

OŽKABALIŲ DAINOS

II.

SURINKO

D-ras J. Basanavičius

Atspauda iš „Dirvos“

KAŠTAIS KUNIGŲ: M. ŠEDVYDŽIO, J. KURO IR A. KAUPO.

Shenandoah, Pa.
V. J. Stegano spaustuveje.
1902.

OŽKABALIŲ DAINOS.

Antras Tomas.

CCXV*).

Močiute mano, mano širdele,
Ne sėk' teip tankiai žalias rutelias,
Jau man ne reikia žalios rutelės.
— Dukrele mano, mano jaunoji,
Ant ko palaužiai savo širdele?
Močiute mano, mano širdele —
Kuris keleliu šešiais važiavo,
Iš šalių jojo šeši tarneliai.
— Dukrele mano, mano jaunoji,
Buvo tau aitie už artojėlio,
Kuris laukelį trim' žagrėm' aria,
Trim' žagrėm' aria, šešiais akėja. —
Močiute mano, mano širdele,
Už artojėlio sunkus darbeliai,
Sunkus darbeliai, rustus žodeliai.
Vienoj' rankelėj' nauja žagrelė,
Antroj' rankelėj' šmarkštus botagas.
Močiute mano, mano širdele!
Už ponaitėlio lengvi darbeliai,
Lengvi darbeliai, meilus žodeliai.
Vienoj' rankelėj' balta plunksnelė,
Antroj' rankelėj' jo gromatėlė.
— Dukrele mano, mano jaunoji,

*) Dainuoja mergos pulkas, jaunikiui atvažia-
vus pas mergą, prieš šliubą.

Kaip tu ten busi, kam pasiskunsi? ---
Močiute mano, mano širdelė,
Jei gerai busu nē nesiskunsi,
O kaip matysu — nusiskandinsu.
Pas jojo dvarą gilus Dunojus,
O jei ten čystas bus vandenėlis,
Aš be nardysa siera žuvele,
O jei ten drumstas bus vandenėlis,
Aš be rudysu gilume Dunojėlio.

(1875)

CCXVI*).

Močiute mano miela,
Mielai mane auginai,
Ne mielam pažadėjai.
Pažadėjai našleliui,
Kur daug mažų vaikelių,
Daug vaikų, daug vargelio,
Daug gailių ašarėlių.
Kaip aš ėjau per dvarą,
Susitikau našlelį,
Jis ne nuilsęs, ne nuvargęs,
Jis manęs ne kalbino,
Man širdelę užrustino.

* * *

Močiute mano miela,
Mielai mane auginai,
Tai mielam pažadėjai.
Pažadėjai berneliui,
Kur daug palšų jautelių,
Daug jaučių, daug žagrelių,
Daug jaunų artojų.
Kaip aš ėjau per dvarą,
Sutikau bernelį,
Jis nuilsęs, jis nuvargęs,
Jis mane užkalbino,
Man širdelę suramino.

(1876)

*) Dainuoja mergos pulkas po suvinčiavojimui
su jaunikiu arba našliu, važiuojant kur stovet' su
savo pulku.

CCXVII.

— Močiute, noru miego,
Širdede, noru miego.
„Aik', dukrele, in seklyčią,
Tu ten saldžiai miegosi.”
— Močiute, ne užmigau,
Širdede, ne užmigau,
Trinka, bilda staklužėlės,
Aš ne galiu miegotie.
„Aik', dukrele, in darželį,
Tu ten saldžiai miegosi.”
— Močiute, ne užmigau,
Širdede, ne užmigau,
Žydi, plezda lelijėlė,
Aš ne galiu miegotie,
Močiute, noru miego,
Širdede, noru miego.
„Aik, dukrele, in sodelį,
Tu ten saldžiai miegosi.”
— Močiute, ne užmigau,
Širdede, ne užmigau,
Krinta, byra obuolėliai,
Aš ne galiu miegotie,
Močiute, noru miego,
Širdede, noru miego.
„Aik, dukrele, in svirnelį,
Tu ten saldžiai miegosi.”
— Močiute, ne užmigau,
Širdede, ne užmigau,
Skamba, čerška aukso raktai,
Aš ne galiu miegotie,
Močiute, noru miego,
Širdede, noru miego.
„Aik, dukrele in girelę,
Tu ten saldžiai miegosi.”
— Močiute, tai užmigau,
Širdede, tai užmigau,
Čiulba, ulba paukštužėliai,
Tai man saldu miegotie.

(1899)

CCXVIII.

Musų martelē gera darbininkelē —
Divai, ne drobēs, divijasi žmonēs.
Ažere pamerkē, ažerą išgērē —
Divai, ne drobēs, divijosi žmonēs.
Daržinēj' padžiovē, daržinę sugriovē —
Divai, ne drobēs, divijosi žmonēs.
Šešurą apsupo, šešuras parklupo —
Divai, ne drobēs, divijosi žmonēs.
Anytą apvilko, anyta parvirto —
Divai, ne drobēs, divijosi žmonēs.

(1899)

CCXIX.

Našlės sunus kareivėlis*)
Pagied' giesmę kariauną.
Kur giedosim' — už Dunojaus
Karaliaus žirgus ganydami.
Žirge mano, juodbērėli,
Išnešk' mane iš nevalios.
Žirgas nešē — ne išnešē,
O kad puolē ir ne kėlē.
Žirgas gulej' dvi nedėli,
Aš pats jaunas tris nedėlias,
Žirgas krinto sausas nendrias,
Aš pats jaunas juodą duoną.
Žirgas gērē purvynuose,
Aš pats jaunas rudynuose.
Žirge mano, juodbērėli,
Pernešk' mane per Dunojų.
Žirgas nešē ir pernešē,
O kai puolē — atsikėlē.
Žirgas ēdē abrakėlį,
Aš pat's jaunas baltą duoną;
Žirgas gērē vandenėlį,
Aš pats jaunas gardų alų. (1870)

CCXX.

Ne apimsi Dievo sudą

*) Kiti sako: „kazokėlis.

Ir nē visā žmoniū būdā,
N'er ant svieto tos asabos,
Kuri visiems pasidabos.
Visam svieta jieškot' reiktū,
Katrā žmogū ne papeiktū,
Ar tai gerā, ar tai blogā
Sviet's visados apkalb' žmogū,
Blogas busi, kad kalbēsi,
Ir netikēs, jei tylēsi,
Kur's pakarnas, tas už durnā
Apsudintas žmoniū burna.
Kursai praštas, ne mokintas,
Tas nog svieto paniekintas,
Kursai žmogus tur' išminti,
Tā sviet's sukčium' gob' vadintie,
Kursai rēdos', tasai pliuškis,
Kur's ne rēdos', tasai tuškis*),
Kursai geria, tas girtuoklis,
Kur's ne geria, tas šikštuoklis,
Ir bagotas — apkalbētas,
Ir ubagui n'ēra vietos,
Ar tai senam, ar tai jaunam
Bloga burna vis užgauna.
Moteriškē ir geriause
Apkalb' žmogū padoriausī,
Sako, visi pikto budo,
Katrie tiktai šok' be trubų**).
Su miesčionim's, su bajorais
Sviet's veidmaining's tur' vis darbā***).
Vienā peikia, kitā giria —
Kur tu rasi širdi tyrā?
Tik tu, Dieve Visogalis,
Valdyk' patsai visas šalis:
Duok' maloni ir stiprybę,
Žemei vaisiū ir čielybę. (1871)

*) Szitoje pat' dainoje, 1876 m. užrašytoje, stovi: „suskis”.

**) „šok' be dudų”. —

***) „Nē miesčioni, nē bajorā, sviet's veidmainis tur už dorą”.

CCXXI*).

Ne kentei, močiute,
Ne kentei, širdele,
 Manęs dukrelės,
 Nė darže rutelės,
Klėtij' margų skrinelių.
Išeisu, močiute,
 Išeisu, širdele,
 Aš išsinešu
Margas skrinelias
Ir plonaisias drobeltas.
 Gražinsi, močiute,
 Gražinsi, širdele,
Mane dukrele,
Darže rutele,
 Margas skrinelias.
 Ne gryžsu, močiute,
 Ne gryžsu, širdele,
Aš ne gražinsu
Margų skrinelių,
 Nė plonųjų drobelių.
 Kad but' sugryžama,
Kad but' pareinama,
Tai pareitų daugel seselių,
 Kurios vargsta vargelį,
 Breda purvelį
 Visą savo amželį. (1876)

CCXXII**).

Ne laimingi mes berneliai, kur mes pasidėsim',
Nuog Maskolių prisiverksim' ir daug prikentėsim.
Gaspadoriai su maskoliais tylom's susitarė,
 Vienoj' naktij' emė, vežė, kitus pėsčius varė.
Vieniems liepė ait' ing dvarą ir padarė raštą —
 Ištuštino mus bernelius iš tos žemės krašto.
Kaip pristatė gaspadoriai, surištus sergėjo,
 Tėvai vaikų, pačios virų matyt' ne galėjo.
Kaip nuvarė mus ing Šaulius, tenai bėdavojo:

*) Dainuoja kraitininkai, išveždami kraičius arba šarvus.

***) Slg. n. XIII.

Vienus ėmė, kitus leido, trečius brokav
Išvarė iš savo žemės Lietuvių*) daugumą —
Laiming's buvo, kurs galėjo inpultie in krumą.
Žemė Lietuvos ašarom's ir krauju sulieta,
Jau padarė mus vergučiais gyvenant ant svieto.
Jau su Dievu, brolužėliai, pat's Pon's Diev's mus žino,
Ar sugryžsim', ar prapulsim' visi mes amžinai
Jus seseles, jus mieliausios, kurios mus pažinot',
Kurios milėt' savo brolius širdingai ketinot',
Kur gi jusų tie žodeliai ir jusų tikrumas,
Mes jau ne matome jusų, ar tas pats gražumas.
Pone Dieve, kurs sutvėriai savo vieku svieta,
Ir dėl mūsų nelaimingų daviai tokią vietą!
Nieks tėveliui, nieks močiutei, ak, nieks ne pasakė,
Kad jau mumis ir su veizdais ir su rykštėms plakė!
Kaip rudenij' ir gegutė niekad' ne kukuoja,
Teip ir mumis iš nevalios niekas ne vaduoja.
Mus su ružemis ant mustro, kaip galvijus vaiko,
O sveikatos tie pagonai nieko ne užlaiko.
Tu močiute sengalvėle, kuri mus auginai,
Kur mus' varnai kaulus lesa, tu nieko ne žinai!
Atsiunsk' pas mus' juodą varną, tegul' mus pamato,
Ar daug mūsų brolių liko jau už pusės meto
O varneli, tu juodasis, tu mūsų broleli,
Nunešk' mūsų kaulus, grobus pas mūsų tėveli.
O močiutei tu nuneši kraują iš kunelio,
Kuri mumis užaugino ant savo rankelių. (1875)

CCXXIII**).

Ne laimingi tie takeliai
Oi, oi, oi!
Kur vaikščiojau su berneliu —
Dievuliau mano!
— Buvo tau ne vaikščiotie —
Och!
Mane jauną ne viliotie,
Merguže mano.
Ne laimingi tie pakajai
Oi, oi, oi!
Kur vaikščiojau su bėrn
Dievuliau mano!

*) Kiti sako: „Žemaičių“.

**) Slg. n. CCXXIV.

— Buvo tau ne vaikščiotie,
Och!
Mane jauną ne viliotie,
Merguže mano.
Ne laimingi tie langeliai,
Oi, oi, oi!
Kur žiurėjau su berneliu,
Dievuliau mano!
— Buvo tau ne kalbētie,
Mane jauną ne dabotie,
Merguže mano.
Kaip suguliau in lovele,
Oi, oi, oi!
Kaip paėmiai už papelių, —
Dievuliau mano!
— Buvo tau ne gulētie,
Och!
Manim jaunu nesiduotie,
Merguže mano.
Dievas davė man vaikelį,
Oi, oi, oi!
N'ėr kuom' vistryt' mažiulėlį,
Dievuliau mano.
— Turu vienąs drižas kelnias,
Och!
Ant pagalvės atiduosu,
Merguže mano. —
Jau užaugo man sunelis,
Oi, oi, oi!
Laikas leistie jau in mokslą,
Dievuliau mano!
— Aš nuleisu in Varšavą,
Och!
Išmokins ji štukų, baikų —
Merguže mano. —
Aš neleisu in Varšavą
Oi, oi, oi!
Ten nuvargins mažiulėlį,
Dievuliau mano!

— Iš Varšavos in Liubliną,

Ochl

Ant cimbolų visi susigrudo —

Ir mudu abu. (1875)

CCXXIV.

Nelaimingos tos gatvelės oi — oi — oi!

Kur prapuldžiau vainikėlių oi — oi — oi!

„Kam tau buvo prapuldytie, oi etc.

Ar ne buvo užmokėtie“?

— Dievas davė man vaikelį,

Aš ne turu kuom' penėtie. —

„Ne reikėjo padarytie“.

— Aš ne turu vystiklėlių,

Tik aš turu šilkų juostą

Ir mėlyną žiponaitį*),

Aš ne turu kuom vigiuotie. —

Siuntė ponas in Krokavą,

Parnešt' lopšį tą gatavą.

Parein' klapčius iš Krokavos,

Parnešt' lopšį šį gatavą.

— Motiejėli, mozurėli,

Kur mes dėsim' tą vaikelį?

„Nunešk', inmesk' in Liublyną —

Tegul' auga, kaip jis žino“.

(1870)

CCXXV**).

Ne vienoj' lankelėj' dobilas augo,

Ne vienoj' lankelėj' žaliasis augo,

Su devyniom' šakelėm',

Su raudonais žiedeliais.

Ne vienam' kaimelij' mergelė augo,

Ne vienam' kaimelij' jaunoji augo

Žmonužių n'apkalbama,

Šnektužių ne apkeliam.

Brolis ant dvaro žirgą balnojo,

Seselė darželij' rutelę skynė:

*) Kiti dainuoja: „pilko milo žiponaitį“ slg. n. CCXXIII.

**) Slg. n. II. CCXI.

Vai kur josi, broleli,
Kam balnoji žirgelį.
Jotie išjosi, gryžt' ne sugryžsu,
Jodam's išjosi, gryžt' ne sugryžsu,
Pargražinsu žirgelį —
Parneš šviesų kardelį.
Parbėga žirgelis garsiai žvengdamas,
Išcina seselė gailiai verkdamas:
Vai žirge juodbērėli,
Kur dėjai brolužėli?
— Kad išmanyčiau, tai pasakyčiau,
Kad prakalbėčiau, tai pravirkdinčiau.

.....
Pirmoj' vainelėj' žirgelis klupo,
Antroje vainelėj' kardelis lužo,
O šioj' trečioj' vainelėj,
Pats galvelę paguldė.
Kirto galvelę, kaip kopustėli,
Bėgo kraujalis, kaip vandenėlis,
Nuvirto liemenėlis,
Kaip girioj' aržuolėlis. —
Vai aičiau, klausčiau pas seną tėvelį,
Vai aičiau, klausčiau pas seną širdelę,
Kur statysim' žirgelį,
Kur kabinsim' kardelį.
— „Veskite žirgelį lygion lankelėn,
Kabinkit' kardelį stonioj' ant vagio,
Imeskit' pentinėlius
In gilų Dunojėli. —
Žvengia žirgelis lygion lankelėn,
Skamba kardužėlis stonioj' ant vagio,
Rudija pentinėliai
Gilume Dunojėlio. (1875).

CCXXVI.

Ne tik lankoje dobilėliai auga,
Augs ir žalioj' girelėj',
Žalioj' girelėj' po aržuolėliu,
Po žaliaisiais lapeliais.
Verkia močiūtė, sena širdelė,
Dukrelę išleisdama.

„Močiute mano, mano širdelė,
Ne verkk' manęs dukrelės;
Tu paklausykie manęs dukrelės,
Manęs jaunos kalbančios,
Kad aš ne verkiu toli aidama,
Ko tu verki leisdama“ ?
— Kad tu ne verki toli aidama,
Tai verksi pareidama:
Vai tu ten rasi daug giminėlių.
Daug jaunų dieverėlių;
Vienas šimtelis jaunų mošelių,
Du šimtu dieverėlių;
Tu ne ištekisi jiems dovanėlių
Margųjų abrusėlių. —
„Močiute mano, mano širdelė,
Didis tėvo dvarelis;
Mano tėvelio didžiam dvarelij',
Daug' yr' aukštų klėtelių,
Tose klėtelėse, tose augštose,
Daug yr' margų skrineliu,
Tose skrinelėse, tose margose
Daug yr' plonų drobelių,
Iš tų drobelių, iš tų baltųjų,
Bus didės dovanėlės
Berno broleliams ir jo seselėms
Ir visoms giminėlėms.
Tam šešurėliui, senam tėveliui —
Plonusius marškinėlius;
Tai anytėlei, senai močiutei
Baltąjį nuometėlį;
Tiems dieverėliams, jauniems brole-
Marguosius rištuvėlius, [liams —
Toms mošytėlėms, jaunoms seselėms
Šilkelių kasnykėlius.
Trys dieverėliai, jauni broleliai,
Visi trys kalvužėliai;
Vienas nukalė aukso stalelį
Ant keturių kampelių;
Antras nukalė naują kraselę
Ant keturių kojelių,

Trečias nukalė aukso kupkele
Martelei vina gertie". (1875)

CCXXVII.

Ne turu nieko, ne bijau nieko,
Turu dvarelį palivarkėlį —
Gavau bernelį Sudauninkėlį*).
Aš pasiversčiau in gegužėlę,
Tai aš nulėkčiau pas motinėlę,
Aš insitapčiau in obelėlę.
Gražiai kukuočiau, kaip gegužėlė.
Kukavau rytą, vėlai vakarą —
Nieks ne išgirdo mano balselio,
Nė nesuprato ant alasėlio.
Vai tik išgirdo sena močiutė,
Po didį dvarą vaikščiodama,
Savo sunelius budindama:
„Kelkit', suneliai, kelkit', jauniejai,
Aikit' paklausyt' gegutės balso, —
Gegutės balso, girios paukštelio".
Ejo broleliai gegutės klausytie,
Emė šaudyklias in baltas rankas.
— Dievuliui dėkui už protužėlį,
Ką palipėjau in viršunėlę,
Butų nušovę per gegužėlę,
Per gegužėlę, girios paukštelį. (1875)

CCXXVIII.

Nieks ne žino, kas tai yra moteriške butie,
Vargus, bėdas tame stone kentėt', ar pražutie**).
Kas dien' toksai gyvenimas,
Labai sunkus dejavimas!
Jaunystos dienos pirmojo stono jau sumintos,
Nuog galvos rutų karuna štai jau nuimta;
Po valdžia viro reik' butie,
Kentėt' vargus, ar pražutie.
Per kiekvienas liudnas dienas širdis dusauja,

*) Gyventojas senov. „Sudavijos“, slg. „Aušra“
1885, pag. 243.

***) Kii sako: „nuolatiniai jau bėdose ir varguos'
reik' butie“.

Praėjusių linksmų dienų atmint' ne paliauja —
Pirmojo stono dieneiės
Suvyto, kaip kvietkelės,
Štai ant galvos sunkų rubą nešiotie turu,
Ant dienų sau ateinančių verksmingai žiurau,
Ne pritinka jau man daina,
Jog tas amžius mažyn aina.
Jus panelės ir mergelės gerai insitėmykite,
Kiekvienas jaunystos dienas jus guodokite.
Tuo metu aš linksmu buvau,
Dabar su viru pražuvau.
Svieto roda didis vilius dėl jaunųjų yra,
Kas jos klauso tikra ause, tam ašaros byra —
Kaip lelija jau paminta,
Stojas labai nužeminta. (1868)

CCXXIX.

N'iš bile krumo laužiau beržo rykštuzę,
N'iš bile kaimo vedžiau jauną mergužę,
Iš žalio krumo laužiau beržo rykštuzę,
Iš garsaus kaimo vedžiau jauną mergužę.
— Kada sėdėjau už pilko akmenužio,
O jau dabartės už baltojo staluzio,
Kada nešiojau beržo rykštę rankužėj',
O jau dabartės raktužiai už juostužės;
Kada vaikščiojau po lygiaisiais lankužias,
O jau dabartės po aukštaisiais klėtužias;
Kada aš gėriau šaltinio vandenužį,
O jau dabartės vis žaliajį vinužį.
„Vai žente, žente, milimasis suneli,
Tu ne išvežsi mano dukros kraitelį,
Ne išvarysi didžiąją pasogužę“.
— „Vai vuošvi, vuošvi, tu senasis tēveli,
Tai aš išvežsu tavo dukros kraitelį,
Tai išvarysu didžiąją pasogužę.
Aš pakinkysu šešis bėrus žirgelius,
Tai aš išvežsu tavo dukros kraitelius;
Aš suprašysu viso kaimo brolelius,
Tai išvarysu didžiąją pasogužę“ (1899)

CCXXX.

Nusišėriau sau žirgelį
Grynu abrakėliu,

E! gynu abrakēliu,
Kad aš jojau pas mergele
Per zaliā girele,

E! per zaliā girele.
Toj' girelēj', toj' žaliojoj'
Stov' žalia liepelē,

E! stov' žalia liepelē.
Po taj' liepa, po žaliaja,
Stov' marga vigelē,

E! stov' marga vigelē.
Toj' vigelēj', toj' margojoj'
Sērų pagalvēlē,

E! sērų pagalvēlē.
Ant tos sērų pagalvēlēs
Gul' jauna mergele,

E! gul' jauna mergele.
Nujodamas pačiučīavau,
Gryždam's pabučīavau,

E! gryždam's pabučīavau.
Augk! augdama, merguzēle,
Balta lelijēle,

E! balta lelijēle,
Su mēlinais žiponukais —
Prasta man mergele,

E! prasta man mergele.
Mano tėvo aukšti bromai,
Viršuj paaüksinti,

E! viršuj paaüksinti. (1875)

CCXXXI*).

O ant tilto žolēs žēlē,

O po tiltu žuvys nērē.

Ten brolelis dobilēlis

Balnoj' bērą žirgužēlį:

„Vai berneli, dobilēli,

Ne palikk' ir manęs jaunos”.

— Vai mergele, lelijēle,

Mažas mano žirgužēlis

Ne paneša dviejų raitų
Ir mergelės didį kraitį. —
„Vieškelaičiais raiti josiv’,
Dunojaičiu plaukte - plauksiv’”.
— Vai mergele, lelijėle,
Sušlaps tavo sajonėliai. —
„Vai berneli, dobilėli,
Duos Dievulis giedrią dieną,
Išdžius mano sajonėliai
Ir aukselio galionėliai”.
— Stok’, mergele, po liepele,
O aš jaunas po berželiu,
Klok’, mergele, patalėli
Trijų ailių pagalvėlių,
Trijų ailių pagalvėlių,
O po galva žalių lapų. (1899)

CCXXXII.

O aš išjodamas,
Aš iškeliaudamas
Palikau mergelę
Naujose staklelėse;
O aš parjodamas,
Aš parkeliaudamas,
Štai randu mergelę
Už balto stalelio:
Merguzėle mano,
Balta lelijėle,
Kas tavę užvedė
Už balto stalelio,
Kas tavę užgērė
Žalioju vineliu?
„Broleliai užvedė
Už balto stalelio,
Bernelis užgērė
Žalioju vineliu”.
Kad bučiau žinojęs,
Iš vainos ne įojęs,
Nė savo mergelę
Kitam užauginęs. (1899)

CCXXXIII.

O kaip mes ējom,
Kaip mes vandravom'
Per svetimā šaleļ,
Nežinomais keleliais.
O ir uzējom'
Ir uzvandravom'
Ant aštriosios karelēs,
Ne žinomos vainelēs.
Kaip ugnī davē
Iš armotēliu
Žemužē sudrebējo,
Kulkužēs suskambējo.
Kardužiais kirtom',
Šoblēm's kapojom',
Pištalietais celiavom',
Verkēm visi, dusavom'.
Kardai skambējo,
Šoblēs blisgējo,
Pištalietai užavo,
Žirgužēliai dusavo,
Kulkelēs lēkē,
Brolelius krētē
Kaip dalgis dobilēlius,
Laukelij' žolynēlius.
Kraujuose pluko'
Musu broleliai
Ir aukso pentinēliai,
Deimantiniai žiedeliai.
O jau mes daugiau
Čion ne sugryžsim'
Močiutēs ne matysim'
Mergelēs n'atrankysim'.
Savo močiutēs
Jau ne matysim',
Jauteliu ne valdysim',
Tēvelio n'uzvaduosim'.
Pasigailēkit',
Jaunos seselēs,
Mus' biednu žalnierēliu,

Vargdienēliu broleliu.
Karios ne valdot',
Kraujuos' ne braidot'
Ir vargužio ne matot',
Kraujais ne apsiliejat'.
Mes už jus kraują
Savo praliejom',
Didį vargą kentējom',
Ir gyvastį padējom'.
Kukuok', gegute,
Aiškiu balseliu
Ant karaliaus sodelio,
Ant obelies žiedelio.
Lēkkie, gegute,
Lēkkie, raiboji,
Ing Liesuvos žemelę
Pas musų giminēlę.
Pas giminēlę
Mus' tėviškēlen,
Parnešk' nors mus' kaulelius
Pas mus' mielus tėvelius.
O ir apsakyk'
Aiškiu balseliu
Tėveliui, motinēlei
Ir garsiai giminēlei:
Broliam, seselēms,
Jaunoms mergelēms,
Tai mus' mirtis — pripodkas
Ii visas mus' dastotkas. (1868)

CCXXXIV*).

O kur josi, jaunas broleli, berneli?
— In svečių šalelę, jaunoji mergele.—
Imk' ir mane drauge su savimi,
Josiv' abu in svečių šalelę.
— Mažas mano bērasis žirgelis,
Ne nuneš mus in svečių šalelę. —
Lygias lankelias pėkščia peraisu,

*) Slg. n. XLII. CCXXXI. CCCXXXIII.

O Dunojēlī plaukte – perplauksu,
Vidur Dunojēlio ilsēsīnēs
Ant akmenēlio vidur Dunojēlio.
— Mažas mums čionais bus pasilsēlis
Ant akmenēlio vidur Dunojēlio. —
Kaip paraisiv' tēvo tēviškelen,
Atsigulsiv' in margā lovelē. (1875)

CCXXXV*).

O pakelēje, pavieškelēje
Stovi karčīama, margoji karčīamēlē,
Toje margoje sēdi sena močiūtē,
Dukrelēs gailavoja,
Kuri išaudē plonas drobēlias
Su nendriniais skietaičiais,
Su klevo šaudyklaitēms.
Ir atvažiuoja, ir atliuliuoja
Iš Varšavo ponaičiai
Pas Lietuvos mergelē:
„Mergēle mano, mano jaunoji,
Duok' man baltā rankelē,
Sēsk' prie mano šalelēs,
Ing mano vežimēlī.
Mudu važiuosiv', mudu keliausiv'
Už Jurių, už marelių,
Už žaliųjų girelių.
Tu ne girdēsi, mano mergele,
Tēvelio dusaujant,
Močiūtēs gailiai verkiant,
Tik tu girdēsi, mano mergele,
Gegutę kukuojant,
Sakalā ulduojant.
Tik tu girdēsi, mano mergele,
Maružias užaujant,
Nendružias siubuojant? (1875)

CCXXXVI.

O per Dunojēlī,

*) Dainuoja pasekėjai, kaip išleidžia marčią in
vedžius; slg. n. CXLV. CCXIV.

O per upuzēlē,
Atplaukia laivelis,
Tam laive bernelis
Aukselio šukelēms
Galvelē šukavo,
Geltonus plaukelius,
Dunojēlin leido.
— Mergužēle mano,
Balta lelijēle,
Iš tavo širdelēs,
Ugnele sukurē,
Iš tavo širdelēs
Ugnužē sukurē,
Lygaus liemenēlio
Strielbelē išdrože. (1875)

CCXXXVII*).

Ožē upelē, ožē upelē
Dunojū priaidama,
Nendrele palenkama.
Verkē mergelē, verkē jaunoji
Močiute priaidama:
„Močiute mano miela,
Mielai mane auginai,
Ne mielam' pažadėjai,
Berneliui girtuokliui,
Naktelēs latrojēliui.
Jisai per dieną gērē,
Naktij' peštynes kēlē,
Sumušē man galvelē,
Sukruvino plotkelē.”
— Cit', ne verkk', mergele,
Cit' ne verkk' jaunoji,
Išsiskalbsi plotkelē
Su gailioms ašarēlēm';
Išdziovinsi plotkelē
Sunkiaisiais atdusēliais. (1875)

*) Dainuoja važiuojant in šlitubą.

CCXXXVIII.

Padainuosim' gražią dainą —
Paukštukų veseilią,
Kokia buvo ten grožybė,
Paukštukų linksmybė.
O ta kuosa bevainikė
Tekėtie norėjo,
Vanagėlis kavalierius
Ją vestie žadėjo,
Kaip atnešė jai vainiką
Ir raciją*) sakė,
Davė kuosai labą dieną —
Tavo vaikai šneka.
O ta varna pasiputus
Ketin' svočia butie,
Tarė: šoktie ne mokėsu,
Kerčioj' pasėdėsu.
O žvirblukai mažuliukai
Arielkėlę nešė,
O ta lapė keturpapė
Ketin' kukarkautie;
O šarkelė ilgvuodegė
Pyragą dalino.
Vieversukai mažuliukai
Jie gražiai špėliavo,
O dudutis lekiodamas
Ant bubno bubnavo.
Kregždės dručkos geltonkasės
Dailiai šokinėjo,
Tie tilvikai kavalieriai
Jais gražiai vadžiojo;
Tie tilvikai kavalieriai,
Jauni jaunikaičiai,
Išsipustę, išsirėdę,
Gražus kaip ponaičiai:
Visi buvo ant to baliaus,
Tik krapkos ne buvo,
Vanagėlis ant tų krapkų,

*) = kalba, byla iš lotin' „oratio.“

Jis piktas be galo.
O bekasai kraitininkai
Šarvo*) atvažiuo,
Šarvus rašė, laukan nešė
In vežimą statė.
O kielaitė gospadinė
Šarvus suderėjo
Ir trišdešimtis skatiku
Emus užmokėjo.
O apuokas didžkepuriš
Pinigus mokėjo,
Vanagėlis kavalierius
Jam ir prikalbėjo:
„Kam jus mano pačios šarvus
Teip brangiai surašėt',
Nė dovanų jus negausit',
Kurie skrinias nešat.”
Ant palydų in karčiamą
Visi nuvažiuo:
Svočia, piršlis ir jaunikis
Ir visa veseilia.
Svotas butų pamilėjęs
Savo geradėjus,
Bet ne buvo to geralo
Ką visi norėjo.
Šinkarkėlė nuo vanago
Kuo muštie negavo.
Po tų balių, po veseilių
Gera! pagiriojo --
Galvoj' užė, pilve burzgė
Šiknoj' baladojo. (1874)

CCXXXIX.

Padainuosim' gražią dainą,
Gražią dainą, paukščių vainą
Ant žvėrių išduotą,
E, o! ant žvėrių išduotą!
Lakstė vanag's skraidydamas,

*) Kraitis.

Savim' peno jieškodamas
Ir užklupo zuikį,
E, o! ir užklupo zuikį.
Vanag's zuikį užtropijęs,
Su nageliais sukabinęs,
Labai meiliai glostė,
E, o! labai meiliai glostė.
Zuikis bėgo, balas taškė,
Vanag's vijo, akis draskė,
Norėdam's sulaikyt', e, o! n. s.
Zuikis bėgo, kaip padukęs,
Vos paspėj' inbėgt' in pulką
Žvėrių keturkojų.
Lapė kardą pagriebusi,
Prie vanago pripuolusi
Zuikelį gelbėjo.
Tarė žvėrys keturkojai:
„Vanage, ko čion atjojai
Ant zuikučio sprando“?
Vanag's kvietė paukščius kitus:
„Išmušime žvėris visus,
Žvėris keturkojus.“
Paukščiai dailiai apsitaisę,
Mandieraitias pasikaišę,
Užpuolė ant žvėrių.
Kaip tik žvėrys susiėjo,
Kaip-valgytie jau pradėjo —
Lapė gospadinė.
Štai paukščiai suriko „ura“,
Tai dabar išpersim' skurą
Žvėrimis keturkojams.
Lapė samtį pagriebusi,
Pati barščių nesrėbusi —
Pradėjo kovotie.
Meška pagriebus karštuvus,
Da' tokioj' vainoj' nebuvus —
Nežin' ką darytie.
Levas su vuodega kirto —
Iš baimės visi parvirto,
Meška ratavojo.

Vilkas gynēs' su plaktukais,
Taušķindamas su dantukais,
Paukščius baugindamas.
Zuikis lazdas pasigriebeš,
Kulkas savo išsibēreš,
Mušē kaip galēdam's.
Ažys ēmēs šepetukā,
Pastumēj' tolyn gaidukā'
Iš ko juokā gavo.
Pelēda grēbli pagriebē,
Pasigriebus purvais drēbē,
Akis iškabino.
Arelis griebeš vedegā
Levui kirto per vuodegā
Nors budams iš tolo.
Apuokas pelē sugavēs,
Karaliui savo padavēs —
Žvēris pergalejo.
Šikšnotsparņi šeškas gaudē,
Pasigavēs labai baudē,
Klausē: „kas tu asi”?
— Aš esu vargšē peliukē,
Tavo gera prietelukē
Visokioj' nelaimēj'. —
Kad pamatē -- viršū ima,
Paukščiai žvēris jau apima —
Pakilo prie paukščiu.
Kada paukščiai viliū pažin'
Šikšnotsparņi varo šalin —
Vaina ne pabaigta. (1866)

CCXXXIX a.

Padainuosu gražią dainą,
Gražią dainą, paukščiu vainą
Ant žvėriu išduotą
E, o! ant žvėriu išduotą.
Lakstē vanag's skraidydamas,
Sau maitnasties jieškodamas
Ir užtiko žuikį,
E, o! ir užtiko žuikį.

Vanag's zuikutį užtikęs,
Su nagačiais pasveikinęs,
 Labai mėiliai glostė, E, o! l. m. g.
Zuikis bėgo, kaip kulka,
Vos paspėj' inpult' in pulką
 Žvėrių keturkojų.
Žvėrys žviki ratavojo,
Vanagą visi koliojo —
 Iš to vaina tapo.
„Vanage, perdaug mēdžioji,
Kogi tu čionais atjojai
 Ant zuikėlio sprando?”
Kada žvėrys susiėjo,
Valgytie pietus pradėjo —
 Lapē gaspadinē.
Pelēda sūriko „ura”,
Tai dabar duosim' in skurą
 Žvėrimis keturkojams.
Lapē samtį pasigriebus,
Pati barščius da' ne srēbus,
 Pradėjo mosuotie.
Žvėrys visi smarkiai ima,
O paukščius jau vis apima —
 Vaina labai baisi.
Zuikis pagriebęs peštuką,
Padarē vanagai štuką —
 Akis iškabino.
Žasin's pastvėręs vedegą,
Kirtu levui per vuodegą
 Nors budam's ištolo.
Meška pagriebus karštuvus,
Seniai tokioj' vainoj' buvus —
 Ne žino ką veiktie.
Arelis ėmęs plaktuką,
Išmuš' katinui dantuką —
 Katin's gailiai verkē.
Ožys pasigriebęs grēblį,
Pakabinęs piurvais drēbē —
 Akis užlipino.
Vilk's tauškino su dantukais,

Kaipo su kokiais plaktukais
Paukščius gazdindamas.
Kregždė lekiodama rekė:
„Ir mudu, garny, padėkim'
Paukštelius gelbėtie.
Kielė nulėkus pas gegutę,
Pas savo gerą kumutę,
Aną ratavojo.
Lakštingala su giesmele,
Kaipo su kokia trubele,
Visus palinksmino.
Pelėda viturį vadino,
Ir palengva jį kalbino:
Aš tave papjausu”.
Apuokas prie jo pribėgo
Ir nuvilko jam sermėgą —
Tai vienas prapuolė.
O ir ta maža bitutė
Nusilėkė pas tututį
Anam ant pagelbos.
Arklys bėgiojo žvengdamas,
Ant volungės užpuldamas,
Plunksnas išpešiojo.
O tas žvirblis kanapinis,
Ir katinas lašininis
Abu vajavojos’.
Karvelis paburkuodamas,
Ant kormelio užpuldamas,
Labai sukruvino.
Gaidys parsimetęs žiurkę
Ir in balą aną niurkė
Akis kapodamas.
Šeškas šikšnotsparnį gaudė,
Pasi gavęs labai baudė
Klausė: „kas tu asi“?
Sakė: „aš ašu peliukė,
Tavo miela prieteliukė
Visokioj’ nelaimėj”’.
Paukščiai, žvėrys seimą darė,

Šikšnotsparnį šalin varė —
Vaina pasibaigė. (1871)

CCXL.

Padorios mergos pagirij' avietias rinko,
Ištolo prie jų jaunikis slinko,
Prislinkęs artyn meilingai kalbino —
Ale jiedvi iš ten grait' prasišalino.
Kodėl taip stojos, ar tikrai bijojos,
Argi ji dabar ant juoko paliko?
Jieško gailingai, kur jos but prapuolę —
Graitai bėgančias pamatė ištolo,
Šaukė, kad sustotų ant lauko vidurio,
Bet abi ant jo žiurėtie ne žiuri,
Tokioj' kelionėj' su dide storone
Ant namų graitai drauge skubino.
Kaip stygnos graitos per azias šokdamos,
Ant jo šaukimo ne atsižvelgdamos,
Namon parbėgus ėjo ing darželį,
Iš žalių rutų skynė sau kvietkele,
Čionais jo laukė, kursai girioj' šaukė,
Jog čion be baimės gal' pasišnekėtie.
Ansai ištolo pasilikęs seka,
Kur jos pabėgo, ne atranda tako,
Aidam's per lauką patsai sau divijos,
Dėlko tos mergos labai manęs bijos?
Iš savo budo, taip labai nuliudo,
Noroms - nenoroms ant namų styrino.
Regi praaidam's, jog jos kvietkas skina,
Užsidrovijęs jais jis ne kalbina.
Tyloms praėjus — anos uždainavo,
Jog jis ant savo mislies prisigavo,
Jog ana vieta yr' ant to padėta,
Kad josios tenais galėtų šnekėtie. (1874)

CCXLI.

Pakelk' galvą, jau išaušo,
Laikas atlankyti Maušių:
Randorkėle, šinkarkėle,
Duok' arielkos puskvortėlę.

Už dvilekį gausi mauką,
Ne peraisi nė per lauką,
Aisi kojas kraipydamas,
Tvorų kuolus skaitydamas.
Tu tvorele, tu žalioji,
Visus girtus kėravoji,
Karčiamėle, tu augštoji,
Gerus virus privilioji.
Skambina varpai bažnyčioj' —
Pasitaisyk', tu girtuokli,
Jei tu gertie ne paliausi,
Tai su Maušium' pekloj' bliausi.
(1868)

CCXLII*).

Paklausykit' manęs jauno kalbančio,
Vario**) kankalėlio skambančio,
Žalios rutelės plesdančios,
Šilkų kasnykėlio blizgančio.
Aš asmiu pasiuntinys
Pirmiause nuo Pono Dievo,
Iš to garsaus miesto, iš N...
Nuo senatoriaus N....
Nuo senatorkos N....
Nuo to jauno bernelio N....,
Kuris anksti rytelį kėlė,
Per dvarelį ėjo,
Šaltą rasą krėtė,
Žalią veją mynė,
Stonelą pravėrė,
Žirgelį šērė,
Tymo balnu balnojo,
Aukso kamanoms kamanajo,
Kas šventą nedėlėlę
Ing bažnytėlę jojo,
Prieš altorių klaupė,
Mišių šventų klausė;
Pasidaboję sau jauną mergelę N....,

*) Kvieslio byla.

**) Kiti sako: „aukso“.

Kuri anksti rytelį kėlė,
Per dvarelį ėjo,
Šaltą rasą krėtė,
Žalią veją mynė,
Darželį pravėrė,
Rutelę skynė,
Vainikėlį pynė,
Ant galvelės dėjo,
Kas šventą nedėlėlę
Ing bažnyčia ėjo,
Prieš altorių klaupė,
Mišių šventų klausė,
Pasidabojo sau jauną bernelį N....
„Šešios žvakės šviesiai žibės,
Ant vargonų žais,
O mudu kalbėsiv' meilų žodelį,
Mainysim' aukso žiedeliais."
— N.... berneli, ne gali
Be tėvo, motinėlės,
Be rodos giminėlės".—
Prašau labai gražiai
Ant panedėlio vakaro,
Ant utarninko ryto,
Ant alučio darymo,
Ant arielkos varymo,
Ant šarkos karkos,
Ant žylės pečenkos.
O ta zylaitė
Graži paukštaitė,
Gardi jos mėsaitė,
Ji ne teip graži,
Kaip jos mėsa gardi.
Prašiau labai gražiai
Ant vištos kiškos,
Ant musės pusės,
Ant vuodo puodo,
Ant jaučio baublono,
Ant avino barono,
Ant gaidžio kaplono,
Ant žasino girgıtono,

Ant žvirblio kumpio.
O tų mažų vaikelių
Labjause reikia:
Gražiai parėdytie,
Ant kakalio pasodytie,
Kukarkėlei šakalius padavinėtie,
Avies kojalias gruzinėtie.
Kas tą apgruž, kitą gaus,
O kad ne apgrauž —
Su samčiu in kaktą gaus.
O tų senų senatorių
Labjause reikia:
Už stalo pasedėtie,
Aukso kupką palaikytie,
Meilų žodį pakalbėtie.
O tų jaunų mergelių
Labjause reikia:
Su juodais žiponėliais,
Su aukso galionėliais,
Su plonais piršteliais,
Su aukštais pilveliais,
Su aukso žiedeliais,
Su trumpais žiurkšteliais —
Šokt', ulevot', didį kelią keliaut'.
O tų jaunų bernelių
Labjause reikia:
Su pilkom sermėgėlėms,
Su jukto čebatėliais,
Su aukštom kepurėlėms —
Šokt', ulevot', žirgus pabalnot',
Žirgelems vuodegas pamazgyt',
In vario vartus atgrazint',
Didį kelią keliaut'.
Keliausim' tris šimtus milių:
Pirmą šimtą žalios girios,
Antrą šimtą juodo purvo,
Trečią šimtą lygios lankos.
Žalią girią išlakstysim',
Juodą purvą išdrapstysim',
Lygioj' lankoj' paganysim'.

Ir prikeliausim Dievo namus,
Iš Dievo namų
In karališką karčiamą,
Karališkoj' karčiamoje
Žalvarinės durys,
Murmuliniai stalai,
Klevinės grindys,
Aržuolinės rindos.
Ten šieno pridėta,
Avižų pripylta,
Ten mus' žirgeliai ēs,
Beėsdami akis užsikrės,
Snukiuos' nieko ne turės,
Kaip su kančium šmakštėsim',
Teip jau šokinės.
Ale mes, broliai, ant to nesitikėkim',
Kožnas savo iš namų turėkim',
Ir savo abrako turėkim',
Bėrus žirgus pasišerkim',
Kad mus' žirgai ne parkluptų,
Tymo balnas ne sulūžtų.
Aš jaunas kvieslelis,
Mano mažas žirgelis —
Man ne daugiause reik':
Kad ne gorčių avižų,
Šieno pundelį,
Kad ne šieno pundelį,
Viedrelį vandens.
Aš jaunas kvieslelis,
Man ne daugiause reik':
Margą juostelę,
Kad ne margą juostelę,
Povo plunksnelę,
Kad ne povo plunksnelę,
Porą rištuvų,
Kad ne porą rištuvų —
Jauną mergelę,
Kad ne jauną mergelę,
Aukso žiedelį,
Kad ne aukso žiedelį —

Žalią rutelę,
Kad ne žalią rutelę —
Meilų žodelį.
Jojau per aukštus kalnus,
Per žalią girią,
Per vario tiltą,
Pro alyvų sodą.
Ten mano žirgelis
Ant vienos kojos parklupo,
Ant antros parslydo,
Ant trečios susigriebė,
Ketvirtą nusilaužė.
Ten mano delnom's*) prairo,
Visi žodžiai išbiro.
Ne toli jojau,
Ne daug išmokau,
Toliaus nujosu, daugiau išmoksu,
Sugryždam's jums pasakysu. (1876)

CCXLIII.

Palaiminkim išrastoją arielkos žmogų,
Kur's išrado šitą vaistą žmogui dėl vargų,
Kursai gērē, tam yr' dyvas,
Jogiai tvirtas bulvių syvas,
Ir geras! (bis)
Arielkėlės atsigēręs žmogus bagotas,
Karčiamoj' sėdi už stalo, kaipo kok's svotas,
Kad arielka galvoj' smilksta,
Ilgai jam ten ne prailgsta,
Karčiamoj'! (bis)
Ing karčiamą kad nuveina pavargę, pēsti,
Arielkėlės atsigērę užmiršt' rupestį,
Namiē ne tur' barščių šaukšto,
Karčiamoj' kalba iszaugšto,
Su drąsa!
Vokietėlis netikėlis žmogaus ne gailės,
Prisimauktie arielkėlės ne duod' iš meilės:
Jeī ne turi užmokētie,

*) Kišenius.

Karčiamon n'eik' pas Vokietj —

Ne gausi.

Ožydelis randorēlis tas žmogaus gailis',
Atsilaktie arielkēlēs duod' jam iš meilēs:

Kas tik ant bargo papraszo,

Žydas su kreida užrašo

Ant sienos.

Potam kitra gaspadinē, namystos žmona,
Savo namuos' priesz kalēdas vis pabaig' duo-

Tokia kitra gaspadinē [nā,

Raštus nuo sienos nutrynē —

Su delnu.

Anos viras karčiamninkas, kad tai išvydo,
Karčiamoj' šaukē arielkos daugiau nog žydo,

Jog už tą ne reik's mokētie —

Prigavau kaip durną Vokietj

Ir žydą.

Anas žydas tokias štukas kad jau pamatē,

Iš savo didēs uparos akis pastatē:

Tuoj' sermėgą juodai - pilką

Už arielką jam nuvilko —

Stum' laukan.

Iš karčiamos namon aidam's nieko ne'dbojo,

Atsigulęs patvorije sau pernakvojo;

Atsigulęs patvorije,

Prisisriaubęs, kaip bestija,

Kaip ir vilk's.

Žydo jautis, margis penim's, pas jį ten rados,
Aplink' jį apsiuostydam's, jis jį apdrapstē.

Ant trincezių lopais storais,

Ansa jautis jį apkrovē,

Jis pabudęs ir nuspjovē:

„E, fui, ne dobre.”

Karčiamon vėliai sugryžęs stalup' palindo,

Kaip arielką žmonės gērē ir jis išgirdo:

„Jus nebukit', kaip pagonys,

Užgerkit' mane ligoni

Po stalu.”

(1871)

CCXLIV*).

Palšais jaučiais dirvą ariant,
Atnešē seselē broliam pusrytēliū,
O palšiem jauteliam žalio šieno.
Ir atvažiavo ir atkeliavo
Iš Varšavo ponaičiai,
Pas Lietuvos mergelę.
Mergele mano, mano jaunoji,
Sēsk' in mano vežimą,
In margą kariatēlę.
Mudu važiuosiv', mudu keliausiv',
Per jurias, per marelias,
Per žaliaisias girelias.
Tu ne girdēsi, mano mergele,
Močiuotės gailiai verkiant,
Tėvelio dusaujančio;
Tik tu girdēsi, mano mergele,
Maružias užaujančias,
Nendružias subuojanczias.
Tai tu mislysi, mano mergele,
Maružēs, kad močiuotē,
Nendružēs, kad tėvelis. (1874)

CCXLV**).

Pasėjau rugelius, pasėjau mieželius,
Pasėjau kvietužėlius;
Ne dygo rugeliai, ne dygo mieželiai —
Išdygo kvietužėliai.
Augino tėvelis tris jaunus sunelius
Kaip darže bijunėlius.
Išleido tėvelis viriausį sunelį
Ing svetimą šalelę:
„Ar rymsi, suneli, ar rymsi, jaunasis,
Svetimoje šalelėj'?"
— Tai rymsu, tėveli, tai rymsu, širdelė,
Svetimoje šalelėj',
Ten naujos žagrelės, ten šėmi jauteliai,
Ten jauni artojeliai. —

* * *

*) Slg. n. CXLV, CCXIV, CCXXXV.

**) Dainuoja išleidžiant tėvams in vėdžius marčiū
arba žentą.

Pasėjau rutelę, pasėjau mėtėlę,
Pasėjau lelijelę;
Ne dygo rutelė, ne dygo mėtėlė —
Išdygo lelijelė.
Augino močiutė tris jaunas dukrelias,
Kaipo darže rutelę;
Išleido močiutė viriausia dukrele
Ing svetimą šalele.
„Ar rymsi, dukrele, ar rymsi, jaunoji,
Svetimoje šalelėj?“
— Tai rymšu, močiute, tai rymšu, širdele,
Svetimoje šalelėj’,
Ten naujos staklelės, ten plonos drobeles,
Ten jaunuos audiejelės. (1876)

CCXLVI.

Pamarėlėms įojau,
Šile šėką pjočiau,
Pašėriau žirgelį
Ant juodo laivelio;
Šėkelis pavyto,
Žirgelis sužvingo,
Vai ar ne girdėjai,
Mano merguzėle?
Girdėtie girdėjau,
Laiko ne turėjau,
Senai motinėlei
Patalėlį klojau;
Patalėlį klojau,
Už veidelių glosčiau:
Ne žadėk’, močiute,
Girtukliui berneliui,
Tankiai atlankysu
Gailiom’ ašarėlėm;
O kaip pažadėsi
Statkaunam berneliui,
Retai aš lankysu
Vis meiliais žodeliais.
Aik’, mergele, greitai,
Mink’ kojalias tankiai,
Per tėvelio dvarą
In rutų darželį;

Žib' žiedas ant rankų,
Vainik's ant galvelės,
Linksmas sakalėlis
Višnelių sodelij'.
Aik', mergele, greitai,
Mink' kojalias tankiai,
Per anytos dvarą
Ing aukštą klētelę:
Ne žib' žied's ant rankų,
Vainik's ant galvelės —
Liudnas sakalėlis
Višnelių sodelij'. (1899)

CCXLVII.

Pasakykie, Raulai,
Kada tu numirsi?
— Seredoj' po pietų,
Karčiamoj' už čierkų.
Vai Raulai, Raulai,
Raulytėli mano,
Pasakykie, Raulai,
Kur tave šarvosim?
— Karčiamoj' už stalo,
Ant balto uslano.
Vai Raulai, Raulai,
Raulytėli mano,
Pasakykie, Raulai,
Vai kas tave apverks?
— Lizė ir Karlinė,
Dorė ir Malvinė.
Vai Raulai, Raulai,
Raulytėli mano,
Pasakykie, Raulai,
Kur tave kavosim'?
— Karčiamoj' pas šėpą,
In bačkėlės vietą.
Vai Raulai, Raulai,
Vai Rauluži mano,
Pasakykie, Raulai,
Vai kas tau paskanbins?

— Šinkorius bonkelēm's,
Šinkarka stikleliais. (1899)

CCXCVIII*).

Pas motinēļ augau,
Didēj' valialēj' buvau,
Valios miegā miegojau,
Po dvarā puikiai vaikšcīojau.
Ant lauko lengvi darbužiai,
Parējus — meilus žodužiai,
Kas dienā dainavau
Savim' jauna gērējaus.

Kai patekau anytēliai,
Tai senai paniurakēlei,
Išvarē miegā iš kaktos,
Nuēmē puikē nuo galvos.
Ant lauko sunkus darbužiai,
Parējus — rustus žodužiai,
Kas dienužē virkavau,
Savim jauna bodējau. (1875)

CCXLIX.

Pas močiutē augau,
Vargo n'išpažīnau,
Kas subatos vakarēļ
Vainikēļ pyniau (2 kartu).
Vainikēļ pyniau,
Ant galvelēs dējau,
Ir in šaltā šaltinēļ
Vandenēlio ējau (2 kartu).
Ir ištiko šeurus vējas,
Nuput' vainikēļ,
Ir nuputē vainikēļ
Nuo mano galvelēs.
Vai ir atjoja
Trys jauni berneliai,
Du pažinau, du pažinau,
Trečio ne pažinau.
Katrūodu pažinau—

* Dainuoja nuoteką pas anytą paliekant

Tai mano broleliai,
O katro nepazīnu,
Tai šelmis bernelis.
Jei broleliai rado,
Dobilēliai rado,
Tai nešiosu, tai dēvēsu
Nors trejis metelius;
Jei bernelis rado,
Šalbierēlis rado —
Nenešiosu, ne dēvēsu
Nē triju dieneliu. (1899)

CCL.

Pas motinēlē valīu turējau,
Kada norējau, tada gulējau,
Graziāi nešiojau, puikiai vaikščiojau,
Po vainikēliui nieko n'adbojau.
Ak, mano Dieve, kas man pristojo,
Kad mane silpnā tas paviliojo;
Jau ne pritinku nē prie seseliu —
Krint' ašarēlēs man iš akeliu.
Ik' šiol seselias apkalbinējau,
Kurias už viro jau paregējau,
Dabar ir pati apsilviojau,
Jaunos' dienose apsijieškojau.
Ak, Dievulēliāu, kas man patiko,
Kad mane jaunā tokiā sutiko;
Vis tai padarē man gērymēlis —
Tēvo midutis ir alutēlis.
Kad su berneliu meiliai kalbējau,
Kad per naktelē su juom' gulējau,
Dēl gulējimo nieko n'atbojau —
Jaunos' dienose apsijieškojau.
Rytelē kēliāu graudžiai verkdama,
Durelias vēriāu, balsu šaukdama:
Vai tu berneli, balamuiteli,
Kam suvytinai žaliā rutelē?
— Ne verkk', sesele, ne verkk', jaunoji,
Jog tau už manē; jau ne bus toje. —
Atstok', berneli, šalin nog manē,

Paliauk' akimis tu man
— Aisu, tēveliņi pasikloniosu,
Ir dovanēlę jam dovanosu,
Kad tave jaunā man pažadētų,
O jei ne nori — prinevalytų. —
Mano tēvelis ne toksai yra,
Kad mane verkiant varys nž viro,
Jei aš norēsu — man pavelija,
Jei ne norēsu — nē nevalija. (1871)

CCLI.

Pas motinēlę — valnā valialē,
Pas anytēlę — ak Dievulēliau!
Kad aš parējau rutelę skynus,
Rutelę skynus, vainikā pynus,
Tarē močiūtē ir prakalbējo:
„Aikie, dukrele, nors pasilsēsi,
In aukštā svirnā nors pagulēsi.“
Pas anytēlę lengvi darbeliai,
Lengvi darbeliai — rugeliai griebtie,
O dar lengvesnis šienelis grēhtie.
Kad aš parējau rugelius griebus,
Rugelius griebus, šienelį grēbus,
Tarē anyta ir prakalbējo:
„Aikie, dukrele, nors pasilsēsi,
Žalių rugelių nors pamolēsi.“
Vai užia, užia sieros girnelēs,
Vai linksta, lužta aukso žiedelis.
„O kaip sumalsi žalius rugelius,
Gykie, martele, palšus jautelius
Per aukštus kalnus, per kadugynus,
In lygias lankas, in dōbilynus,
Pro dimijono naują darželį.“
Žydi dimijon's baltais žiedeliais,
Verkia martēlē rusčiais žodeliais.
Vai ir išgirdo jaunas bernelis,
Po žirgų stonę bevaikščiodamas,
Bērus žirgelius beglostydamas:
— Vai ko tu verki, mano mergele,
Ar tau ne gražus mano dvarelis,

Ar tau ne ramus mano svirnelis?
„Vai tai man gražus tavo dvarelis,
Vai tai man ramus aukštas svirnelis,
Tiktai ne meilus tavo žodeliai.
Mokėjai lotie ir privileiotie,
Dabar ne moki tik pagodotie. (1899)

CCLII*).

Pastačiau butelį
Ant marių krantelio,
Viliojau mergelę
Dvilikos metelių.
— Vai da' palaukkie,
Jaunasis berneli,
Duok' man jaunai augtie
Pas močiutę dukrelei. —
Bepig' tau lauktie
Pas močiutę dukrelei,
O aš vargdienėlis —
Karaliaus tarnelis.
Ant tavo galvelės
Perlo vainikėliai,
O ant mano jauno
Aukšta kepurėlė;
Ant tavo petelių
Šilkų kiklikėlis,
O ant mano jauno
Juoda mandierėlė.
Ant tavo rankelių
Aukselio žiedeliai,
O ant mano jauno
Šviesusis kardelis;
Ant tavo kojalių
Juktinės kurpaitės,
O ant mano jauno
Aukšti pentinėliai.
Po tavo kojalių
Vejalė žaliavo,

*) Slg. n. CCLIII.

O po mano jauno
Kraujai raudonavo.
Pro tavo galvelę
Vis bitutēs duzgia,
O pro mano jauno
Vis kulkelēs užia. (1875)

CCLIII*).

Pastačiau butelį
Ant marių krantelio,
Viliojau mergelę
Dviliktų metelių:
„Dar palauk, berneli,
Šiuos vienus metelius,
Pakol' aš užaugsu,
Kraitelį sukrausu.”
— Bepigu tau lauktie,
Pas močiutę augtie,
O man bernužėliui —
Svetimoj' šalelėj',
Svetimoj' šalelėj',
Tai ne pas tėvelį,
Tai ne pas tėvelį
Šert' bėrą žirgelį.
Ant tavo petelių
Šilkelių suknelė,
O ant mano jauno —
Juoda mandierėlė.
Ant tavo galvelės
Rutų vainikėlis,
O ant mano jauno —
Aukšta kaškietėlė;
Ant tavo rankelių
Aukselio žiedeliai,
O ant mano jauno —
Šviesusis kardelis;
Pro tavo galvelę
Vis bitutēs duzgia,

*) Slg. n. CCLII.

O pro mano jauno
Vis kulkelēs užia. (1890)

CCLIV.

Patol' jauna buvau,
Pakol' ne ženota,
Sakiau, gerai toms mergelēms
Kurios jau ženotos.

Sandora ir meilē
Kasdien' sutikimas,
Kasdien' gražus gyvenimas
Ženotame stone.

Kaip tik ištekėjau,
Tada dažinojau,
Koksai yra gyvenimas
Ženotame stone.

Kasdieną — rustybē
Kasdien' — neteisybē,
Kasdien' patsai galvą graužia,
O ramybės n'ėra.
* * *

Patol' jaunas buvau,
Pakol' ne ženetas,
Sakiau, gerai tiems berneliams
Kurie jau ženoti.

Sandora ir meilē,
Kasdien' sutikimas,
Kasdien' gražus gyvenimas
Ženotame stone.

Kaip apsiženijau,
Tada dažinojau,
Koksai yra gyvenimas
Ženotame stone.

Kasdieną rustybē,
Kasdien' ne teisybē,
Kasdien' pati galvą graužia,
O ramybės n'ėra.

Ak Dieve mieliausias,
Sutvertojau pone,
Aičiau, aičiau krašton svieta
Jieškodams linksmybių. (1875)

CCLV.

Pavasario dieneļē sējau žalia ruteļē,
Aš be sēdama, apravēdama
Su rutele kalbējau:
„Tu rutele žalioji, kvietkele kvēpenčioji,
Aš ne tikējau, o ne lūkējau
Tave žalia paliktie.
Aš paliksū ruteļē, aš paliksū žaliaja,
Vai aš paliksū žalia ruteļē
Jauniasiajai seselei”
Močiutē vaikštinējo po didījī dvarelī
Ir vaikščiodama, gailiai verkdama,
Dievulio prašydama:
— „Tu, vėjali, ne puskie ir medelīai ne užkit,
Kad aš išgirsčiau savo dukreļē
Kelužiū kelīaujančią.
Nē vėjalis ne putē, nē medelīai ne užē,
Aš ne išgirdau savo dukreļē
Keleliū kelīaujančią.
Žirgelīai pakinkyti, in vartus atgrāžinti:
Jau laikas, metas mano dukrelei
In vežimelī sēstie.”
Kad važiavo laukelī šešīais bērais žirgelīais,
Šalele jojo jauni brōlelīai
Seselē ramindami:
Cit' ne verkkie, sesele, cit ne verkkie, jaunoji,
Tu prisiverksi rytoj' rytelīj'
Anytelēs kletelēj.
Ims rutū vainikēlī, dēs šilkū nuometelī,
Vai žarstys, barstys žalia ruteļē
Po anytos klētelē”
Seselē pakildama, ruteļē parinkdama:
Dėkui, rutele, ačiu, žalioji,
Kā gražiai išnešiojau.
Brolelīai išjodami, vartelīus užkeldami:
„Tu verksi, verksi, musū sesele,
Visā savo amželī”.

(1874)

CCLVI*).

Per beržynēlius,
Per du upeliū —
Aš pas savo mergeļē,
Aš pas savo jaunąjā!
Vai vuošve, vuošve,

*) Slg. n. CXCL.

Vuošve - močiute,
Ar yr' namie dukrelē,
Mano jauna mergelē?
— Mano dukrelē,
Tavo mergelē
Guli aukštam svirnelij',
Skauda labai galvelę.
„Vai vuošve, vuošve,
Vuošve - močiute,
Duok man aukso raktelius,
Aš aisu pažiurētie.
Durelias vėriau, meiliai kalbėjau:
A! pasveiksi, mergele,
Vai ar busi tu mano?
— „Aš ne pasveiksu,
Tavo ne busu,
Aš aisu in kalnelį
Pas senąjį tėvelį.
Mano brolelis
Vilniaus miestelij'
Daro naują grabelį,
Zerkolinį langelį”. —
„Aš padaryčiau
Savo mergelei,
Deimantinį grabelį,
Zerkoliniais langeliais”.
Mergelę lydi,
Vargonai gaudžia —
Berneliai gailiai verkė,
Mergelės gailėjosi:
Aš gailestaučiau
Savo mergelės
Dvejus, trejus metelius;
Dvejus, trejus metelius
Aš ne valgyčiau,
O nė ne gerčiau,
Nė žirgelio nė šerčiau
Grynuoju abrakėliu. (1899)

CCLVII.
Per girelę joiau,

Volungēļ šoviau,
Pribudinau vuošvužēļ
Aukštojoj' klētelēj'.
Vai vuošve, vuošvele,
Sena motinēle,
Ar yr' namie dukterēlē,
Bus mano mergelē.
— Vai žente, ženteli,
Ženteli suneli,
Tai yr' namie dukterēlē,
Bus tavo mergelē;
Aukštojoj' klētelēj'
Rymo ant skrinelēs,
Rymodama ant skrinelēs
Labai gailiai verkia.
„Ar gaila skrinelių,
Ar plonų drobelių”?
— „Ne gaila skrinelių,
Nē plonų drobelių,
Tik man gaila motinēlēs
Varge paliekančios:
Sena motinēlē,
Puiki senatvēlē —
Vargas senai motinēlei
Be pasiuntinēlio“.
Žydi šile rožē
Šilkais pavijota --
Gailiai verkē mergužēlē
Jau suvinčiovota.
Dar metų ne išbuvo,
Jau meilē pražuvo —
Jau pradėjo bernužēlis
Karčiamēlēj' gertie. (1899)

CCLVIII.

Per šilą jojau, žolelias roviau,
Už kepurēlēs dėjau;
Vieną užkišau, antrą prisegiau —
Vis vējalis nuputē.
Per lauką jojau, laukas dundējo,

Žirgelis šokinėjo.
Vai kai prijojau vuošvės dvarelį,
Šoviau in muruželį.
Per dvarą ėjau, garsiai kalbėjau,
Kad mergelė išgirstų;
Už stalo sėdau, alutį gėriau —
Mergelė gailiai verkė.
Tai ko tu verki, jauna mergele,
Ko teip jauna gailauji?
Vai ką aš veiksi jauna ne verkus',
Ko jauna ne gailausu;
Aš ne mokėsu jauna martautie,
Nė anytėlės lenktis".
Vai cit', ne verkkie, jauna mergele,
Aš tave uzvadnosu;
Aš anksti kelsu ir vėlai gulsu,
Močiutę perkalbėsu;
Sparčiais darbeliais, meiliais žodeliais
Tai motinėlės lenkis.
Lydek', mergele, lydek', jaunoji,
Ik Dunojaus tiltelio:
Tenai pasėjau tris rutų daržus
Ant Dunojaus krantelio.
Tai dreba, dreba siera žemelė
Po žirgelio kojalėm',
Tu taip drebėsi, mano mergele,
Mano valioj' budama.
Tai žvengia, žvengia bėras žirgelis
Po manim' stovėdomas,
Tu taip verksi, jauna mergele,
Klėtėlėj' sėdėdama.
Vai vysta, džiusta žalia rutelė,
Darželij' žaliuodama,
Tu taip nuvysi, mano mergele,
Mano valioj' budama.
„Kad aš žinočiau savo bernelį
Tokios rusčios širdelės,
Aš išsilankčiau saulutės lanksmu,
Už tavęs jauno n'aičiau". (1875)

CCLIX.

Per tiltā jājau, nuo žirgo puoliau,
Purvynvžij' gulējau, (du kartu)
Kilpos po kojų, balnas po šonu,
Miglele užsiklojau. (du kartu)
Vai ir atlēkē trys paukštytėlės,
Trys baltos gulbužėlės. (du kartu)
Pirmoji tupē man prie galvelės,
Tai ta sena močiutė,
Antroji tupē man prie šalelės,
Tai jaunoji seselė,
Trečioji tupē man prie kojalių,
Tai jaunoji mergelė.
Močiutė gėdės savo sunelio
Visą savo amželį,
Seselė gėdės savo brolelio
Dvejus, trejus metelius
Mergelė gėdės savo bernelio
Nuo ryto iki pietų.
Po pietų šoko ir ulevojo,
Ji sau kitą dabojo.
Vai ir prašoko jukto kurpaitias
Ing aržuolo grindaitias,
Vai ir pradylde ankso žiedelį
Ing murmulo stalelį. (1875)

CCLX.

Po dvarelį vaikščiojau,
Ankso žiedą raičiojau
Ir išgirdau balselį —
Iššovė muškietelė.
Aš nuveičiau in darželį,
Nusipinčiau vainikėlį,
Gal' ir atjos pas mane,
Vainikuotą ras mane.
Ir atjoja bernuželis
Ant juodbėro žirguželio —
Stov' mergelė darželij',
Be vainiko galvelė.
Vai mergele tinginėle,

Ko ne pynei vainikėlio?
Nors iš virkščių nusipink',
Ant galvelės užsidėk'.
Liksi sveika, merguzėle,
Palaidunka dukružėle,
Valkatėlių - patieka,
Girtuoklėlių - ūžeiga.
— „Nesisiuliau, bernuzėli,
Baltas gražus dobilėli,
Jok' pas kitas mandresnias,
Ir už mane gražesnias”.
— Jojau lauką, jojau antrą,
Kad nor rasčiau gražesnę,
Kad nor rasčiau meilesnę,
Ant veidelio skaistesnę. (1899)

CCLXI.

Ponia poną nudaigojo, (po 2 kartu)
Rutų darže pakavojo (po 2 k.)
Ir lelije užsodino:
— Augk', lelije, koaugščiauše,
Kavok' poną ko giliause,
Kad jo tarnai ne matytu,
Nė jo broliam nesakytu. —
Štai atjojo ponaičiai,
Musų pono brolaičiai:
„Padėk', Dieve, marti musų,
Vai kur yra ponas jusų?”
— Aš ne žinau, Dievas žino,
Ar jis vainą vajavoja,
Ar jis girioje medžioja.
„Kad jis vainą vajavotų,
Čion kardelis ne kabotų;
Kad jis giriose medžiotų,
Čion kurteliai ne bėgiotų.
Imkit' marčią už rankelių,
Veskit' marčią in girelę,
Riškite marčią prie pušelės,
Degkite pušį iš viršunės”
Tai pušelė smarkiai dega —
Musų marti gailiai verkia. (1899)

CCLXII.

Po stikle langu bijunas žydi,
O naujojų seklyčiojų jaunimas šoka;
Naujojų seklyčiojų jaunimas šoka,
O aukštam svirnelių mergelė verkia.
— Vai ko tu verki, mano mergele,
Vai ko tu verki, ko teip gailauji?
„Ką aš ne verksu, ką ne gailausu:
Jau mano skrinėliai broleliai dera;
Už valandėlės — šimtas žirgelių
Jau mano skrynėliai laukeliu veža.
Jau tegul' veža, tegul' trinkina,
O dar man malonu pas motinėlą.
Ši vakarėli pas motinėlą,
O rytoj' ryteli' pas anytelę;
Ši vakarėli pas tėtuzėli,
O rytoj' ryteli pas šešurėli;
Ši vakarėli su seserėlėms,
O rytoj' ryteli' su mošytėlėms;
Ši vakarėli su brolužėliais,
O rytoj' ryteli' su dieverėliais.
Aš išsilenkčiau ir mošytėliu,
Padėčiau mošelėms rutele sėtie,
Aš išsilenkčiau ir dieverėliu,
Padėčiau dieverėliams žirgelius šertie,
Aš išsilenkčiau ir šešurėlio,
Padėčiau šešurui jautelius ganyt'.
Močiute mano, mano širdele,
Vai kaip man išsilenkt' senos anytos?"
— „Dukrele mano, mano jaunoji,
Vis sparčiasis darbelias, meiliasis žodelias,
Ir anksti ryteli' atsikeldama,
Anytos dvarelį nusišluodama
Ir žalia rutele takus barstyti.“
Sena anytėlė atsikeldama
Ir svirno durelias prasiverdama:
„O tos martelės, baltos gulbelės,
Jau didis dvarelis gražiai nušluota
Ir žalia rutele takai barstyta.“ (1899)

CCLXIII*).

Pralėkdamas bitinas pro sodą
Pajudino sadulos szakelę,
Pabudino sierąją bitele:
„Vai keliesi, budiniesi, sieroji bitele,
Vai da' tavo koreliai ne siuti,
Vai nē medutis ne neštas.”
— Tu nesirupink', sieras bitinēli,
Daugel' mano yr' sierų bitelių,
Tai jos man sunėš saldujį medutį,
Tai jos pasius baltuosius korelius.

* * *

Prajodamas bernelis pro klētį
Pabildino in klēties durelias,
Pabudino jaunąją mergele:
„Vai keliesi, budiniesi, jaunoji mergele,
Vai da' tavo lineliai neverpti,
Vai nē tavo drobėlės ne austos.”
— Tu nesirupink', jaunasis berneli,
Daugel' turu jaunųjų seselių,
Tai jos suverps baltuosius linelius,
Tai jos išsaus plonas drobalias. (1876)

CCLXIV.

Prancuzas mandras, ką jisai padarė,
Daugel karalių ant Ruso suvarė.
Vai broliai, broliai, broleliai jus mano,
Nors mes visi aisim' Ruso ne parveksim.
Ruso kojos stačios, o kelinės plačios,
O kazokai raiti, jie ant arklių graiti,
Per lauką jie jojo, vis dzidas kilnojo,
O Bėmas dejavo, atgal' maršieravo.
Delto Prancuzams Dievas ne padėjo,
Kad verbos dieną muštis pradėjo;
Kaipo nuo medžių lapeliai nukrito,
Teipo Prancuzai nuo šalčio iškrito. (1875)

*) Dainuoja budinant jaunuosius prieš dovanas.

CCLXV.

Pro mano tēvo naujā dvarelī
Juod's vieszkelēlis ējo,
Tuom' vieškelēliu, tomi juoduoju
Žalnierēliai vandravo.
Ir atvandravo, atmašieravo
Trys jauni žalnierēliai.
„Ne jok', broleli, viešu keleliu,
Per žalvario tiltelī.”
Sijužēs linko, vanduo mirgējo,
Šale jojo broleliai.
— Kad ir impulsu, tik ne prapulsu,
Vandenēlij' gulēsu.
Vienoj' šalelēj' jauni broleliai,
Antroje žalnierēliai.
Šauks mane varpai, šauks vargonēliai,
Šauks misingio trubelē,
Ne prišauks varpai, nē vargonēliai,
Nē misingio trubelē.
Ne gēdēs nē motinēlē,
Nē broliai, nē seselēs,
Tik gēdēs varpai ir vargonēliai,
Ir misingio trubelēs. (1870)

CCLXVI.

Pro močiūtēs dvarā
Dunojēlis teka —
Aš girdējau, aš girdējau
Kā močiūtē šneka.
Paplaukok', antele,
Paklausik', raiboji,
Kā močiūtē, kā širdelē
Ženteliams šneka?
Žada mane leistie
Už seno našlelio.
Vai tai aš n'eisu
Už seno našlelio,
Tai aš ne mokēsu
Seno pogodotie.
Aš jī per du rytu

Popečkij migdysu,
O šī trečią rytą
Šarmu pagirdysu.
In jī per dvarelį
Akmeniu ritėsu,
O per laukelį —
Kurteliais siundysu,
O per girelę —
Šauliukus samdysu.

* * *

Pro močiutės dvarą
Dunojėlis teka —
Aš girdėjau, aš girdėjau,
Ką močiutė šneka.
Paplaukik', antele,
Paklausik', raiboji,
Ką močiutė, ką širdelė
Ženteliams šneka.
Žada mane leistie
Už jauno bernelio.
Vai tai aisu
Už jauno bernelio,
Tai aš mokėsu
Jauną pagodotie:
Aš jī per du rytu
Svirnelij' migdysu,
O šī trečiajī
Vinu pagirdysu.
Aš jī per dvarelį,
Žiedeliu ritėsu,
O per laukelį
Pati palydėsu,
Per žalią girelę
Brolelius samdysu.

(1872)

CCLXVII.

Putinų giraitėj'
Augo drebulaitė,
Ten jauna mergelė
Putinėlį lenkė,

Putinēlī lenkē,
Pervazniukā šaukē:
„Pervazninkai, broļau,
Perkel' per Dunoju“.
— Mergužēle mano,
Balta lelijēle,
Meskie vainikēlī
Man uż perkēlimā.—
„Pervazninkai, broļau,
Dorelī mokēsu;
Dorelī mokēsu
Ir kitā turēsu,
Vainikā pamesu —
Mergelē ne busu,
Mergelē ne busu,
Daugiau ne nešiosu.. (1899)

CCLXVIII.

Ramus, ramus ramunēlīų krumelis —
Tai ten man ramu pas močiutę augtie,
Mergėle mergautie, po dvarą vaikšėiotie,
Vainikas nešiotie žaliųjų rutelių.
Per dieną nešiotie, vakaron padėtie
In rutų darželī, in šaltą raseļę.
Tai ne ramus, ne ramus dilgėlių krumelis —
Vai tai ne ramu pas anytą butie,
Martele martautie, po dvarą vaikšėiotie,
Nuometus nešiotie žaliųjų šilkelių,
Per dieną nešiotie, vakaron padėtie
Ing aukštą klėtelę, in margą skrinelę. (1875)

CCLXIX.

Renčiau stonužę
Per nedėlužę,
Pasistačiau žirgeli
Ant viso rudenėlio.
Šerdamas glosčiau,
Jodamas baudžiau:
„Ne žvengk', bėras žirgeli,
Kaip per laukelī josu,

Tik žvengk, žirgeli,
Žvengk juodbērēli,
Kaip prijosu dvareli,
Žalio vario vartelius:
Vai kad išgirstu,
Jauna mergelē
Po dvarą vaikščiodama,
Vainikēli pindama.
Kaip grait' išgirdo,
Teip grait' suprato —
Tekina per dvaružį
In aukštąją klētužę.
Ji nubėgusi
Aukštoj' klētelėj'
Atsisto' už močiutės
Prie margųjų skrinelių:
— Močiute mano,
Mano širdele,
N'išduok margų skrinelių,
Rutelių vainikēlio. (1899)

CCLXX.

Rupinosi tētuželis, mano mielas širdužėlė
In ką rėdyt' sunelį:
Ar in pilką sermėgėlę, ar ing juodą atloselį,
Ar in plonas drobėlias.
— Nesirupink', tētuželi, mano mielas širdužėlė,
In ką rėdyt' sunelį:
Nė in pilką sermėgėlę, nė ing juodą atloselį
Tik in plonas drobėlias.
Rupinosi tētuželis, mano mielas širdužėlė,
In kur iszleis sunelį:
Ar in Krokavos miestelį, ar in garsųjį kaimelį,
Ar int aukštą kalnelį.
Nė in Krokavos miestelį, nė in garsųjį kaimelį.
Tik in aukštą kalnelį.
Atgins sesuo palšus jaučius, lankis mano kapužėlį,
Minės mano vardelį:
Lankys mano kapužėlį, minės mano varduželį,
Suramins man širdele;
„Kelkis, kelkis, brožuželi, ubo lauko artojėli,
Jautelių valdonėli“.
— Tai ne kelsu, seserėle, ne taisysu žagružėlės,

Ne valdysu jautelių;
Turi savo bernužėlį, ubo lauko artojėlį;
Jautelių valdonėlį. —

* * *

Rupinosi motinėle, mano miela širdužele,
In ką rėdyt' dukrele;
Ar in margus kartunėlius, ar in žalius šilkužėlius,
Ar in plonas drobėlias.
— Rėdyk' mane, motinėle, mano miela širdužele,
In ploniausias drobėlias.
Rupinosi motinėle, mano miela širduželė,
In kur išleist' dukrele;
Ar in Krokavos miestelį, ar in garsųjį kaimelį,
Ar int aukštą kalnelį.
Ne in Krokavos miestelį, ne in garsųjį kaimelį,
Tik int aukštą kalnelį.
Atgins brolis bėrus žirgus, lankys mano kapužėlį,
Minės mano vardelį.
Lankis mano kapužėlį, minės mano vardužėlį,
Suramins man širdele;
— Kelkis, kelkis seserėle, baltų linų verpėjėle,
Drobėlių audiejėle,
Prisikelkie, mergužėle, iš aukštojo kapužėlio,
Auskie, auskie drobėlias. (1899)

CCLXXI.

Saulutė leidžias', vakaras ne toli,
Aiva mudvi, seserėle,
Iš tyrojo laukelio.
Iš tyro laukelio, nuo sunkaus darbelio,
Vieną manstį manstydamos,
Kokiam berneliui teksiv'.
Vai ar kurpiukėliui, ar rubsivėjėliui,
Ar šiam jaunam berneliui
Laukelio artojėliui?
O ne kurpiukėliui, nė rubsivėjėliui,
Tik šiam jaunam berneliui
Laukelio artojėliui. (1899)

CCLXXII.

Sėdi bernužėlis aukštoj' karčiamėlėj',
Pasipykęs bernužėlis šimtus raudonųjų;
„Aik' šen, mergužėle, balta lelijėle,
Atskaitysu, mergužėle, nors du - tris šimtelius.“
— Velnias tavęs prašė kad tu mane imtum,

Atiduokie vainikėli su gražum žodeliu. —
„Apsiriszkie, mergele, šilkų skepetėle,
Niekas tavęs ne pažins, kad tu ne mergele”.
— Kad tu ne pažintum nė šio balto svieta,
Kad mane ne pažintų, kad aš ne mergele:
Akelės inpuolė, veideliai išbliškė,
Surudiję aukso žiedai ant baltų rankelių. —
(1876)

CCLXXIII.

Sėdi broleliai visi už stalo,
O seserėlė pas kakalėlį:
„Gerkit’, broleliai, visi aplinkui,
Ne lenkit mane vargo sesele”.
— Nieks tau ne kaltas, mūsų sesele,
Kokio norėjai, tokį ir gavai. (1899)

CCLXXIV.

Sėdi, geria trys broliai už stalelio,
Ir atlėkė raiboji gegužėlė
Ir atnešė broleliui gromatėlę.
Verkė brolelis gromatužę skaitydama’s,
Žvengė žirgelis jo balso klausydama’s.
Aikie, tėveli, in aukštąją klėtėlę,
Atnešk’, tėveli, mėlinąją mandierą.
Verkė tėvelis mandieružę nešdamas,
Da’ gailiau verkė sunelis priimdamas.
Aikie, močiute, in aukštąją klėtėlę,
Atnešk’, močiute, plonus marškinėlius.
Verkė močiutė marškinėlius nešdama,
Da’ gailiau verkė sunelis priimdamas.
Aikie, broleli, in aukštąją klėtėlę,
Atnešk’, broleli, trasuotą kepurėlę.
Verkė brolelis kepurėlę nešdamas,
Da’ gailiau verkė brolelis priimdamas.
Aikie, sesele, in aukštąją klėtėlę,
Atnešk’, sesele, žalių sėrų juostelę.
Verkė seselė juostelę atnešdama,
Da’ gailiau verkė brolelis priimdamas.
Aikie, broleli, in naują stonelę,
Atvesk’, broleli, žirgą juodbērėlį.
Verkė brolelis žirgą atvesdamas,

Da' gailiau verkė brolelis užsėsdamas.
Vai likit' sveiki, tėveli, motinėle,
Vai likit' sveiki broliai, seserėlės!
Vai kad aš jojau per žalią girelę,
Vai ir parpuoliau žirgeliui po kojalių:
Vai žirge, žirge, žirge juodbērėli,
Ar išneši iš vainos kraujalių?
Aš pats išaisu iš vainos kraujalių,
Tave paliksu vidurij' kirtojėlių. (1876)

CCLXXV.

Sed' sau kiškis pilkas paažėj' (bis)
Priėdęs lyg' valiai sau miežių (bis).

O medinčiai ne žinojo,
Kad tenai kiškis tupėjo
Sau ramiai (bis).

Kaip tik šauliai kiškį pamatė,
Tuojaus kiškis ausis pastatė,
Šaukė visi: bloga diena,
Kiškis miežius sugadino, —
Bjaurybė!

Pakol šauliai rodą padarė,
Didį pulką žmonių suvarė:
Padarys'me mes čion halių
Sudraskę kiškį ant dalių —
Teip ir bus!

Užleis'me graituosius čion kurtus,
Varys'me iš miežių tuos burtus,
Medinčiai sušuko: sa, sa,
Kiškis nugarą sau kaso —
Vai bėda!

Kaip tik vien's in trubą užgavo,
Stojos' tenai didė zobova,
Kiekvienas rankomis moja,
Šunes ant balsų suloja:
Aru - ru!

Visų strielbų ugnis ištiško,
Nuo didelio balso plyšt' miškas,
Kaip šauliai labjaus sušuko,

kiškis miškon insmuko —
N'er čion jo! (1866)

CCLXXVI.

Sėjau ručiukę, savo žaliukę —
Tai gailiai verkiau ir kaip ravėjau:
Dygie, ručiuke, mano žaliuke,
Dar aš per jauna in rupestužius.
Berneli mano, mano jaunasis,
Kaip man patinka veidelis tavo;
Ne teip veidelis, kaip liemenėlis,
Rankų darbeliai, kojų žingsneliai.

* * *
Sėjau miežiukus, savo žaliukus,
Tai gailiai verkiau ir kaip akėjau:
Dygit', miežikai, mano žaliukai,
Dar aš per jaunas in rupestuži.
Mergele mano, mano jaunoji,
Kaip man patinka veidelis tavo:
Ne teip veidelis, kaip liemenėlis,
Rankų darbeliai, kojų žingsneliai. (1899)

CCLXXVII*)

Sėjau rutą, sėjau mėtą,
Sėjau žalią dimijoną;
Laisčiau rutą, laisčiau mėtą,
Laisčiau žalią dimijoną;
Dygo ruta, dygo mėta,
Dygo žalias dimijonas.
Siuntė mane motinėle
Dimijoną apravėtie,
Žalios rutos palaistytie.
Dimijoną ravėdama,
Pasirėmiau ant rankelės
Ir užsnudau ant lyselės.
Ir atjoja bernužėlis
Per grynąjį laukužėlį:

*) Dainuoja mergos pulkas, jaunikiui atkeliavus pas mergą vuošvijon, prieš patį išvažiavimą į šliubą (vinčių).

„Padēk' Dievas, merguzēle,
Dimijono ravētojēle”.
— Tai tau ačiu, bernužēli,
Už teip meilų žodužēlį. —
„Vai mergele lelijēle,
Ar tu aisi užu manęs“ ?
— Vai berneli dobilēli,
Kad da' žydi dimijonas. —
„Tu mergele lelijēle,
Duokie žirgeliui užkastie”.
— Vai berneli dobilēli,
Yr' brolelių daug žirgelių. —
„Vai mergele lelijēle,
Prastas tavo patalēlis,
Siera žeme po šoneliu,
Akmenēlis po galvele”.
— Vai berneli, tai ne tiesa,
Šalbiērēli, tai ne tiesa:
Žalia ruta po šoneliu,
Dimijonas po galvele. —
„Gana jodžiau, naravojau,
Niekur tokios ne atradau“ . (1876)

CCLXXVIII.

Sėjau rutas, sėjau mētas, sėjau lelijēlias,
Sėjau savo jaunas dienas, kaip darže rutelias.
Dygo rutos, dygo mētos, dygo lelijēlēs,
Dygo mano jaunos dienos, kaip darže rutelēs.
Laisčiau rutas, laisčiau mētas, laisčiau lelijēlias,
Laisčiau mano jaunas dienas, kaip darže rutelias.
Augo rutos, augo mētos, augo lelijēlēs,
Augo mano jaunos dienos, kaip darže rutelēs.
Noko rutos, noko mētos, noko lelijēlēs,
Noko mano jaunos dienos, kaip darže rutelēs.
Krito rutos, krito mētos, krito lelijēlēs,
Krito mano jaunos dienos, kaip darže rutelēs.
Skyniau rutas, skyniau mētas, skyniau lelijēlias,
Skyniau savo jaunas dienas, kaip darže rutelias.
Nauji dvarai, sodužēliai, zerkolų langeliai,
Ten lekiojo, skridinėjo mėlynį karveliai.
Karvelēli mėlynasis, vai kur tu lekiojai,
Karosēli geltonasis, vai kur tu nariojai?
Karvelēlis mėlynasis — po žalias girelias,

Karosēlis geltonasis — po juras marelias.
Karvelēli mēlynasis, kas tave nušovē,
Karosēli geltonasis, kas tave sugavo?
Tur' brolis aukso šaudyklā, tai mane nušovē,
Tur' seselē šilku tinklā, tai mane sugavo.
Nesirupink', seserēle, ne prauskie burnelēs,
Nupraus tavo burnuželē gailios ašarēles.
Nesirupinkie, sesele, ne šluosi asteļēs,
Iššluos tavo asluželē geltonos kaseļēs.
Nesirupink, seserēle, ne skalbsi žlukteliō,
Išskalb's tavo marškinēlius ant tavo petelių (1868)

CCLXXIX.

Simeonas po dangumi
Dievā garbino,
Kuningū šventintas,
Viskupu pažintas,
Garbin' Dievā maloningā,
Kurs gerai daro.
Šventa Ona, Dievo bobutē,
Kresioj' sēdējo,
Ji sēdēdama svečius linksmino,
Ji svečius linksmino,
Giedotie ketino:
Gerkit' svečiai, bukit linksmi,
Dabar laikas yra.
Dovidas kanklēm' skambino,
Nes jis mokējo,
O tos gražiosios panelēs
Prieš jī stovējo:
Dovidas gērējos',
Giedotie pradējo,
Cecilija su Sopijs
Šoktie pradējo.
O tu, Morta, kukarkēle,
Vyrk' svečiams valgyt';
Tu nieko ne laukkie,
Pati paragaukie,
Ar geri barščiai?
Magdalena šokējēlē,
Čion tavēs ne reikia,
Dar ir tu senų bobų,

Kurios nieko ne veikia.
Jau laikas pamestie,
Visi vargai užmirštie,
Laik's gērus paliautie,
O namučiuon' aitie.
Darata vainikus pynē,
Ant galvos dėjo,
Ožkabalių mergų darželiuos'
Rutas naravėjo,
Beraudama supyko,
Nē diego ne paliko,
Vijo Katrutę su Barbutė
Iki Bartninkų.
Pasivijo gale laukų,
Stverē už plaukų.
Kaip ēmē visos bartie,
Antanina gailiai verktie:
— Atiduosu aš jums rutas
Ir su kraiteliu. — (1899)

CCLXXX.

Siuntē mane motinē
In Dunojų vandenėlio
Su dviem vario viedrais,
Su sidabro naščiužėliais,
Ir su perlo vainikėliu.
Ir ištiko šeurus vėjas
Ir nuputē vainikėlį
In gilųjį Dunojųlį.
Ir atplaukia trys bernėliai,
Trys bernėliai žukliorėliai.
„Jus bernėliai žukliorėliai,
Ar ne matēt' vainikėlio“?
— Ką mums duosi — pasakysim',
Ką mums duosi — atiduosim'. —
„Vienam duosu sērų tinklą,
Antram duosu aukso irklą,
O šiam trečiam pati teksu“.
— Ką mes veiksime sērų tinklu,
Ką mes veiksime aukso irklu,

Kā mes veiksīm' tavim jauna? —
„Sērų tinklu bežvejosit',
Aukso irklu pasiirsit',
Manim' jauna pasidžiaugsit'. (1875)

CCLXXXI.*)

Siuntē mane motinēlē
In Dunojų vandenēlio
Su moliniu puodu,
Molinēlio puodu.
Ir atjojo bernužēlis,
Baltas gražus dobilēlis,
Ir sumušē puodā,
Tā molinį puodā.
Gailiai verkē mergužēlē,
Balta graži lelijēlē,
To molinio puodo,
Molinēlio puodo.
„Cit', ne verkkie, mergužēle,
Balta graži lelijēle,
To molinio puodo,
Molinēlio puodo,
Aš tau duosu bērą žirgā
Už molinį puodā.”
— Aš ne noru tavo žirgo,
At'duok' mano molio puodā
Ir Dunojaus vandenēlj. —
Gailiai verkē mergužēlē
Balta graži lelijēlē,
To molinio puodo,
Molinēlio puodo.
„Cit', ne verkkie, mergužēle,
Balta graži lelijēle,
To molinio puodo —
Aš tau duosu savo dvarā
Už molinį puodā”.
Aš ne noru tavo dvaro,
At'duok' mano molio puodā

*) Slg. n. CCLXXXII.

Ir Dunojaus vandenėli. —
Gailiai verkė mergužėlė,
Balta graži lelijėlė,
To molinio puodo,
Molinėlio puodo.
„Cit', ne verkkie, mergužėlė,
Balta graži lelijėlė,
— To molinio puodo —
Aš pats jaunas tavo busu
Už molinį puodą.“
Augštyn šoko, rankoms plojo,
Kad „aš gavau virą
Už molinį puodą“.

CCLXXXII*).

Siuntė mane motinėlė
In Juružias vandenėlio
Su margu uzbonu,
Marguoju uzbonu.
Ir atjojo prusų ponas,
Ir sumušė uzbonėli,
Margąjį uzboną,
Margąjį uzboną.
Gailiai verkė mergužėlė,
Uzbonėlio gailėjosi,
To margo uzbono,
Margojo uzbono.
— Cit' ne verkkie, mergužėlė,
Nes'gailėkie uzbonėlio,
Duosu bėrą žirgą,
Už margą uzboną.
— „Aš ne noru bėro žirgo,
Uzbonėlio gailestauju, —
Vai ponai, ponai,
Nupirk' man uzboną.“
— Cit' ne verkkie, [mergužėlė,
Nesigailėk' uzbonėlio,
Duosu porą šimtų

*) Slg. n. CCLXXXI.

Už margą uzboną.
— „Aš ne noru tavo šimtų,
Uzbonėlio gailestauju,
Vai ponai, ponai,
Nupirk' man uzboną”.
— Cit' ne verkkie, mergužėle,
Nesigailėk' uzbonėlio,
Duosu didį dvarą
Už margą uzboną.
— „Aš ne noru didžio dvaro,
Uzbonėlio gailestauju,
Vai ponai, ponai,
Nupirk' man uzboną”.
— Cit' ne verkkie, mergužėle,
Nesigailėk' uzbonėlio:
Gausi prusų poną
Už margą uzboną.
— „Aš ne noru prusų pono,
Uzbonėlio gailestauju.
Vai ponai, ponai,
Nupirk' man uzboną”.
— Cit' ne verkkie, mergužėle,
Negailėkie uzbonėlio,
Gausi lenkų poną
Už margą uzboną.
— „Prusų pono ne norėjau,
Uzbonėlio gailejauši —
Gavau lenkų poną
Už margą uzboną”. (1899)

CCLXXXIII.

Siuntė mane motinėle,
Siuntė mane širdužėlė
In giružę lapų (bis).
Tai parnešiau, motinėle,
Tai parnešiau, širdužėle,
Iš giružės lapų (bis).
— Dukte, turu lovą margą,
Bernelį ėmus už sargą
Aik' gražiai išklot' (bis).

Ainu siunčiama motinēlēs,
Bet be jokios ukvatēlēs,
 Išklot' margaḡ loḡ (bis).
Aš loḡ gražiai išklojau,
Sēdulos lapais iškaišiau,
 O pati ne guliau (bis).
Bernužēli, ne kalbēkie,
Savieḡ manēs ne vadinkie,
 Nes aš jau ne tavo (bis):
Tave visas svietas peikia,
Man tavēs jauno ne reikia —
 Kad smarkios rankelēs (bis).

(1873)

CCLXXXIV.

Skyniau, skynian skynimēli,
Dariau, dariau vieškelēli,
 Dariau aš keleli
 Ing naują dvarelį.
In dvarelį ne tropijau,
In darželį patropijau,
 In naują darželį
 Pas žalią rutelę.
„Aik', mergele, rutų daržan,
Lelijėle — rutų daržan,
 Skynk' žalią rutelę,
 Pinkie vainikēli.
Vainikēli nusipynus,
Ant galvelēs nūsidedėjus —
 Reikēs šendien' mudviem
 In šliubą važiuotie.
In bažnyčią nuvažiuosiv',
Savo jaunystą parduosiv' —
 Šventins vainikēli,
 Permainis žiedelius.
Vargamistras pasirēdēs,
Labai aukštai atsisēdēs,
 Vargonais graina,
 Širdelę graudina.
O svočiutē ateidama,

Už rankelēs paimdama:
„Verksi, mergele,
Verks tavo širdelē.”
— Kad ir verksu — ne aš viena,
Kad ir žliumbsu — ne aš viena,
Verks ir svočiutē
Prie mano šalelēš.
O seselē ateidama,
Už rankelēs paimgama:
„Verksi, sesele,
Verks tavo širdelē”.
— Kad ir verksu — ne aš viena,
Kad gailausiu — ne aš viena,
Verks ir seselē
Vainiką pindama.
O broliālis ateidamas,
Už rankelēs paimdamas:
„Verksi, sesele,
Verks tavo širdelē”.
— Kad ir verksu — ne aš viena,
Ašarosu — ne aš viena,
Verks ir brolelis
Lauku lydēdamas.
O močiutē ateidama,
Už rankelēs paimdama:
„Verksi, dukrele,
Verks tavo širdelē”.
— Kad ir verksu — ne aš viena,
Kad raudosu — ne aš viena,
Verks ir močiutē
Kraitelį kraudama.
O tēvelis ateidamas,
Už rankelēs paimdamas:
„Verksi, dukrele,
Verks tavo širdelē”.
— Kad ir verksu — ne aš viena,
Kad ir verksu -- ne aš viena,
Verks ir tēvelis
Dalelę duodamas.
O bernelis ateidamas,

Už rankelēs paimdamas:

„Verksi, mergele,
Verks tavo širdelē”.

— Nors ir verksu — ne aš viena,

Nors raudosu — ne aš viena,

Verks ir bērnelis

Prie mano šalelēš.

(1899)

CCLXXXV*).

Skyrkis, ulyčia, tu plačioji,

Tegul sunelis ulevoja,

Sau jauną mergeļ padaboja:

— Vai tu, mergele lelijēle,

Pas mus' kalneliai auksinēliai,

Pas mus tilteliai murmulēlio,

Pas mus upeliai vinu teka,

Iš pakraštēliū midum kvepia. —

Važiavo lauką, važiavo antrą,

Klausē martelē dieverēliū:

Kur jus' kalneliai auksinēliai,

Kur jus' tilteliai murmulēlio,

Kur jus' upeliai vinu teka,

Iš pakraštēliū midum' kvepia?

— Vai tu, martele, beprotēle,

Pas mus kalneliai akmenēliū,

Pas mus tilteliai aržuolēliū,

Pas mus upeliai ašarēliū,

Iš pakraštēliū — gailumēliū.

(1899)

CCLXXXVI.

Sprogo žalias aržuolēlis

Vidurij' girelēs,

Kad šalnelēs nebijotų,

Per naktį išsprogtų.

Augino tēvelis

Sau vieną sunelį:

Užaugino sunuželį

Vieną vienturtelį.

Vai dar ne užango

*) Slg. n. CXVII.

Nē pusē ugelio,
Jau užrašē visi ponai
Jotie in vaineļē.
Šerk', tēveli, man žirgelī
Pirk' tymo balnelī,
Šerk', tēveli, žirguželī,
Josu in vaineļē.
In kilpeļē stojau,
Ant žirgelio sēdau,
Dēkavoju tētuzēliui
Ir senai močiutei;
Iš dvarelio jojau,
Kepurēļē kēļiau —
Liksit' sveikos, seserēlēs,
Su kurioms aš augau.
Per kaimelī jojau,
Galveļē palenkiau —
Liksit' sveiki, sēbruzēļiai,
Su kuriais aš augau.
Aš prašyčiau brolužēliu
Ir jaunu seseliu,
Kad prašytu motinēļē,
Kad gailiai ne verktu.
Aš prašyšiau brolužēliu
Ir jaunu seseliu,
Kad laistytu vinu keliā,
Kad teip ne dulkētu.
Vinu kelias išlaistytas
Dar labjau dulkējo,
Perprašyta motinēlē
Dar ji gailiau verkē. (1899)

CCVXXXVII.

Statyčiau tiltužī
Per Dunojužī,
Lankyčiau mergeļē
Kas nedēlužē.
Padariau alutī
Grazu geltonā,
Uzgēriau mergeļē

Baltą — raudoną:
„Gerk' alų, gerk' alų
Ne laistydama,
Aš rinkau varpelias
Ne barstydamas'”. (1875)

CCLXXXVIII.

Stovi žirgeliai širmi pabalnoti,
O mes broliai mandieruoti.
Žinau mums reiks išjotie
In svetimą žemužę, didį karužį.
O tiek ne verkė tėvas, močiutė,
Broliai, seselės, kaip jauna mergelė.
Vai cit, ne verkkie, jauna mergele,
Parbėgs mano žirgelis.
Vai parbėgs, parbėgs mano žirgužėlis,
Parneš mano mandierėlę.
Vai parneš, parneš mano mandierėlę
Juodu krauju aplašintą.
Vai skalbsi, skalbsi, mano mergele,
Savo gailioms ašarėlėms.
Vai tu džiovinsi, mano mergužėle,
Savo sunkiais atdusėliais.
Vai sunku, sunku kareivių butie,
Reik' svietui paklusnu butie.
Aukšti kalneliai, ten mus dvareliai,
Gilios duobaitės — mus' tėviškaitė.
(1874)

CCLXXXIX.

Stovi žirgeliai širmi pabalnoti —
Žinom', jog mums reiks išjotie.
Stovi seselė prie brolio šalelės,
Stovėdama gailiai verkia.
— Cit' ne verk', sesele, balta lelijėle,
Kaip išjosi ir vėl parjosi.
In Vilnių nujosi, karalium pastosi —
Visą vaiską kėravosi.
Už Vilniaus miestelio, ant lygaus laukelio
Šandė brolių kaip zuikelį;
Šaudė brolių, kaip kokį zuikelį

Iš armotų granotkulkėlēm,
Devinjos kulkelės pro galvelę lėkė,
O dešimta in širdelę.
Saulutė tekėjo, kaip brolelį šovė,
O leidosi, kaip kavėjo.
Kaip brolį lydėjo per Vilniaus miestelį
Visas vaiskas paskui ėjo.
O tu, kardeli, mano švitruonėli,
Tu švitravai prie šalelės;
Vai tu, armotėle, mano motinėle,
Tu pristojai per amželį,
Vai tu, grabeli, mano palocėli,
O duobele — tėviškėle. (1899)

CCXC.

Stov' žalnierius ant vaktos,
Kenčia šaltį visados (2 kartu).
Apicierai vaikščiodami
Ir žalnieriam sakydami (2 kartu):
Kaip mes ėjom in Vilnių,
Visi murai sudrebėjo,
Kaip mes ėjom Varšavon —
Iš muškietų smarkiai ėjo;
Iš armotų baisiai šovė,
Su bagnitais širdis vėrė.
Tokia diena ir atėjo,
Dievas maskoliui padėjo;
Ir atėjo šventas Jonas —
Rusas Lenkus pergalėjo. (1870)

CCXCI.

Susirinko bajoraičiai
Karčiamužėj' gertie.
Gerkim', gerkim', mieli broliai,
Kuo mes užmokėsime?
Jurės marės ne žvejotos
Da' pilnai pilnotos,
O aš mažas ne didelis —
Gilus Dunojėlis.
Ne priplaukiau prie kraštelio,

Pamačiau mergele,
Aš mergelei labą dieną,
Ji man nē žodelį,
Kepurėlę pakylėjau —
Ji man nē kvietkele.
— „Vai, mergele, lelijėle,
Ko taip didžiu aini?
Jei tėvelio didžiu turtu,
Taip iš didžio aini,
O jei savo proteliu —
Likk' sveika, mergele. (1875)

CCXCII.

Suskambėjo langužiai,
Štai atėjo svetužiai,
E, e! ocha, cha, štai atėjo svetužiai*).

Ing tuos namus pakviesti,
Kad but vidun investu.

Ilgu mums čion stovėtie
Ir ant tuščio kalbėtie.

Išeikite, tarneliai,
At'darykit' durelias.

Ineinam in seklyčią —
Mums pastatė skleinyčią.

Toj' skleinyčioj' baltojoj'
Vinas, midus kvepėjo.

Gerkim', užkim', dainuokim',
Gaspadoriui puruokim'.

Gaspador' protingasis,
Mums visiems milimasis,

Priimkie mus svetelius,
Sodinkie ing suolelius.

Sodinkie ing suolelius,
Užgerkie kaip ponelius

Iš aaksinių kupkužių,
Krišpolinių stiklužių.

Užkim', šokim, dainuokim'
Ant kanklužėlių žaiskim.

*) Po konžnam' posmui atkartok': „e, e! och acha”
ir t. t.

Vai kanklužiai garsiejai —
Sveteliai milimiejai,
Linksmivkit' mus brolelius
Ir tuos visus namelius.
Gaspador' išmintingas,
Buk' ant mus, maloningas,
Paraginkie sunelius,
Kad pašertų žirgelius.
Jojau dieną, naktuzę
Per tolimą šalužę,
Per tolimą šalužę,
Per Lietuvos žemužę.
Iš puikiojo dvaružio,
Iš to garsaus miestužio
Aštriais keliais jodami,
O tarpais ir paklupdami,
Sutaškēm mandieružias,
Nuvarginom žirgužius.
Dabar gerkim', dūnuokim',
Tiems namams dėkavokim,
Kad priēmē svetelius,
Kad pašērē žirgelius. —
O kad mes tancevojom',
Po gatvias ulevojom',
Gērējosi mergaitės
Ir jaunosios panaitės. (1868).

CCXCIII.

Sušvilpino kareivėliai*)
Ant tėvelio dvaro,
Ir paēmē mus' seselę
Už baltų rankelių,
Ir nuvedē mus' seselę
Ing aukštą klētelę,
Pasodino mus' seselę
In aukso kreselę,
Ir užgērē mus' seselę
Žaliuoju vineliu.

*) Kiti dainuoja: „kazokėliai.“

Ir ateina bernužēlis,
Ir ateina doobilēlis
Sesutę bardamas:
„Ne gerk', seserēle,
Iš kareivių rankų,
Kareivēlis ne brolelis,
Ne baltas - raudonas,
Ne meilus žodeliai.”
— Atsitraukkie, bernužēli,
Atsitraukkie, doobilēli,
Tu jau ne brolelis,
Ne baltas, raudonas:
Kareivēlis tai brolelis,
Tai baltas - raudonas,
Tai meilus žodeliai. —
Ir pakinkē mus' seselei
Šešis bērus žirgus,
Ir išvedē mus' sesele
Iš aukštos klētelēs,
Pasodino mus' sesele
Ing margą karietą,
Ir išvežē mus' sesele
Ing svetimą šalį.
Toj' svetimoj' šalužēlej'
Seuros uličaitēs,
Šalti šaltinaičiai.
Ir pastatē mus' sesele
Ant gilaus Dunojaus.
Ir atjoja bernužēlis,
Ir atjoja doobilēlis
Bėrų žirgų girdyt',
Pentinėlių šveistie.
— Gelbėk', gelbėk', brolužēli,
Gelbėk', doobilēli,
Iš kareivių rankų. —
„Atsitraukkie, seserēle,
Atsitraukkie, lelijēle —
Aš tau ne brolelis,
Ne baltas - raudonas,
Kareivēlis tai brolelis,

Tai baltas, raudonas,
Tai meilus žodeliai”

.....
Ir nuskendo mus' seselė
Ing gilų Dunojų. (1875)

CCXCIV*).

Suvalkų miestelij' žydelka našlė.
Ai, vai, džium, džium, žydelka našlė.**)
Žydelka našlė, jos duktė graži,
Jos duktė graži vardu Perlėta.
Ne važiuok', Jonai, seredos dieną,
Atvažiuok, Jonai, subatos dieną,
Subatos dieną, per pačius pietus,
Per pačius pietus trimis vežimais.
In vieną dėšiv' skrinias, patalus,
In antrą dėšiv' žalius mėronus,
In trečią dėšiv' auksą, sidabrą.
Kur auksa dėšiv' ir mudu sėsiv',
Mudu važiuosiv' tavo šalužen. (1870)

CCXCV***).

Šalij' kelio pavieškelij'
Stovi naujas rutų daržas,
Ten vaikščiojo Ulijona,
Ulijona graži pana.
Ir atjojo jaun's bernelis,
Padabojų Ulijoną:
„Ulijona, graži pana,
Tu suskink' man
Rutų kvietką.”
— O, berneli, dobilėli,
Nevelija brolis mano. —
„Ulijona, graži pana,
Nunuodykie savo broli.”
— Ei, berneli, dobilėli,

*) Slg. n. CCCLXXI.

**) Po kožnos ailiuos atkartok': „ai, vai, džium”
etc.

***) Slg. n. XLV.

Kad ne žinau tokių žolių. —
„Ulijona, graži pana,
Tu nueikie višnių sodon,
Tu ten rasi tokią žolę,
Baltu žiedu bežydinčią:
Ulijona, graži pana,
Suvirinkie in skleinyčią.
Parjos brolis iš karuzės,
Duok' broleliui alaus gertie"....
Dar nei pusės ne išgērė,
Jau ant žirgo ne pasėdi:
— „Vai sesele, lelijėle,
Kas man daros, seserėle,
Akys temsta, širdis alpsta —
Kas man daros, seserėle....
Vai sesele, lelijėle,
Paklokie man baltą lovą....
— Vai broleli, dobileli,
Tau ne reikia baltos lovos,
Tik tau reikia balto grabo,
Balto grabo, plonų drobių. —
„Ulijona, graži pana,
Tu nužudiai savo brolių,
O jau manęs kaip ir n'ėra"....
— Vai, vai, vai, vai Dieve mano,
Kur aš busu siratėlė;
Nė bernelio, nei brolelio
Ir nė jokios giminėlės.... (1870)

CCXCVI*).

Šalije kulužėlio kanapėlė augo,
Ten jaunas bernelis ant rankų rymo',
Su jauna mergele žodelį kalbė':
„Pasiklauskie, mergužėle, žaliosios rutelės,
Ar velis rutelė in darželį aitie,
Ar velis žalioji šakelias palenktie,
Ar velis žalioji lapelius skabytie,
Ar velis žalioji vainikėlį pintie."

*)Dainuoja, kaip jaunikis atjoja mergos vakary-nose.

O da' ne prijoiu prie rutų darželio,
Jau ir palinko visos trys šakelės.
Aš da' ne nuskyčiau ne vienos šakelės,
O jau ir nukrito žalieji lapeliai.
Atsimink', mergele, kur mudu stovėjov',
Kur mudu stovėjov' žolužė žėlė;
Atsimink', mergele, kur mudu kalbėjov',
Kur mudu kalbėjov', žemužė drebėjo.
Kaip tu man jaunam save pati žadėjai —
Rutelių vainikėlių žirgeliui sušėriai. (1875)

CCXCVII*).

Šaltas dienas apturėjom',
Kurių niekad' ne norėjom':
 Liuterį pekloj' regėjom',
 Kanalija, kanalija!
Mes per tris dienas meldami,
Pas jo grabą stovėdami,
 Iš karštos maldos snausdami,
 Kanalija**).

Laukėm', idant atsilieptų,
Prusam dangun aitie lieptų
 Ir drekiu lupas pateptų.
Ansai davė atsakymą —
Prusams pekloj' gyvenimą
 Ir lašinių ne matymą.
„Aš pats in peklą inšokau
Ir jus su savim' patraukiau
 Kaip in blozę apsiraukiau“.

Jie išgirdę nusigando,
Jog Prusai pekloj' paskendo —
 Martynas jau n'ais ing dangų.
Bėgo namon drebėdami,
Lupom's savo vapėdami,
 Ir „farfliuktik“ kalbėdami.
Moter's namie pasilikę

*) Ant gaidos: „Linksmas dienas apturėjom'...
(iš kantičkų).

**) Po kožnam posmui atkartok': „kanalija, ka-
nalija“.

Bėgo per laukus jieškotie,
Klausė virų pasitikę:
„Ką girdėjot' pas jo grabą,
Kad jus lupos labai dreba
Ir ant barzdos snarglys kabo“?
Virai jom's apsakė cuda
Apie Liutro skystądą,
Kur's ne tilptų ing ši bliudą.
Moters ant virų supyko,
Kad Liutrod's ne patiko,
Ant virų visos sukliko.
Vienos sudijo tardamos,
Palaižytie ne gaudamos,
Sugryžo namon verkdamos.

(1868)

CCXCVIII.

Šalta žiema šalin aina,
Jau pavasaris ateina,
Saulė vėl malonį rodo,
Žemė šilumą išduoda.
Upės tvanus didžius lieja
Kad pavasaris atėjo,
Skubinas vanduo nuo kalno —
Ilgai butie jam ne valna.
Reik' paliktie kožną vieną
Dėl artojaus linksmą dieną—
Tuos stebuklus Dievas daro,
Šalčius, tvanus šalin varo.
Gaspadoriai, gaspadinės
Jau sulaukė tos gadynės,
Žiur' ant žaliuojančio beržo,
Ar jau laikas artie daržas.
Dabar prie to gero oro
Apsitaisyt' reikia tvoros,
Ne viena jauna mergelė
Linksmi aina ing darželį.
Žiuri ar žemė yr' šilta,
Ar jau laikas sėtie rutą,
Tokias darbas rodo meilę,
Žolelias sodint' in ailią.

Ne toli ējus ant lauko,
Kur upelij' žuvys plauko,
 Grazus gegelis*) žaliavo —
 Linksmi paukšteliai giedojo.
Anam' garsiam' vakarēlij'
Gied' lakštingala krumelij',
 Visi paukšteliai atgijo,
 Šalčio žiemos jau ne bijo.
Dėlto anie ne bijojo,
Kad pavasaris užstojo,
 Drasiai gegij' susilėkė,
 Kožnas savo balsu rėkė.
Jaunų pulkelis sus'ėjo,
Paukšteliams giedot' padėjo —
 Mergelės linksmis balselias,
 Vaikiniai gražiai vamzdeliais,
Vienas kitam vinčiavojo,
Jog pavasaris užstojo.
 Gaspadorius, darbininkas,
 Nė vien's tuomet ne stov' dikas
Apie lauką jau rupinas,
Gaspadoriškai skubinas',
 Susilaukė gero vėjo
 Vasaroją drasiai sėjo.
Visa žemė stojcs' graži,
Ait' ant lauko vaikai maži,
 Linksminos gražia valanda
 Ganydami savo bandą, —
Naują parvą laukas gavo
Nog aprėdytojo savo.
 Kad atėjo jau vasara,
 Šeimyną prie darbo varo,
Gaspadorius teip insakė
Imtie dalgį, grėbli, šakę,
 Gaspadorius kalb' kaip tėvas —
 Laik's pradētie šienaut' pievas.
Karētis saulės jau didesnis,
Su senaisiais vargst' jaunasis,

*) Kit'i sako: „grazus gojalis”.

Sunku tuomet' gali tvertie,
Trokšta žmogus tankiai gertie.
Kožnas gavęs sau pavėsį
Su pamėga pasėdėsi,
Po pabaigos pjautie šieną
Tuoju' atein rugpjūtės dienos.
Čion didžiausias darbas duonos,
Kurią duoda dangaus ponas,
Užderėjo gerai kviečių --
Bus pyragų dėlei svečių.
Ta malonis gausi yra,
Jog ant žemės daug išbyra,
Kuris tuomet' apsilanko,
Sveikina duoną su ranka,
Alų ir arielką maukia,
Pasigėręs „nisut“ šaukia. (?)
Šitai laikas vėl atėjo,
Kada visi rugius sėjo,
Čion darbymetės didesnės,
Dirba drauge ir senesnis.
Skabriai bloškė, kulė, vėtė,
Seni skunioj^{*)} pėdus mėtė --
Turėdam' s sėklą gatavą
Kožnas vež' ing lauką savą.
Ką iš namų nusivežė,
Praded' sėti pagal ažią --
Tuo laik' n'ēr kada stovėtie,
Graitai reikia užakėti.
Džiaugiasi kožnas artojas,
Kad užauga vasarojas,
Tur' iš to gerą nodieją --
Grazus ruduo prasidėjo.
Už vis pirmiaus' žirnius ima,
Krauja in didį vežimą,
Kad iš lauko jau suvalo,
N'ēr namie tuščio pašalio.
Pilnos skunios javų yra,
Grudai tankiai visur byra,

*) Rankraštije stovi „skrinioj“.

Kartais vēlai ats'ein' gultie --
Ant ryto reik' anksti kultie.
Po pabaigos tokio darbo,
Mislyk' pelnyt' sau ant skarbo,
Ing miestā tankiai važiuoji,
Nuvažiavęs ten girtuoji;
Koks yr' toksai iš to pelnas —
Kad nog darbo tik tu valnas.
Atsiranda zemē balta,
Žemē šalčio jau apkalta --
Gaspadoriams per kalēdas
Su šeimyna visos bēdos.
Samdininkai geria, valgo,
Čiello meto atim' algā;
Kursai nori gaut' šeimynā,
Tas su laiku sau tyrauja*).

Kožnas apie tai dumoja,
Gerā dēl savęs daboja,
Kursai meta**) gerā stotkā (?),
Tam drasiai duoda pradotkā.
Žiemos meto ta storonē,
Ing giriā važiuot' kelionē,
Nuvažiavę skabriai kerta,
Bijodami pikto varto.
Pakol' namon veža malkā --
Darbininkas jau išalko;
Moters sau kakalį kuria,
Kiek tik malkų sausų turi,
Daro dēl savęs šildymā,
Kožna savo darbā ima:
Viena pyško, tranko, audžia,
O kita verpdama snaudžia.
Vikresuēs mergos, kaip styrnos,
Kamaroje suka gīrnas,
Linksmāi dienos šviesios laukia,
Šventā giesmē gražiai traukia,
Pagiedojus sau auštrinē —

*) Rankraštyje „tirauja“.

**) mato?

Daug linksmumo gaspadinei.
Viriškiai po skunias baldos,
Tie ne gieda tokios maldos;
Šeudus, šienus an'ė peša,
Duoda ēst', galvijams neša,
Arklus, jaučius šeria — bandą,
Po pašiurias visur lenda.
Kas dien' mažyn — mažyn varo
Su rupesčiu tą pašarą;
Jau perleidus puisauziemį,
Gaspadorius žiur' ing žemę.
Dirvos po sniegui jau plikos —
Neužilgio bus velykos,
Gaspadorius kas vakarą
Apie tai rokundą daro,
Kaip toli švent's Jurgis yra —
Tuomet' bus teisybė tyra:
Šalčiai žiemos tuomet' liauna,
Pavasaris viršų gauna. (1874)

CCXCIX*).

Šaukia mano balsas, balsas,
Liudnasis alapas, alapas!
Aš pas tave šaukiu balsu,
Iš burnos sava alapas:
Savo brojį balsu šaukiu,
Lietuvos pagelbos laukiu.
Maskolius spaustojas tavo,
Maskolius — budelis mano...
Tu Lietuvoje gyveni,
Pats save suramini:
Teip yra Lietuva šviesi —
Jos sunus džiaugiasi visi!
Aš niekad' negaliu džiaugtis —
Reik' su maskoliais ramintis,

*) „Balsas šaukiantis brolio pas brojį”, regis, iš
gadynės caro Nikolėjaus I - jo, kuomet' mūsų kareivi-
viai labai kankinami buvę.

Bet jie mane labai baudžia,
Kaip replėmis širdį spaudžia!
Ateina tamsybė nakties —
Žibanti šviečia tau liktis,
Visados šviesą išvysti,
Maskoliją ne pažinsti.
Savo tėvyškėj' gyveni,
Pats ant manęs ne atmeni,
O aš laukiu prapuolimo,
O ne savo gyvenimo.
Idant aš tikrai numirčiau,
Maskoliją ne matyčiau —
Verkiu kasdieną, vaitoju,
Ašarom's burną mazgoju.
Ne turu kuo' burną praustie,
Ant to mano kuno votys —
Aičiau kur ne zinodamas,
Maskolių ne matydamas.
Maskoliai labjause pyksta,
Kad Lietuv'ninką išvysta;
Ant svieto, mat', geriaus' butų,
Kad tos Lietuvos ne butų...
Kursai tą vardą išgirsta,
Kožnas vienas bjauriai pyksta,
Vis tai nori išnaikintie
Ir Lietuvą prazudintie.
Balsas mano verksmo šaukia —
Lietuvos galybės laukia!
Tasai mano graudus balsas
Ir liudno verksmo alabas...
Visada tamsybę matau,
Ašarėlias naktij' barstau,
Ir diena išrodo naktis —
Reikia su maskoliais pyktis!
Visi muškite maskolių,
Nog manęs tą neprietelių —
Broli, gink' kiek galėdamas,

Ant manęs atsimindamas.
Ar ne girdi mano balso,
Šaukiančio liudno alaso?
Ko taip tu atsitolinai,
Ar mane ne išpažinai?
Gal' tu butinai numiriai,
Ant balso ne atsišaukiai?
Kad ir mano balsas šaukia,
Bet brolis ne atsišaukia!
Atminkie mano sielvartus,
Žinokie tuos baisius vartus,
Kuriais asmiu uždarytas,
Iš Lietuvos išvartytas,
Kad niekadaš ne išeičiau
Ir broliams ne apsaKYčiau.
Ing tėviškę ne sugryžčiau,
Tą Maskoliją vis keikčiau!
Keikiu aš tenais budamas,
Ant maskolių žiurėdamas,
Kad iš tenai ne išeinu,
Gimtojų Lietuvoj' ne bunu.
Tam kalinių' užrakytas,
Iš tėviškės išvartytas —
Ne žinot' to išvaymo,
In tuos vartus uždarymo!
Kaip Lietuva vajavojo,
Savo čielybę dabojo —
Ta Lietuva yr' motina,
Nors nevidonai niekina,
Kad ir taip toli atskyratas,
Lietuvos sunum' vadintas.
Vai broli mano, žinai ką —
Bjauri ta mano močiaka!
Reikia kas dieną man verktie,
Tą svetimą šalį keiktie,
Gyvastis broliu vadina, (?)
Nors ne kojom', žodžiais mina.

Ji yra motina kraujo —
Daro sopulius iš naujo,
Kraują kaip vandenį geria,
Kunus, kaip su žagre, aria.
Labai baisiai kotavoja,
Niekad' muštie ne perstoja.
Toks mus' brolių nuliudimas —
Maskolijoj' gyvenimas.
Ta baisi man Maskolja
Lietuv'ninkus visaip rija,
Ta amžina bėda, bėda
Lietuv'ninkus ėda, ėda!
Aš keikiu ant jų: rupuže!
Ne regit', kaip kulkos užia,
Kulkos birzgdamos lekioja —
Mane maskoliai mindžioja!
Aš ant tos mirties statytas,
Visas kunas sukruvintas,
Margai krauju sutaškytas,
Kaip ant plauko pakabintas.
Kuną adatomis bado,
Girdytie maskoliai veda —
Skauda galvą ne tirvoju,
Ašarų patalą kloju.
Man ant kuno daro rėžius,
Baudžia maskolių kaip spiečius,
Kraujas bėga, kaip ir upė —
Man apie rytdieną rupi!
Ar dar gyvas pasiliksu,
Ar kaip mušė ne nunyksu —
Pasenau aš terp maskolių,
Kraujuos kasdien iki kelių.
Nieks ne girdi mano balse,
Ne žiuri nė ant alaso,
Manęs pareinant ne laukia,
Šauktie pas save ne šaukia.
Pasilieku kaip pelėda,

Noris Maskolijoj' gēda —
Jau aš šendien turu mirtie,
Su tuom' svietu atsiskirtie.
Iš gailėsčio širdis plyšta —
Jau Lietuva ne pažinsta,
Iš tos tėviškės Lietuvos —
Mane Maskolijoj' kavos,
Sergu visas dienas, naktis,
N'ēra kuom' votis gyditis,
N'ēra kur man gautie vaisto,
Ne turu dėl kuno maisto.
Neduoda maskoliai pikti,
Mano nevidonai peikti,
Jie ne atboja sau nieko,
Kad kuprotas ir kolieka.
Keikia Žemaičius pamatę
Ir savo akis pastatę:
„Tuos šetonus išnaikinkim',
Savo žemėj' ne laikykim',
Kada jiemis labai prikaks,
Rasi, tik iš akių išnyks:
Tada jie su visum prazus,
Lietuvos, jų žemės, ne bus,
Ne bus kam užtaravotie,
Nė jų žemės atmintie.
Lietuvos ponais busime,
Mokslą savo platinsime,
Ten mes gerai gyvensime,
Savo valdžioj' turėsime.”
Bėda man' baigia vargintie,
Ne užilgo reikės mirtie,
To vargo ne iszkentėsu,
Be laiko savo — numirsu.
Brolau, kad ne atsišauki,
Manęs pareinant ne lauki,
Gyvenkie, likkie sau sveikas —
Ne asi tėvelių vaikas.

(1876

CCC.

Šendien', broliai, liustą kelkim,
Rytoj' šventa — išmiegosim,
Kur ketinom', ten nujosim.
Lygiom lankom raiti josim,
Dunojėliu plaukte plauksim.
Ir priplaukėm aukštą kalną,
Ant to kalno žalia liepa,
Po taj' liepa — šaltinaitis,
Ten mergelės žlugtą skalbė.
Padėk' Dievas, mergužėlės,
Jumis baltai žlugtą skalbtie,
Nes' bijokit', mergužėlės,
Mes jums nieko ne darysim,
Aukso žiedus numaustysim —
Bus žirgeliams patkavėlės,
Vainikėlius nusagysim —
Bus žirgeliams abrakėlio.

(1875)

CCCI.

Šen nedėlėlę, per nedėlėlę,
Žirgelį mustravojau;
Išmustravojau bėrą žirgelį,
Pas mergelę jodamas.
Vai sėdi, rymo jauna mergelė
Po zerkolo langeliu:
Tu paziurėkie, mano mergele,
Po zerkolo langeliu,
Vai stovi, dreba bėras žirgelis
Po manim stovėdamas,
Teip tu drebėsi, mano mergele,
Kaip mano valioj' busi.
— Aš išsilenkčiau šeuraus vejalio
Ir skaudančio lietelio,
Tik n' išsilenkčiau šelmio bernelio
Ir jo rustų žodelių.
Tas kančiukėlis žalių šilkelių

Budins anksti rytelij',
Ta nendružėlė, ta siubuonėlė,
Mokins darbelio dirbtie.
— „Ne nusiminkie, mano mergele,
Ką aš vakar kalbėjau —
Tas kančiukėlis žalių šilkelių,
Jisai žirgeliui baustie,
Ta nendružėlė, ta siubuonėlė,
Man jaunam pasiramčiuot',
Ta mergužėlė, ta lelijėlė,
Man jaunam pasidžiaugtie. (1876)

CCCII.

Šėriau sau žirgelį
Per du - tris metelius,
Auginausi sau mergele
Per du - tris laukelius.
O aš išjodamas
Ing svetimą šalį,
Aš nutvėriau mergužėlei
Rutelių darželį.
Sėdžiu už stalelio,
Žiurau per langelį,
Ko siubavo lelijėlė,
Vėjalis pučiama:
„Vai, vai Dievulėliau,
Dievulėliau mano,
Bau ne mano bernužėlis
Keleliu parjoja.“
Per laukelį jojau,
Žemužės ne mačiau,
Kaip prijojau prie vartelių
N'iškalbu žodelio.
Išėikie, mergele,
Atkelkie vartelius,
Priimk' mano bėrą žirgą,
Sveikink' mane jauną. (1874)

CCCIII.

Šėriau, šėriau sau žirgelį

Aš per rudenėlį,
Dėl to šeriau, kad norėjau,
Kad jis gražus būtų:
Kaip aš josu pas mergelę,
Kad pašokinėtų,
Kaip nujosu ant dvarelio,
Kad ne nustovėtų.
Kad aš jojau per kaimelį,
Kaimelis dundėjo,
Viso kaimo mergužėlės
Int mane žiurėjo.
Ar jus žiurit', ar ne žiurit' —
Jus mano ne busit',
Padabojau sau mergelę
Dvilika metelių.
Aičiau, aičiau in gužynę
Pažiurėt' mergelių,
Vieni žaidžia, kito šoka —
N'ēr mano mergelės.
Ir pamačiau merguželę
Vidur' jaunimėlio,
Su kasnikais, su vainikais,
Su žalioms rutelėms. (1899)

CCCIV.

Šeriau žirgelį per neštelę.
Kad sulaukčiau subatolės
Savo bėrą žirgelį pamustravočiau.
Vai žirge, žirge, žirgeli mano,
Ar nuneši mane jauną
In pusantro stundaičio šimtą milaičių?
Vai broli, broli, broli valdone,
Jei bus lygus kelečiai,
Ne kupstuoti takeliai, gal' ir tesėsu.
Vai kad aš jojau per žalią girę,
Linksta, grimsta koyalės
Nuo neteisių žodelių — ne datesėsu.
Vai kad aš jojau per vuošvės dvarą:
Čiulba, ulba paukšteliai
Žaliam' višnių sodelij', tai gražiai gieda.
Vai vuošve, vuošve, vuošve močiute,
Kokia yra paukštelė
Žaliam' vyšnių sodelij', teip gražiai gieda?

Vai žente, žente, ženteli suneli,
N'er ne jokios paukštelės,
Kaip tik mano dukrelė taip gailiai verkia.
Vai ko tu verki, mano mergele,
Jau rutelės ne skinsi,
Vainikėlio ne pinsi, nė ne nešiosi. (1899)

CCCV.

Šėriau žirgelį sau juodbėrėli,
Šėrdamas aš jį gloščiau,
Balnodam's aš jį baudžiau:
Ne šok', ne žvengk, žirgeli,
Ant tėvelio dvarelio,
Vai tiktai šokkie, vai tiktai žvengkie
Ant vuošvelės dvarelio,
Kad išgirstų mergelė.
O kaip išgirdo jauna mergelė —
Tekina per dvarelį
Ing rutelių darželį.
Aš tavęs klausčiau, mano mergele,
Kas tave užaugino,
Protužio išmokino?
— Vai tu bernuži, tu beprotuži,
Dievulis užaugino,
Vargelis išmokino. —
Aš tavęs klausčiau, mano mergele,
Dėlko baltos rankelės,
Žėri aukso žiedeliai?
— Vai tu bernuži, tu beprotuži,
Baltos mano rankelės
Nuo sunkiųjų darbelių,
Žėri aukso žiedeliai
Nuo klevo šaudyklėlės. —
Aš tavęs klausčiau, mano mergele,
Dėlko gluodni galvelė
Ir raudoni veideliai?
— Vai tu bernuži, tu beprotuži,
Gluodni mano galvelė
Nuo sunkių rupestėlių,
Skaistus mano veideliai
Nuo gailių ašarėlių. — (1899)

CCCVI.

Šermukšnēli! graitai augkie,
Obelēle, dar palaukkie (bis),
Sau žiedelius susikraukkie:
Tai bus balti žiedužēliai,
Bus raudoni obuolēliai.
Tu, broleli, graičiau augkie,
O, sesele, dar palaukkie (bis),
Sau kraitelį susikraukie:
Jei bus didis kraitužēlis,
Bus bagotas bernužēlis.
Atvažiavo bernužēlis
Šesiais žirgais karietēlēj':
— Vai mergele lelijēle,
Vai ar aisi tu už manęs?
— „Ne kas butų ait' už tavęs,
Gaila palikt' tėviškėlės (bis)
Ir brolelio seklyčėlės.”
— Vai mergele lelijēle,
Mano tėvo didis dvaras,
Aplink' dvarą jievarēliai,
Vidur' dvaro sodužēliai:
Po sodelį vaikščiodama
Obuolēlius beskabysi (bis),
Juodas vuogas be rankiosi.
— „Vai berneli, dobilēli,
Tie raudoni obuolēliai (bis)
Tai bus didės rupestēlės,
O tos juodos žemvuogēlės,
Tai bus gailios ašarēlės. (1899)

CCCVII.

Šile berželis stovėjo,
Brolis žirgelij' sėdėjo,
Su mergužele kalbėjo,
Rutų vainiką derėjo.
Aukso žiedelį viliojo:
„Mergele mano jaunoji,
Buk' man tarnele tikroji,
Nušluok' dvarelį subatoj',

Atjos sveteliai nedėlioj',
Pastatys žirgus ant dvaro,
Prie naujo rutų darželio."
— Parlaužė tvorą levendry,
Išmynė rutą iš šaknų
Ir lelijėlę iš laiškų,
Sutrempė rutą žaliają
Ir lelijėlę baltąją.
Aičiau per dvarą tekina,
Skųščiau močiutei verkdama:
Močiute, mano širdele,
Koki pas tave sveteliai? —
— „Ne mano senos sveteliai,
Tai tavo jaunos piršleliai
Pastatė žirgus ant dvaro
Prie žalių rutų darželio,
Parlaužė tvorą levendry,
Išmynė rutą iš šaknų
Ir lelijėlę iš laiškų.
Ne verkk, dukrele jaunoji,
Atžels rutelė žalioji
Ir lelijėlė baltoji;
Atžels rutelė iš šaknų
Ir lelijėlė iš laiškų." (1874)

CCCVIII*).

Šitai išrožijimas,
Dėl tų persergėjimas,
Kurie ing stoną aina
Ir jaunas dienas maino.
Jauna nor' sena butie,
Ing tą stoną pakliutie,
Iš tikros dušios trokšta,
Kaip rugių sėkla blokšta.
Ateis ir tos dieneleš,
Pereis tavo dieneleš,
Vaikščiodamā vaitosi,

*) Dainuoja, jaunikiui atvažiavus vuošvijon pas mergą, visi drauge, mergos ir jaunikio pulkas, išvažiudami in šlitubą; slg. n. CCCXIII.

Jaunystos gailavosi.
Dar dziaugiesi rutele,
Kur pasējai in loveļē,
Mislyk', kad ne pagultu
Ir šalna ne užpultu.
Nusibodo dēvētie,
Ruteļē apravētie —
Ne laimīgos mergelēs,
Jus iš rojaus kvietkelēs!
Kad jau jus jā numesit',
Niekados ne atrasit' —
Ant galvos vainikēlis,
Kaip aukso obuolēlis.
Atsargiai jū nešiokit',
Vainikēļi dabokit' —
Mergelēs lelijēlēs,
Ne duokit' vainikēlio!
Lengvīaus nešiot' rutelias
Ne sunkīus nor's metelīus —
Ar jus n'išmanot' nieko,
Ar ne žīurit' ant svieta?
Moter's vargus ķēsdamos,
Nog girtuokliu baigdamos:
Viras parējēs girtas,
Kaip koksai levas tvirtas,
Pačīā, vaikus mušdamas,
Iš namu išvydamas.
Ir jumis teip dabojas!
Tam' stone visaip stojas' —
Šētonas gundindamas,
Jais ing peklā vesdamas.
Viriškis pasīgēres,
Už rankos nusitvēres,
Ing svirneli vesdamas,
Už kaseliu tēsdamas.
Ne norējai rutelēs,
Nē baltos lelijēlēs,
Tik norējai bernelio
Ir jo sunkaus darbelio!
Ne išgelbēs tēvelis,

Nē jaunasis brolelis,
Turēsi su juom' butie,
Tuos' varguose pražutie.
Gērējaisi darbeliu
Ir žaliu bijunēliu —
Labjau džiaugies' berneliu,
Ne kaip jo jaunimeliu.
Kaip tamsioj naktelėj'
Danguj' žiba žvaigždelē,
Teip mergelē žibėjo,
Kol' vainiką turėjo.
Visur tave milėjo,
Visi tavim' gērėjos,
Kol' buvai pas tėvelį,
Kol' nešiojai rutele.
Kad nešiojai rutele,
Gražiai žibėj' veideliai,
Kaip berneliui papulsi —
Kaip in šulnį inpulsi!
Suvys ir vainikēlis,
Išblies tau ir veidelis,
Sudžiusi tu, mergele,
Nog bernelio žodelių!
Dabar tekētie nori,
Bernelį pas'dabojai —
Pabusi vieną metą,
Pereis tavo ukvata.
Vainikēlio raudosi,
Jaunystos gailavosi,
Nor's ašarēlias liesi,
Jauna but' ne galēsi.
Kad ir liktum našlelė —
Tai rupesčių dienele,
Arba tamsi naktelė,
Ale tik ne mergelė.
N'aisi ing jaunimėli,
O nē ing atlaidėli,
Nē prie seno senumo
N'išpažinsi gerumo.
Pasimislyk', mergele,

Kaip žaliojoj' girelėj'
Kaip vėjaliai utavo*) —
Visa giria siubavo.
Ir tu teipos siubuosi,
Kaip ing tą stoną stosi,
Nog anytos žodelių,
Nog mošelių kalbelių.
Mergele n'iškentėsi,
Vargeliuose skendėsi
Nog tų prispaudimėlių,
Nog sunkių rupestėlių.
Ar gi da' daugiau reikia,
Kaip visur marčias peikia,
Kad ir butų geriausias
Ir visiems pakarniausias?
Anytos daug meluoja,
Martelias iškolioja,
Žodeliais valgindina,
Ašarėlėm's girdina.
Tai marčių toksai pelnas,
Ant kalbelių — nuopelnas,
N'ēr nė vienos dieneelės,
Kad ne verktų martelės.
O jei našlele liksi,
Da labjau ne intiksi,
Tuojaus ant tavęs gražios
Gentys visi suvažiuos.
Rodą tokią padarys,
Su vaikeliais išvays,
Ne bus kur pasidėtie,
Reiks vargelis kentėtie.
O jei namon sugryžsi
Ir ten vargus išvysi,
Kad jau asi našlelė,
Ne to laiko seselė.
To sunkio šliubo ryšio
Niekados ne atriši,
Ing mergelias ne gryžsi,

*) = užavo.

Daug vargų pamatysi.
Labai tankiai vaitosi,
Vainikėlio raudosi,
Rutelės ne nešiosi,
Dideliai jos vaitosi.
Niekas tavęs ne gelbės —
Vargus, bėdas kentėsi.
Daug tokių atsiranda,
Ką jaunystos ne randa,
Kad galėtų dastotie,
Nog viro atsivaduotie,
Daug ir pinigų duotų,
Kad tik atsivaduotų.
Visi gerai išmano,
Kurie jaunystą gano,
Žino — ne vien's ne gryžta,
Ing tą stoną ne gryžta!
Mirtis tai piktas ponas,
Kad ne žiuri ant stono,
Tankiai ir taip padaro,
Kad ing grabus suvaro.
Tai labai ne meilingas,
Kad im' ir reikalingus
Mirtis pikto dalyko, (?)
Kuriuos našlėms paliko.
Ak', tai yr' gana sunku
Kožniems namams mažiukų,
Tokius kad mirtis imtų,
Tokių nieks nė ne gintų.
Dar ima kuo geriausius,
Visiems reikalingiausius,
Daug siratėlių lieka,
Kuriuos našlėms palieka.
Kad ir liko našlelė,
Nesigērės kvietkele,
Tik' gērėsis vaikeliais,
Savo didžiais vargeliais!
Jaunystos — ne daeitie!
Reikia virą apverktie
Gallingom's ašarėlėms

Našlelēms moterēlēms.
O jus, jaunos mergelēs,
Rojaus daržo kvietkelēs,
 Kaip ruteļę nešiojot',
 Ant nieko neatbojot',
Ant galvos vainikēlio —
Stono jaunos mergelēs.
 Skintos mēdzių šakelēs
 Žydēs rankoj' mergelēs.
Tuo jauną kad išvydo
Šētonas iš pavydo
 Su misle nespakaina —
 Tą stoną ved' ing vainą.
Jaunystos tą karuną
Priešingai budui kuno
 Nog galvos kad numesi,
 Kokią sau laimę rasi?
Sunkus tau vainikēlis —
Ant galvos ne pakeli,
 Troškai jauna tekētie,
 Su senaisiais sēdētie.
Graitai jauna pasena,
Vaikščiodama jau stena —
 Ko norėjai, tai gavai,
 Dėlto sunkiai dusavai!
Atliko jau darželis,
Nukrito ir žiedelis,
 Sūvyto ir kvietkelēs
 Stono jaunos mergelēs.
Veidas išblyškęs stojos',
Išblyškus nes'dabojas
 Teip, kaipo pirmą metą
 Su didele ukvata.
Grait' varguose pasena —
Merga nieko n'šmano,
 Kad tik galvą užrišo
 Ir prie viro pririšo.
Tai labai apsigauņa,
Kad ji girtuoklį gauna —
 Pačią, vaikus gazdina,

Šeton's muštie gundina.
Svietas kasdién tur' juoko,
Katra ain' už girtuoklio;
Piršlys visad' meluoja,
Mergelias privilioja.
Tuojaus žodžius sumaino
Ir jaunystą atmaino —
Prie altoriaus atėjo,
Kad save pažadėjo,
Rankelias ištiesdama,
Žiedelį at'duodama.
Tokia to piršlio roda
Ing nevalią paduoda
Jauną, gražią mergelę,
Tylinčią, kaip kvietkelę.
O ir jus, senos bobos,
Žinunės ir pravogos, (?)
Jei rodysit' ant gero —
Tegul' šendien' padaro.
Šendien' tu linksmai šoki,
Bet ateis diena tokia,
Vaikščiodama vaitosi,
Ašarose braidysi.
Viešpat's Diev's teip pasakē,
Regēdam's savo ake,
Duodams Adomui Jevą —
Kad klausytų, kaip tėvo.
Teip ir Jeva kalbėjo,
Kad rojūj' nusidėjo —
Dar viro tur' klausytie,
Nieko jam n'atsakytie.
Tu valdžioj' busi viro,
O su teisybė tyra
Turėsi jo klausytie,
Sopulingai gimdytie.
Švent's Paulius išrožijo,
Daug vargų prižadėjo
Tam stone moterystos,
Kuniškōs prietelystos.
Jau tą kunišką rožę

Muturėliu užvožė,
Terp senų pasodino,
Moteriške vadino.
Tu ne ilgai po šliubui
Nešiosi šilkų rubą,
Jaunystos ne užmirši,
Iki galui atminsi.
Šliubo ryšio ne mesi,
Tankiai ašaras liesi,
Kasdien' senyn jau aisi,
Ik' galo ne sulauksi.
Atrasi virą piktą,
Tankiai busi ištikta
Ir tankiai nukentėsi
Ir jam bartis padėsi;
Jei rasi vėl girtuoklį —
Kitas gaus iš to juoką.
Dabar laikas mislytie,
Ką turėsi darytie!
Ant lauko kojas ausi,
Ašaroms burną prausi,
Iš savo geros valios
N'išeisi iš nevalios,
Piršlio roda melagio
Prapulsi tu, nabage —
Smarkus viras n'atlaidus,
Graitas darytie vaidus. (1876)

CCCIX.

Tai da' gražiai žydi šile putinėlis,
Tai da gražiai joja brolelių pulkelis.
Užjokie, broleli, nor' pas motinėlę,
Užjokie, jaunasis, nors atsilankytie.
— Ne aš patsai josu, ne pulkelio leisu —
Nuilsę žirgeliai, nuvargę pulkelis.
Ten n'ėra stonėlių, stonioj' pravarelių,
Ten n'ėr' Jurių marių čysto vandenėlio.

*

Tai da' gražiai žydi darže bijunėlis,
Tai da gražiai joja brolelių pulkelis.

Užjokie, broleli, nors pas merguzėlę,
Užjokie, jaunasis, nors atsilankytie.
— Tai aš patsai josu ir pulkelį leisu,
Ne ilsta žirgeliai, ne vargsta pulkelis.
Ten yra stonelės, stonioj' pravarėlės,
Ten yr' Jurės marės čysto vandenėlio.

(1899)

CCCX*).

Tai gerai butie pas motinėlę —
Meilus žodeliai, lengvi darbeliai.
Saulutė leidos — po atleidėlias,
Naktelė temė — kelužiu ėjau.
Kad aš parėjau vėlai vakarą,
Randu močiuotę ant dvaro laukiant':
„Aikie, dukrele, nors pasilsėtie,
Aukštoj' klėtėlėj' nors pamiegotie .
Vai bjauru butie pas anytėlę —
Rustus žodeliai, sunkus darbeliai.
Saulutė leidos rugių laukelij',
Naktelė temė — kelužiu ėjau.
Kad aš parėjau vėlai vakarą,
Randu anytą ant dvaro laukiant:
„Aikie, martele, nors pasilsėtie,
Žalių rugelių nors pamolėtie;
Kaipo sumalsi žalius rugelius,
Ginkie, martele, palšus jautelius
Per aukštus kalnus, per kadugynus,
Pro dimijono naują darželį".
Žyd' dimijonas gražiais žiedeliai,
Verkia martelė gailiais žodeliais:
Bučiau žinojus tokę dalelę,
Bučiau paprašius jaunų brolelių,
Butų užkėlę vario vartelius,
Butų ne užėjus svečių šalelė,
Butų ne išvežę margų skrinelių.
Da ne perėjau per didį dvarelį,
Jau persaikavo kojų žingsnelius,

*) Dainuoja mergų susirinkimas, marčią pas anytą parvežus, paskutinį vakarą prieš jaunikio davanas.

Da' n'atsisēdau už balto stalelio,
Girdžiu šnekant, kad tinginėlė.
Da' ne paėmiau stiklo in rankelę,
Girdžiu šnekant, kad girtuoklėlė:
Da' ne pravėriau klėties darelį,
Girdžiu šneka -- miegelio nori;
Da' ne pravėriau margų skrinelių --
Jau ir pristojo ailia mošelių
Ant margų skrinelių, ant abrusėlių.

(1876)

CCCXI.

Tamsioji naktaitė,
Kadugių giraitė —
 Toli mano mergužėlė,
 Mergužėlė lelijėlė,
 Toli, ne žinojau.
Kad ir nežinojau,
Vienok bet nuojau,
 Atsisēdau už stalelio,
 Už stalelio pas mergele
 Po stiklo langeliu.
Atsisēdau dailiai,
Apsiverkiaiu gailiai:
 Dėlko, kodėl, mergužėle,
 Mergužėle lelijėle,
 Šnairiai pažiurėjai?
— Bernužėli mano,
Baltas dobilėli,
 Aš iš meilės, malonėlės
 Tai in tave, bernužėli,
 Šnairiai pažiurėjau. —
Ateina stiklelis
Staleliu gerdamas —
 Vai, vai, vai, vai, Dievulėli,
 Dievulėli mano mielas,
 Reik's man jį išgertie.
Reik's man jį išgertie
Ir kitas pripyltie,
 Svyruodamas,

Krypuodamas

Namučion' pareitie.

Ko verki, mergele,

Balta lelijėle,

Ar vainiko, ar jaunikio,

Ar žaliosios rutelės,

Ar pirmų dienelių?

— Tai verkiu, berneli,

Baltas dobilėli,

Ne vainiko, nė jaunikio,

Nė žaliosios rutelės,

Tik pirmų dienelių. —

Ko žvengi, žirgeli,

Gražus juodbērėli,

Ar grynojo abrakėlio,

Ar šaltinio vandenėlio,

Ar lankos šienelio?

— Tai verkiu, berneli,

Baltas dobilėli,

Nė grynojo abrakėlio,

Nė šaltinio vandenėlio,

Tik lankos šienelio.

(1871)

CCCXII.

Tarnauk', mergele, šę vasarėlę,

Daugiau ne busi tu tarnaitėlė.

— Kad aš ir busu dar tarnaitėlė,

Ale aš n'aisu už girtuoklėlio,

Katras ne moka laukelio artie,

Laukelio artie, šienelio pjautie,

Tiktai jis moka karčiamoj' gertie,

Karčiamoj' gertie, vaidelius keltie:

Jisai parėjęs iš karčiamėlės,

Jis baudė, barė mane, mergele.

Vai ne bausk', ne bark' mane berneli,

Patsai supranti, kad siratėlė,

Ne turu tėvo, nė motinėlės,

Brolių, seselių, nė giminėlių.

Mano močiutė, mano širdelė,

Jau seniai guli augštam' kalnelij';

Ant jos kapelio rytų raselė
Labjau žibėjo, kaip sidabrėlis;
Gale kapelio žalia liepelė,
Toje liepelėj' kukau gegelė,
Kukavo rytą ir vakarėlį,
Kol' iškukavo mane mergele. (1899)

CCCXIII*).

Tasai išrozijimas
Dėl tų persergėjimas,
Kurie ing stoną aina
Ir jaunas dienas maino.
Jaunystos amžiaus cnatą
Malonus Dievas mato,
Sergėdam's tokius žmonias,
Apveizd' juos iš malonies.
Dėlto jauni grožybę
Ir su tikra linksmybe
Saugodami nog grieko,
Tur' pas Dievą patieką.
Mislink' sau kožnas vienas,
Kokios tos brangios dienos,
Amžis tikros jaunystos
Žyd' akise dievystos.
Tą aniolišką stoną
Turi nog dangaus pono,
Pana apdovanota —
Vaikščiodama vainikuota.
Kuriuos mili čystatą —
Aniuolas su akvata
Ko didžiausioj' bėdoje
Tikrai jais apsaugoja.
Ir kurios teip gyvena
Ir dienų amžiaus ano
Drasiai pagundas kenčia —
Dievui save pašvenčia.

*) Dainuoja per vakarynas; slg. n. CCCVIII.

Už tokį gyvenimą
Aptur' palaiminimą
 Ant to stono panystos
 Prie aniuolų draugystos.
Tokių yr' pulk's ne didis, —
Džiaugias' dangus išvydęs,
 Jog toks ston's, tikrai ganom's,
 Bus ir dangui su panom's.
Ant galvos vainikėlis,
Stono brangus perlelis,
 Žalių rutų kvietkele
 Tur' sau rankoj' panelė.
Kožnas gal' išmanyti
Ir akimis matyti,
 Jog tas stonas šventesnis
 Ir už kitus aukštesnis.
Tą stoną kad išvydo
Šetonas iš pavydo
 Su misle nespakaina
 Kusin' ir nor' atmainą.
Panystos ta karuna
Priešingu budu žuna —
 Nog galvos kad nuimsi
 Ne busi teip, kaip asi.
Dabar tą vainikėlį,
Tartum, jau ne pakeli,
 Troški jauna tekėtie,
 Su senaisiais sėdėtie.
Delto jauna pasena,
Vaikščiodama jau stena —
 Ko norėjo, to gavo,
 Potam sunkiai dusavo.
Jaunikis kad atėjo,
Durmai*) pasizadėjo,
 Tuojaus prisizadėjo,

*) — tuojaus, veikiai.

Doros atsižadėjo,
Del jaunikio prašymo
Daugelį budą ima —
 Ne vieną piršlis dieną
 Jauną tekėt' gundina.
Tankiai per piršlio rodą
Ing nevalią parduoda,
 Jauną gražią mergele,
 Tylinčią kaip avele.
Kartais senos bobelės
Giria tą svieto vilijų,
 Rodo vestas ant gero —
 Tegul' tik teip padaro.
Nors šendien' linksmai šoki,
Bet ateis diena toki,
 Vaikščiodama vaitosi,
 Su ašarom's raudosi.
Pat's Dievas teip insakē,
Regėdam's savo ake,
 Duodam's Adomui Jevą,
 Kad klausytų, kaip tėvo.
Teipo Jevai kalbėjo,
Kad rojūj' nusidėjo,
 Jog viro tur klausytie,
 Sopulingai gimdytie.
Po valdzia busi viro,
O su teisybe tyra
 Turėsi jo klausytie,
 Tikrumą užlaikytie.
Švent's Paulius išrožijo,
Daug vargų prisudijo
 Tam' stone moterystos,
 Kuniškos prietelystos.
Tau ant kuniško lobio
Galvą mut'ru*) apgobė,

*) = muturu.

Terp senų pasodino,
Moteriške vadino.
Atliko ir darželis,
Nukrito ir ziedelis,
Suvyto ir kvietkelė —
Stonas jaunos mergelės.
Ne už ilgo po šliubo
Nešiosi liudną rubą,
Kuriuomi jau ne mėgsi,
Bet iš jo ne išbėgsi.
Šliubo ryšio ne išriši,
Tankiai ašaras brisi,
Kasdien' senyn jau augsi,
Pakol' mirties sulauksi,
At'tikai virą piktą —
Busi ne kart' ištikta
Ir tikrai nukentėsi,
Bartis' jam ne padėsi,
Jog už tokio nuvėjai,
Tekėt' jauna norėjai.
Ant lankos kojas ausi,
Ašarom's burną prausi.
Ant pečių rubą skalbsi,
Skaudumu širdies alpsi —
Viras per tankiai bara,
Namiškiai laukan varo.
Jau ne laikas mislytie,
Ką čion' turi darytie,
Iš savo geros valios
Ateisi ant nevalios.
Roda piršlio melagio
Prapuoliai jau, nabage,
Viras smarkus, n'atlaidus —
Graitas darytie vaidus.
Kartais pripuolęs muša,
Kaip kokią prastą glušą,
Ne gana to, jog bara,

Ale sau rodą daro.
Reik' pačiai duotie algą,
Tegul ji savo valgo;
 Kol' jauna, tol' milejo —
 Viską jau nukentėjo.
Dabar nekęst' pradeda,
Vis išrožyt' prižada:
 Kol jauna, buvai graži —
 Dabar tie vaikai mazi....
Veik' jau senųjų roda
Niekur išeit' neduoda,
 O kudikis ant rankų
 Verksmą tur' labai tankų.
Akių ne nor' užmerktie,
Reik' pačiai drauge verktie,
 Ką dabar čionais veiktie —
 Gali save prakeiktie.
Vai kokia prie tam bėda
Jaunai tekēt be rėdo,
 Jei tau teipo dabosis —
 Mirtis draugyston stosis.
Atmink' sau, kaip tu busi,
Kuriam' laike pražusi,
 Kada tiktai gimdysi,
 Tada mirtį išvysi.
Labai liudna valanda
Tam' stone atsiranda,
 Atmink' sau kožna viena
 Tą daiktą vis kasdiena.
Jog prisiegą darysi,
Ar vis tai išpildysi,
 Kas mili daug paojų —
 Grait' patenka in rojų.
Nutrumpin' amžiaus dienas —
Tėmykis kožnas vienas!
 Tai kuri ne supranti —
 Tikrai sau gausi pantį. (1871)

CCCXIV*).

Tėvas sunelį labai barė
Ir bėrą žirgelį šalin varė.
Vai žirge, žirge juodbėrėli,
Ar busi laimingas in kelelį,
Ar nuneši nakčia pas mergelę,
Ar atkelsi galvele vartelius,
Ar ardysi patkavomis brukelį,
Ar karpysi auselėm' rutelę,
Ar virkdinsi jaunąją mergelę?
— Vai broli, broli, brolužėli,
Ne tingėkie anksti rytą keltie,
Tai busu laimingas in kelelį,
Tai nunešu nakčia pas mergelę,
Tai atkelsu galvele vartelius,
Tai ardysu patkavomis brukelį,
Tai karpysu auselėm rutelę,
Tai virkdinsu jauną mergelę. (1875)

CCCXV.

Tėveli mano, mano širdele,
Šerk' man bėrą žirgelį,
Jau aš josu in vainelę.
— Suneli mano, mano jaunasis,
Kas ars ubą laukelį,
Kas ganyš palšus jaučius?
Tėveli mano, mano širdele,
Samdinsi samdininkus
Ubą laukelį artie.
— Tie samdininkai, tie maištininkai
Ardami maištą kėlė, jautelius dusavojo.
Per dieną arė, vagos n'uzarė,
Grynais šėudais pašėrė,
Rudynužiais pagyrdė.

*) Dainuoja vedžiai, atvažiuavę pas mergą vuoš-
vijon.

Vai kaip parjojo mūsų brolelis
Metė šviesų kardelį,
Taisė vuosio žagrele.
Per dieną arė, lauką užarė,
Lygioj' lankelėj' priganė,
Strovėi' upėj' pagyrdė. (1876)

CCCXVI*).

Tėveli mano, mano širdele,
Šerk', šerk', šerdam's žirgužį;
Kaip aš užaugsu, protuži gausu,
Pats žirgužėlį šersu,
Ir nusišeręs bėrą žirgelį
Pas mergužę nujosu.
Vai jojau, jojau, jodam's dumojau,
Kur šen naktį nakvosu,
Nakvynužę turėsu.
Prijojau lauką, laukas ne artas —
Čion n'ēr mano mergužės,
Nė bus man nakvynužės.
Prijojau antrą — nė ne akėtas,
Čion n'ēr mano mergužės.
Ne bus man nakvynužės.
Prijojau dvarą, dvaras ne šluotas,
Žiurau per langą — drobės ne austos —
Čion n'ēr mano mergužės,
Ne bus man nakvynužės.
Leisčiau žirgužį in pudymužį,
Mesčiau ziedužį in rudynužį,
Čion n'ēr mano mergužės,
Ne bus man nakvynužės.
Vai jojau, jojau, jodam's dumojau,
Kur šen naktį nakvosu,
Nakvynužę turėsu.
Prijojau lauką — laukas užartas,

*) Dainuoja vedžiai, važiuodami (jodami) pas mergą.

Čion yr' mano merguzē,
Čion bus man nakvynuzē.
Prijojau antrā — ir uzakētas,
Čion yr' mano merguzē,
Čion bus man nakvynuzē.
Prijojau dvarā — dvaras nušluotas,
Žiurau per langā -- drobēs išaustos,
Čion yr' mano merguzē,
Čion bus man nakvynuzē.
Leisčiau zirguži in lygias lankas,
Maučiau zieduži ant baltų rankų, —
Čion yr man merguzē,
Čion bus man nakvynuzē!
Mergele mano, mano jaunoji,
Aik' aidama už manęs.
Po mano langais alyva stovėj',
Aukso ziedais zydėjo;
Per didį dvarą upė tekėjo,
Žaliu vynu kvepėjo.
— Tu atsitraukkie, šelmi berneli,
Manęs jaunos ne viliok':
Po tavo langais jieva stovėjo,
Baltais ziedais zydėjo,
Per didį dvarą upė tekėjo,
Vandenužiu kvepėjo.

(1875)

CCCXVII*).

Tėveli, širdele, tu mano mielas,
Auginai sunelius mus tris, kaip vieną,
Nušeriai žirgelį visiems, kaip vieną,
Išleidai ing šalį tik mane vieną.
Tėveli, širdele, tu mano mielas,
Tris dienas, dienužes kelužiu ėjau,
Tris tamsias naktėlias girioj' gulėjau.
Išgirdau, girdėjau sakalo balsą,

*) Dainuoja tėvams išleidžiant marčią arba žen-
tą; slg. n. CCCXXVIII.

Mislījau, dumojau tēvelis šaukia,
Ne giroj', ne giroj' tēvelis šaukē,
Tik raibas sakalas gražiai čiuļbėjo,
Mazuosius paukštēlius vis ramindamas.

— Suneli jaunasis, kā sudumojai,
Kad vargo mergele pasidabojai?
Tēveli, širdele, tu mano mielas,
Ne buvo bagotos tam jaunimēlij',
Tai pasidabojau vargo mergele.
Uz Juriu, uz mariu, uz vandenēliu,
Ten mano mergele, ten lelijēle,
Ten mano širdelēs ramintojēle.

* * *

Močiute, širdele, tu mano miela,
Auginai dukrelias mus trīs, kaip viena,
Sukrovīai šarvelj visom, kaip vienai,
Išleidai ing šalj tik manē viena.

Močiute, širdele, tu mano miela,
Trīs dienas—dienužias kelužiu ējau,
Trīs tamsias naktēlias giroj' gulējau.
Išgirdau, girdējau gegutēs balsā,
Mislījau, dumojau močiutē šaukia,
Ne giroj', ne giroj' močiutē šaukē.
Tik giroj' gegutē gražiai kukavo,
Mazuosius paukštēlius vis ramindama.

— Dukrele jaunoji, kā sudumojai,
Kad vargo bernelj pasidabojai? —
Močiute, širdele, tu mano miela,
Ne buvo bagoto tam jaunimēlij',
Tai pasidabojau sau vargdienēlij'.
Uz Juriu, uz mariu, uz vandenēliu,
Ten mano bernelis, ten dobilēlis,
Ten mano širdelēs ramintojēlis. (1876)

CCCXVIII.

Toj' karčiamēlēj', toj' liustaunojoj'
Gērē sena močiutē;

Ji be gerdama, be liustaudama
Dukrelę pažadėjo;
Kaip išmiegojo, išpagiriojo,
Dukrelės želavojo:
„Parduočiau jaučius ir bėrus žirgus,
Vaduočiausi dukrelę.”
— Ne parduok' jaučių, nė bėrų žirgų,
Ne vaduok' manęs jaunos;
Išvaduos mane jaunas bernelis,
Katraš manęs norėjo. —
„Ar aš ne sakiau, mano mergele,
N'eik' per lino dirvelę, —
Užkris žiedelis, bus nuometėlis.
Reiks tau nešiotie, mano mergele,
Visą tavo amželį,
O ne dienele, ne nedėlele,
Visą savo amželį.” (1899)

CCCXIX*).

Trake berzelis stovėjo,
Berzelio lapai mirgejo —
Brolelis žirge sedėjo,
Su merguzėle kalbėjo,
Rutų vainiką derėjo,
Aukso žiedelį ritėjo:
„Merguze mano jaunoji
Iš trijų šimtų rinktoji,
O iš ketvirto vestoji,
Buk man tarnelė tikroji.
Mergele mano jaunoji,
Nušluok dvarelį subatoj',
Atjos sveteliai nedėlioj'.”
Atjojo ponai septyni,
O jų tarneliai devyni,
Pririšo žirgus ant dvaro

*) Dainuoja mergos pulkas, jaunikiui atvažia-
vus pas mergą, prieš šliubą; slg. n. CCCXX.

Prie naujos vuosio tvorelės.
Parvertė vuosio tvorelę,
Išmynė žalią rutelę.
Bėgčiau per dvarą tekina,
Skųščiau močiutei verkdama:
Močiute, mano širdele,
Tai man padarė sveteliai,
Pavertė vuosio tvorelę,
Išmynė žalią rutelę,
Išmynė rutą iš šaknų,
O lelijėlę iš laiškų.
— Dukrele mano jaunoji,
Ne mano vienos sveteliai:
Vis tavo jaunos piršeliai. (1875)

CCCXX*).

Trake berzelis stovėjo,
Berzelio lapai mirgėjo,
Ne trake beržas stovėjo —
Ne beržo lapai mirgėjo.
Bernelio puikė mirgėjo,
Kad su mergele kalbėjo,
Bėram' žirgelij' sėdėjo,
Tymo balnelij' rymojo,
Keunių kepurę dėvėjo,
Šilkų juostelę juosėjo,
Sėras suknelias nešiojo,
Jukto čebatais avėjo.
Vai jis nuvėjo kaimelin
Pas savo jauną mergelę,
Pririšo žirgą prie daržo,
Žirgas parvertė tvorelę,
Išmindžio' žalią rutelę,
Tarnai skynė lelijėlę.
Bėgo mergelė tekina,

*) Dainuoja pulkas jaunikio, atvykęs pas mergą, prieš pat' išvažiavimą in šliubą; slg. nr. CCCXIX.

Skundē tēveliui verkdamā:
Tēveli mano, širdele,
Atjojo ponai bajorai,
Atjojo ponai devyni,
O tarnaitēliai septyni.
Pririšo žirgus prie daržo,
Žirgai parvertē tvorelē,
Tarnai paskynē lelijā,
Išminžio' zaliā rutelē.
— Dukrele mano jaunoji,
Ne koki ponai bajorai,
Tik tavo pačios bernelis,
Tik tavo jaunos pulkelis.
Atzels rutelē iš šaknų,
Ir lelijēlē iš šerdzių. (1876)

CCCXXI.

Tu, mergužēle jauna,
Po jaunimēlius šauna,
Verpt' ir austie ne moki,
Šokius kaip vėjas šoki.
Ko n'eini in darželį
Lankyť žalios rutelēs?
— Nē man' miela darželis,
Nē darželio rutelēs,
Permislįjau manstele,
Kaip busu su berneliu.
Kad aš buvau mergelē,
Mergelē lelijēlē,
Nešiojau vainikēlį,
Kaip aukso obuolēlį.
Aš pasėjau rutele
Po stiklelio langeliu,
Bijojau, kad ne pagulų,
Nē šalna ne užpultų.
Aš po dviejų metelių
Patekau bernužēliui,
Berneliui girtuoklēliui.
Pareina viras girtas,

Kaip koksai levas tvirtas,
Pačią, vaikus mušdamas,
Šeimyną varydamas.
Vaikeliai in kampilus,
Šeimyna per langelius,
Aš jauna in girelę
Nežinomais keleliais,
Vidur' tamsios naktelės.
Vidur' žalios girelės....
Žiba danguj' žvaigždelės,
O aš viena girelėj'
Su savo bernužėliu,
Berneliu girtuoklėliu.

(1899)

CCCXXII.

Tu našleli, tu senasis,
Tu manim' dabojaus',
Po kučkailių skrandužėle
Pas mane atjojai.
Per laukelį atjodamas
Degutu smirdėjai,
Už stalelio sėdėdamas
Dageliu židėjai.
Tą stiklelį, iš kur' gėrei,
Pelenais iššveisu,
Tą suoloelį, kur' sėdėjai,
Šipuliais smaigysu.
Tuos takelius, kur vaikščiojai,
Šeudais užtaršysu,
Aklas kuinas kur stovėjo,
Ten sąšlavas pylsu.
Per vartelius išleisdama
Šunim' užsiundysu,
Per laukelį lidėdama
Akmenais laidysu.
Tuos žodelius, ką kalbėjai,
Po kojų pamynsu.

*

*

*

Tu berneli, tu jaunasis,
Tu manim' dabojaus,

Po aukseliu, sidabrēliu
Pas mane atjojai.
Per laukelī atjodamas
Diemedžiu kvepējai,
Už stalelio sēdēdamas
Bijunu žīdējai.
Iš katro gērei tā stiklā
Skrinioj' pakavosu,
Tā kreseļē, kur sēdējai,
Lelijom' kaišysu,
Tuos takelius, kur vaikščiojai,
Mēronais barstysu.
Bēras žirgus, kur stovējo,
Ten rutelē sēsu,
Per vārtelius išleisdama
Gailiai apsiverksu.
Per laukelī lydēdama
Dainelias dainuosu,
Tuos žodelius, kā kalbējai,
Širdelēj' nešiosu. (1899)

CCCXXIII.

Turējo bobelē žilā oželī.
Ei, ei, džium-džium – žilā oželī*.)
Išbēgo oželis in tyrus laukus,
Išējo bobelē oželio jieškot'.
N'atranda oželio, tūk jo ragelius.
Sumerkē bobelē saldu salyklā:
Vienan ragelin du miežio grudu,
Antran ragelin du rugio grudu.
Padarē bobutē saldu alutī.
Suprašē ji tenais visus paukštelius,
Tiktai ne prašē vienos pelēdos,
Atējo pelēda, kad ir ne kviesta
Ir atsisēdo pačioj' kerčioje.
Išvedē žvirblelis pelēdā šoktie,
Numynē žvirblukas pelēdai koją.

*) Po kiekvienos alios reik' atkartotie: ei, ei,
džium-džium etc.

Pelēda ing provā, žvirblis in tvorā,
Pelēda iš provos, žvirblys iš tvoros.

(1870)

CCXXIV.

Tu volungēle, maža paukštele,
Kodēl ne giedi anksti rytelij' ?
— Kā aš giedosu anksti rytelij',
Piemenys drasko mano lizdeli,
O mane pačią artojai gaudo:
Sako nulesus kalne kvietelius,
Sako pabaidžius palšus jautelius,
O tie dvaronys, kaipo pagonys
Man' apkalbējo neteisiom kalbom:
Retai susējo kalne kvietelius,
Liuosai pajungē palšus jautelius.
Aš karklynēlij' šennakt' nakvojau,
Aš karklynēlij' lizdeli kroviau,
Aš prašiau Dievo per visā dienā
Kad ne ištiktų šeurus vėjalis,
Neišdraskytų mano lizdeli.

(1899)

CCCXXV*).

Tu, žirgeli juodberēli,
Taisyk' kojas ir silelę,
Jau aš josu pas mergele.
Tyrus, lygius laukus jojau
Ir da' nieko ne dajojau,
Tik prijojau žalią girią.
Žalioj girioj' paukščiai čiulba:
Nē man jotie, nē sustotie,
Nē paukštelių paklausytie.
Man beklausant paukštužēlių,
Klupo žirgas ant kojalių,
Išpurvino man suknelę.
Bēgk', žirgeli juodbērēli,
Bēgkie vienas pas mergele,
O aš gryžsu pas tėveli.
Klausinējo mergužēlē

*) Dainuoja in šliubą važiuojant.

To bērojo žirgužēlio:
Kur padējai bernužēlī,
Ar numetei, ar nuskendo,
Ar su kita suderējo?
— Ne numečiau, ne nuskendo,
Nē su kita suderējo.
Atjos, atjos bernužēlis
Panedēlio vakarēlij';
Utarninke po pietelių
Stos brolelis prie šalelių,
Ims tau jaunai už rankelių.
Statys tave prie grotelių,
Šventins tavo vainikēlį. —
Vainiks vysta, širdis plyšta,
Reik' su kūningu kalbētie:
Velyt' bučiau numirusi,
Ne rankelę padavusi,
Aukso žiedą permainiusi,
Vainikēlį pardavusi,
Bernužēlį sau gavusi. (1875).

CCCXXVI*).

Už Jurelių, už marelių,
Už svetimų šalelių
Koki divai stojosi,
Kad vinelis radosi.
Ir plaukte-plaukiau,
Ir nerte-nėriau
Kol priplaukiau krašteij,
Naują rutų darželį.
Tame darželij, tame naujamjam'
Stovi jauna mergele
Po lelijų krumeliu.
Ir priišau bėrą žirgelį
Prie rutelių darželio,
Prie naujosios tvorelės.
Žiurėk', mergele, per stiklo langą —

*) Dainuoja jaunikio pulkas, jaunikiui pas mergą atjojus, prieš šliubą.

Kaip ta dreba rutelė
Po žirgelių kojalių;
Tu teip drebėsi, mano mergele,
Kaip mano valioj busi,
Kaip su manim' kalbėsi.
Tas kančiukėlis žalių šilkelių
Budins anksti rytelij',
Ta nendružėlė, ta siubuonėlė
Mokins sunkių darbelių.
Ne nusiminkie, mano mergele,
Ką aš vakar kalbėjau,
Širdelę užrustinau;
Tas kančiukėlis žalių šilkelių
Bėram žirgeliui baustie,
Ta nendružėlė, ta siubuonėlė
Man jaunam pasiremtie,
Ta mergužėlė, ta lelijėlė,
Man jaunam pasidžiaugtie. (1875)

CCCXXVII.

Už Jurių, už mariu
Marga karčiamėlė,
Ei, olei, olei, marga karčiamėlė.
Marga karčiamėlė,
Jauna šinkarkėlė,
Ei, olei, olei, jauna šinkarkėlė.
Midutį šinkavo,
Ponus traktieravo,
Ei, olei, olei, etc.
Ponus traktieravo,
Dukrelę žadėjo.
Augk', dukrele, greitai,
Pasiskubink' veikiai.
Męs tave išduosim'
Ir pasoga duosim':
Du bėru žirgeliu,
Marga karietėlė,
Jauną vežėjėlį,
Žalią botagėlį.
Augk', dukrele, greitai,

Pasiskubink' veikiai.
Mēs tave išduosim'
Ir pasoga duosim':
Du palšu jauteliu
Ir naują žagrele,
Jauną artojėlį,
Gražų botagėlį.
Augk', dukrele, greitai,
Pasiskubink' veikiai.
Mēs tave išduosim'
Ir pasoga duosim':
Šimtą dorelėlių,
Muštų sidabrėliu. (1870)

CCCXXVIII*).

Už Jurių, už marių, už vandenėlių —
Ten mano bernelis, ten dobilėlis,
Ten mano širdelės ramintojėlis.
Močiute, širdele, tu mano miela,
Auginai dukrelias mus tris, kaip vieną,
Sukroviai kraitelį mums trims, kaip vienai,
Išleidai in šalį tik mane vieną.
Tris dienas-dienužias kelužiu ėjau,
Tris tamsias naktužias girioj' gulėjau.
Išgirdau, girdėjau gegutės balsą,
Mislįjau, dumojau močiutė šaukia,
Vai ne močiutė - širdelė šaukė,
Tik raiba gegutė girioj' kukavo,
Žaliosios girelės valdintojėlė,
Smulkiųjų paukštelių ramintojėlė.

* * *

Už Jurių, už marių, už vandenėlių,
Ten mano mergelė, ten lelijėlė,
Ten mano širdelės ramintojėlė.
Tėveli, širdele, tu mano mielas,
Auginai sunelius mus tris, kaip vieną,
Nušėriai žirgelius mums trims, kaip vieną,
Išleidai in šalį tik mane vieną.

*) Slg. n. CCCXVII.

Tris dienas-dienužias kelužiu ėjau,
Tris tamsias naktužias girioj' gulėjau.
Išgirdau, girdėjau sakalo balsa,
Mislijau, dumojau tėvelis šaukia.
Vai ne tėvelis - širdelē šaukē,
Tik sieras sakalas girioj' ulbėjo. (1872)

CCCXXIX.

Vai aisim', aisim', mes čion ne busim' —
In svetimą šalelę,
Čion juoda duona, ir tos ne duoda,
Sudžiusim', kaip nendrelės;
Ilgiaus pabusim', labjaus sudžiusim' —
Kaip nendrelės siubuosim'.
Čion vis mus bara ir kožnas dera
Kas geras ir kas piktas;
Čion girios užia ir vėjai duzgia
Pro mus' jaunų galvelias.
Čion sen's ir jaunas vis lygiai pjaunas,
Vis aina ant peilelių,
Čion anksti kelia ir vėlai gula —
Vis bernelius kankina.
Čion upės džiūsta ir kraujas plusta —
Ne žino ką darytie.
Rugeliai blogsta, žuvelės trokšta
Kožną mielą metelį.
Čion n'ēr tos dienos ir tos adynos,
Kad n'ēr bjaurios naujienos.
Čion n'ēr tėvelių, nė motinėlių,
N'ēr čion mus' kam gailėtis;
Čion n'ēr seselių, jaunų mergelių,
N'ēr kam linksmint' širdelių.
Čion jauni verkia, ašaras merkia —
Iš visų šalių bėdos!
Čion medžiai džiūsta, berneliai žusta
Nog plienelio kardelio.
Šaudyklės užia, kulkelės duzgia
Pro mus' jaunų galvelias.
Žirgeliai žvengia, kardeliai švanga,
Kaip kerta mums galvelias.

Vai aisim', aisim', kur paukščiai lek ia,
Upės vineliu teka,
Tai mes ten busim' ir ne pražusim'
Per tuos ilgus metelius.
Lauks mus' tėveliai ir motinėlės:
„Vai kur' jauni vaikeliai“?
Lauks mus' seselės, jaunos mergelės:
„Kur mus' jauni broleliai“?
Verks mus' broleliai ir žvengs žirgeliai
Kas mielą adynėlę:
„Gryžkit' jau, gryžkit', mūsų broleliai
Iš svetimos šalelės;
Vai tik pargryžkit' ir parkeliaukit'
Tą tukstantį milelių.“
— Vai tik ne verkit', jaunos seselės,
Ne graudinkit' širdelių;
Girios krumeliai — tai mus' tėveliai,
Liepelės — motinėlės;
Oro paukšteliai — tai mus' broleliai,
Gulbelės — seserėlės,
Marių žuvelės — tai mus' mergelės
Nor's svetimos šalelės. (1871)

CCCXXX*).

Vai ant kalnelio žalia liepelė,
Ten vaikščiojo jauna mergelė,
Žalius paliejus laistė.
„Vai jus paliejėliai, jus žaliuojėliai,
Ar ilgai žali busit“?
— Patoliai žali, patoliai mandri,
Pakoliai lygioj' lankelėj'.
* * *
Augino močiūtė sau vieną dukrelą,
Dukrelą vienturtėlę.
Gražiai augino, darbų mokino,
Tiktai toli išleido,
Už Jurių marių, už Mėlinųjų,

*) Dainuoja vedžiams išvežant marčią nuo mo-
nos.

Už tolymų tolymėlių.
Vai išleisdama ir graudindama:
„Ne lankyk' labai tankiai.
In metus kartą, in antrus antrą,
In trečius nē kartelį.“
Da' ne suėjo dvi-trys nedēlės,
Išsiilgau močiūtės:
— „Leiskie, berneli, leiskie jaunasis,
Močiūtės atlankyti.“
— Lankyk', mergele, lankyk', jaunoji,
Kas šventą nedēlę. —
Vai da' ne suėjo dvi-trys nedēlės,
Išsiilgau bernelio:
— „Leiskie, močiute, leiskie, širdede,
Bernelio atlankyti.“
Per Jurias marias, per Mēlinaisias
Aš antele perplaukiau,
Per žalias girias gegute lėkiau
In savo berno dvarą.
Vai niekur n'ėra tokio dvarelio,
Kaip mano bernužėlio:
Raudoni langai, po langais klevai —
Kukau' raiba gegutė.
Vai niekur n'ėra tokio sodužėlio,
Kaip tik mano bernelio:
Aplinkui klevai, šalim' alyvėlės,
Vidurij' obelėlė —
Aukselio lapai, sidabro šakos,
Deimanto obuolėliai. (1875)

CCCXXXI*).

Vai ant kalno putinėlis augo,
O po kalnu vieškelėlis ėjo,
Tuom vieškeliu oficeriai jojo.
Pirmiau varė tėvelio sunelius,
Paskui ėjo močiūtė verkdama,
Graudžiai savo sunelius bardama:

*) Dainuoja mergos, jaunikiui atsisveikinant su tėvais prieš išvažiavimą in šliubą; slg. n. CCCXXXII.

„Vai suneli, suneli tu mano,
Kaip tu buvai mažų metų pas mane,
Ne mokėjai patykom' vaikščiotie,
Prieš tėvelį galvelę nulenktie,
Prieš močiutę kepurėlę pakeltie.
Vai kaip tu patekai žalnierėliui,
Tai išmokai patykom' vaikščiotie,
Prieš viresnius kepurėlę pakeltie,
Prieš karalių galvelę nulenktie.”
— Vai močiute, močiute tu mano,
Grazink', grazink' sunelį atgalios,
Tai išmokau patykom' vaikščiotie,
Tai išmokau patykom' vaikščiotie,
Prieš tėvelį galvelę palenktie,
Prieš močiutę kepurėlę pakeltie.

(1876)

CCCXXXII*).

Vai ant kalno patinėlis augo,
O po kalnu vieškelėlis ėjo,
Tuom' vieškeliu oficeriai jojo;
Pirma varė tėvelio sunelį,
Paskui ėjo močiutė verkdama,
Labai graudžiai sunelį bardama:
„Vai suneli, suneli tu mano,
Ne mokėjai patykom' vaikščiotie,
Prieš tėvelį galvelę palenktie,
Prieš močiutę kepurėlę pakeltie.
Kai' patekai karaliui tarnautie,
Tai išmokai patykom' vaikščiotie,
Prieš karalių galvelę palenktie,
Prieš viresnius kepurėlę pakeltie. (1899)

CCCXXXIII**).

Vai ant tilto žolės auga,
O po tiltu žuvys nardo.
Vai ant dvaro, ant didžiojo
Balno' bernel's bėrą žirgą.

*) Sig. n. CCCXXXI.

**) Slg. n. CCXXXI, CCXXXIV, XLII.

Ir ateina merguzēlē,
Kaip ta balta lelijēlē:
„Vai berneli, dobilēli,
Kam balnoji bēra žirgā?
Vai kur josi, bernuzēli,
Imk' ir mane savim' draugē.”
— Vai mergele, lelijēle,
Mažas mano žirgužēlis,
Ne nuneš mus' dviejū raitū. —
„Vai berneli, dobilēli,
Vieškelaičiais pēkšti aisiv',
Dunojaičiu plaukte plauksiv',
Lygioj' lankoj' paganysiv'.”
Kad prijojov' žalia giria,
Žalia giria, liepynēli,
Kaip pastojov' po liepele,
Po liepele, po žaliaja:
Klok', mergele, patalēli
Trijū ailiū žaliū lapū,
Po galvele pagalvēli
Tris sieruosius akmenēlius.
Jau bernytis ir užmigo,
O mergelē gailiai verkia:
Cit', ne verkkie, merguzēle,
Aš velijau pas močiūtę
Su sesutēm' be vaikščiōtum,
Vainikēli be nešiotum,
Ant galvelēs, ant gluodniosios
Aukso galioną be dėvētum. (1876)

CCCXXXIV.

Vai aržuol', aržuol',
Aržuole žaliasis,
Ar tau žalam žaliuotie,
Ar pakirstam gulētie?
Vai broli, broli,
Broleli jaunasis,
Velyt' žalam žaliuotie,
Ne pakirstam gulētie.
Vai tėvai, tėvai,

Tėveli tu mano,
Šerk' man bėrą žirgelį
Grynuoju abrakėliu.
Vai kaip nušersi
Bėrą žirgelį,
Važiuk' Vilniaus miestelin,
Nupirk man tris trubelias,
Visas tris trimitelias,
Aukseliu paauksuotas,
Deimantu išvingiuotas.
Pirmą trubelę aš užtrubysu
In žirgelį sėsdamas,
In žirgelį sėsdamas,
Galvelę palenkdamas,
Galvelę palenkdamas,
Tėvelius virkdindamas.
Antrą trubelę aš užtrubysu
Per kaimelį jodamas,
Mergelias virkdindamas.
Vai verkė, verkė
Kaimo mergelės
Ant manęs žiurėdamas,
Ant mano gražumėlio.
Trečią trubelę aš užtrubysu
In glitužę stodamas,
Širdelę ramindamas.
Vai džiaugės, džiaugės
Pon'ės karaliunas
Ant manęs žiurėdamas,
Ant mano protužėlio:
Vai narsus, narsus
Tėvelio sunelis,
Tai gražiai užaugintas,
Protingai išmokintas. (1875)

CCCXXXV*).

Vai aš savo mergužėlę,

*) Dainuoja, parvežus marčią pas anytą, arba žentą vuošvijon, ir kada suguldo jaunuosius. Kaip

O aš savo lelijėle
Penkis metus auginau,
Kas dienužę atlankiau.
Aš užmigdžiau savo mergele,
Aš užmigdžiau savo lelijėle
Naujam' rutų darželij'
Po lelijų krameliu.
Aš ingprašiau giminėlių
Ir artymų susiedėlių:
Ne judinkit' lelijėlės,
Ne budinkit' mergeles.
Ir atlėkė gegužėlė
Iš žaliosios giružėlės,
Pajudino lelijėle,
Pabudino mergele.
Gailiai verkė mergužėlė,
Gailiai verkė lelijėlė,
Savo pirmų dienužėlių
Ir rutėlių vainiko.

* *
Vai aš savo bernužėlį,
O aš savo dobilėlį
Penkis metus auginau,
Kas dienužę atlankiau.
Aš užmigdžiau savo bernelį,
Aš užmigdžiau savo dobilėlį
Naujam rutų darželij',
Po bijuno krumeliu.
Aš ingprašiau giminėlių
Ir artymų susiedėlių:
Ne judinkit' bijunėlį,
Ne budinkit' bernelį.
Ir atlėkė sakalėlis
Iš žaliosios giružėlės,
Pajudino bijunėlį,
Pabudino bernelį.

—
buna geros išvakarės ir vėlus vakaras, susirinkęs jaunimas mergų, bernų šoka, muzikantams žaidžiant, drančijasi visaip, rėkauja ir kelia jaunuosius, šita dainą dainuodami.

Gailiai verkė bernužėlis,
Gailiai verkė dobilėlis,
Savo pirmų dienužėlių
Ir aukso pentinėlių. (1876)

CCCXXXVI*).

Vai atvažiavo, vai atliuliavo
Iš Varšavo ponaičiai
Pas Lietuvos mergelę:
„Mergelė mano, mano jaunoji,
Sėsk' prie mano šalelės,
In mano vežimėlį,
Mudu važiuosiv', mudu liuliuosiv'
Už Jurių, už marelių,
Už graudančių girelių.
Ten ne girdėsi, mano mergelė,
Močiutės gailiai verkiant,
Tėvelio dusaujančio;
Tu tik' girdėsi, mano mergelė,
Maružias užaujančias,
Nendružias subuojančias.”
Važiavau lauką, važiavau antrą,
N'inkalbinau mergelės
Už rutų vainikėlio.
Kaip privažiavau girelę,
Prakalbėjo mergelė,
Giružėlės paukštelė:
— Berneli mano, mano jaunasis,
Taisykie šaudyklėlė,
Užsauk' girios paukštelė. —
„Mergelė mano, mano jaunoji,
Ne taisysu šaudyklę,
Ne užsausu paukštelį.”
Važiavau lauką, važiavau antrą,
N'inkalbinau mergelės
Už rutų vainikėlio.
Kaip privažiavau strovią upaitę,

*) Dainuoja vedžiai, veždami marčią pas anytą-
slg. n. CXLV, CCXIV, CCXXXV.

Prakalbėjo mergelė,
Norint' marių žuvelės.
— Berneli mano, mano jaunasis,
Mekskie šilkų tinklelį,
Pagauk' marių žuvelę. —
„Mergele mano, mano jaunoji,
Ne intaisiau tinklelio,
Ne pagavau žuvelės.”
— Berneli mano, mano jaunasis,
Kur dētie vainikėlį,
Vainiką žalių rutų? —
„Mergele mano, mano jaunoji,
Kabinkie in nendrelę,
In geltoną šakelę.”
Vai ir ištiko šėurus vėjalis,
Nunešė vainikėlį
In gilų Dunojėlį.
— Vai kyla, kyla rytų raselė
Iš gilaus Dunojėlio,
Iš mano vainikėlio.
Vai apkalbėjai, šelmi berneli,
Vis ne teisiom' kalbelēm',
Melagiškais žodeliais. (1875)

CCCXXXVII.

Vai augin', augin' tėvas sunelį,
Sau didį uzvadėlį,
O da' n' uzaugo pusen ugelio,
Girdziu karužin rašo.
Vai rašo, rašo mano sunelį
Ir jo bėrą žirgelį.
— Žiurėk', sesele, pro stiklo langą,
Kas ant dvaro vaikščioja?
— „Vaikššioj' kaplioriai*) ir jenerolai —
Jieško mano brolelio.” —
Vai verkė, verkė mano sesele
Man ing karužį jojant.

*) Iš lenk. kapral, vok. korporal.

Kitų brolelių bėri žirgeliai,
Mėlini šabrakėliai,
O mano paties juodbēr's žirgelis,
Raudonas šabrakėlis:
Vai cit', ne verkkie, jauna sesele,
Da', rasi, ir sugryžsu;
O jei ne gryžsu aš patsai jaunas,
Žirgužį sugražinsu,
O prie balnelio, prie tyminėlio —
Margąją gromatėlę.
Tu prisimuškė, mano sesele,
Prie skrinios antvožėlio:
Skrinias vozysi, drobias rėžysi —
Gromatužę skaitysi.
Kaip pamatysi, tai perskaitysi,
Brolužį paminėsi:
„Yra vardelis ir pravardėlė —
N'ėra mano brolelio;
O kas iš vardo, iš pravardėlės,
Kad n'ėr mano brolelio.“ (1870)

CCCXXXVIII.

Vai balnok', balnok', tėveli, žirgelį,
Jau aš josu in vainelę.
O kaip mes jojom' per Varšavo lauką,
Mus' žirgeliai garsiai žvengė.
O kaip mes jojom per Varšavo miestą,
Visi ponai ėjo žiurėtie.
Visos panelės suvėjo žiurėtie
Kokios brolių mandierėlės.
Pirmoj' vainelėj' žirgužėlis klupo,
Antroj' vainoj' kardas truko,
O šioj' trečioj' viriausioj' vainelėj'
Aš pats jaunas galvą guldžiau.
Vai rašyk', rašyk', broli, gromatėlę
Juodo kraujo literėlėms.
Parlėk's žirgelis in sekmus meteliūs,

Parneš brolio mandierėlias,
Auksu rašytas, sidabru sodintas,
Juodu krauju ištaškintas.
Skalbsi, sesele, brolio mandierėlias
Savo gailiomis ašarėlėms;
Džiovinsi, močiute, sunaus mandierėlias
Savo sunkiais atdusėliais;
Šersi, tėveli, sunelio žirgelį
Vis grynu abrakėliu.

(1876)

CCCXXXIX.

Vai brolukai-dobilukai,
Pabalnokit' man žirgelį, (bis)
Jau aš josu pas mergelę (bis).
Jojau lauką, jojau antrą,
Niekur nieko ne prijojau (bis).
Ir prijojau žalią girią,
Žalią girią lygią lanką (bis).
Ir nusėdau nuo žirgelio,
Pasirėmiau ant balnelio (bis),
Sudumojau sau dumelę (bis).
Kaip nujosu pas mergelę (bis)
Ką nunešu dovanėlių —
Žalios girios žolynėlių, (bis)
Lygios lankos dovilėlių (bis).
— Prastas asi, bernuzėli,
Prastos tavo dovanėlės (bis). —
Ne padivik', merguzėle,
Mažos mano seserėlės (bis),
Prastos mano dovanėlės (bis).
Puiki asi, merguzėle,
Puikios tavo dovanėlės (bis)
Žalių šilkų juostuzėlės,
Baltų linų abrusėliai.

(1899)

CCCXL.

Vai darė-darė brolis grėblelį,

Vai ējo grēbtie martelē šieno.
Ne tiek ji grēbē, kā gailiai verkē,
Ant siera zemelēs parsipuldama:
„Vai zeme, zeme, zeme sieroji,
Atēmei tēvā ir motinēļ,
Atimk' ir mane vargo martelē.”
Žemē kalbējo prasiskirdama:
„Dar tau ne laikas, vargo martele,
Dar tau ne laikas in zemē aitie,
Dar tau ne laikas zemelēj' putie.

* * *

Vai darē—darē brolis dalgelj,
Vai ējo pjautie lankelēn šieno.
Ne tiek jis pjovē, kā gailiai verkē,
Ant siera zemēs parsipuldamas:
„Vai zeme, zeme, zeme sieroji,
Atēmei tēvā ir motinēļ,
Atimk' ir mane vargo bernelī.”
Žemē kalbējo persiskyrdama:
„Dar tau ne laikas, vargo bernelī,
Dar tau ne laikas in zemē aitie,
Dar tau ne laikas zemelēj' putie.” (1899)

CCCXLI.

Vai dariau-dariau azelias,
Vai sējau-sējau rutelias,
Vai lankyk', lankyk', jaunas bernelī,
Naujam' rutū darželij'.
Dar nē ne išdygo rutelē —
Ir atsilankē bernelis:
Vai kodēl, dēlko, jaunas bernelī,
Teip anksti atsilankiai?
Ar tau patinka rutelē,
Ar naujas rutū darzelis,
Vai ar patinku jaunam berneliui
Su meiliaisiais žodeliais?
— Tai man patinka rutelē

Ir naujas rutų darželis,
Tik ne patinka, jauna mergele,
 Kad su kitais kalbėjai. —
Kad ir su kitais kalbėjau,
Tave širdelėj' turėjau,
Mislij' mislijau, sapne sapnavau,
 Per miegelį kalbėjau.

* * *

Vai ariau-ariū lyselias,
Vai sėjau-sėjau kvietelius,
Vai lankyk', lankyk', jauna mergele,
 Mane kviečių laukelij'.
Dar nė ne išdygo kvieteliai —
Ir atsilankė mergelė:
Vai kodėl, dėlko, jauna mergele,
 Teip anksti atsilankiai?
Vai ar patinka kvieteliai,
Ar mano ubos lyseles,
Vai ar patinku, jauna mergele,
 Su meiliaisiais žodeliais?
— Tai man patinka kvieteliai,
Tai tavo ubos lyseles,
Tik ne patinka, jaunas berneli,
 Kad su kitom' kalbėjai. —
Kad ir su kitoms kalbėjau,
Tave širdelėj' turėjau,
Mislij' mislijau, sapne sapnavau,
 Per miegelį kalbėjau. (1899)

CCCXLII*).

Vaji olia, vaji olia, olia, olia!
Vai jus vagys — vaji olia!
Smalabambiai — v. o!
Degutpilviai — v. o!
Šeudadušiai — v. o!
Kukulakiai — v. o!

*) Piemenų oliavimas: slg. „Aušra“ 1885 p. 403.

Išverstakiai — v. o!
Riestanosiai — v. o!
Retadančiai — v. o!
Kreivakojai — v. o!
Šleivakojai — v. o!
Ne ganykit' — v. o!
Po mus' laukus — v. o!
Po dirvonus — v. o!
Kad pagausim' — v. o!
Tai pakarsim — v. o!
Zalioj' girioj' — v. o!
Po berželiu — v. o!
Su dirželiu — v. o!
Pirksim' peilį — v. o!
Medžiakraunį — v. o!
Lupsim' skurą — v. o!
Palei rurą — v. o!
Tempsim' bubną — v. o.
Pabubnysim' — v. o!
Už jus' dušias — v. o!
Kaip už grušias — vai olia, olia, olia.

(1870)

CCCXLIII*).

Vai jojau, jojau, jodam's dumojau,
Kur aš nujosu, kur sustosu.
Prijojau dvarą, dvaras nušluotas —
Čion yr' mano mergelė.
Kad aš nuveinu in rutų darželį —
Mergelė pas rutele.
Aš in darželį ir pas mergele,
Mergelė man nē žodelį.
Aš mergelei labą dieną —
Mergelė gailiai verkia.
Verki, ne verki, jauna mergele,
Rodos, tu mano busi.
Žodelį tarė, prisizadėjo,
Žiedelį dovanojo:

*) Dainuoja jauniko pulkas, pribuvus jaunikiui in vuošvija, prieš patį išvažiavimą in šliubą.

Mokėk' nešiotie ir paguodotie
Tą aukselio žiedelį.
Vai nyksta, dyla aukso žiedelis
Nuo sunkiųjų darbelių;
Vai bliesta, bala skaistus veidelis
Nuo gailių ašarėlių. (1876)

CCCXLIV.

Vai ir atlėkė sakalėlis
Iš žalios giružėlės,
Ir užtupė ant klėtužėlės.
Vai paklausyk', sakalėli,
Ką kalba mergužėlė
Po klėtelę vaikščiodama,
Patalėlį klostydama,
Bernužėlį guldydama.
— „Gulėk', bernel', pataluose,
Kaip šilkelis atlosuose,
O aš jauna prie šalelės,
Kaip rutelė prie galvelės”.

* * *
Vai ir atlėkė sakalėlis
Iš žalios giružėlės
Ir užtupė ant klėtužėlės.
Vai paklausyk', sakalėli,
Ką kalba mergužėlė
Po klėtelę vaikščiodama,
Našlužėlį guldydama.
— „Gulėk', našlel', pataluose,
Kaip šiekštelis rudynuose,
O aš jauna prie šalelės,
Kaip vitelė prie tvorelės. (1874)

CCCXLV*).

Vai jus mano Lenkai, mano geri broliai,
Būkim' mes žalmieriais gera valia koliai;
Ta tėviškė mūsų pribuvimo laukia
Ir sunelius savo ant pagelbos šaukia —
Pasiskubinkim' kuo graičiaus!

*) Iš gadyinės revoliucijos 1830 — 31 m.

Išvaryt' maskolių iš tos žemės Lenkų
Rupinkis', kovokie — tai dalyk's ne menkas.
Nevert's but' nė sunus tos tėviškės vardo,
Kursai ne norėtų tuojaus stvertis' kardo
Ant pamušimo nevidonų.
O ir iš pavieto mes Mariampoliaus*)
Turim' pasirodyt' gyventojais toliaus.
Prie tėviškės mūsų, nors kunigaikštystos,
Bet valnos dėl mūsų visados panystos —
Garbingos mūsų Lietuvos.
Ak, kokia mums garbė drasiai vajavotie,
Ir ant nevidonų jaugi viršų gautie,
Ne tiktai rubežius laikytie,
Prusokus, maskolius naikytie,
Teip pats Dievas mums padeda.
Patys mūsų tėveliai daleiskit' datyrtie,
Papeiktos (?) malonies ne norėkit' skyrtie.
Nė tos teip garbingos jauniemsiems uždarbės,
Kad niekam nevertas yr' žmogus be garbės —
Garbingiausį kareivio vardą.
O kuris iš mūsų valia Dievo žusim,
Neišmieruota garbe pagarbintais busim,
Jogiai dėl tėviškės drasiai mes kariausim,
Norit' ir gyventie dėl anos perstosim —
Jus mumis garbinsit' visados.
Tegul tas iš mūsų pats už pečiaus sėda,
Kuriam namie butie senatvėj' n'ėr gėda,
O mes visi sveiki linksmai ten keliaujam,
Toliaus vainą vestie niekad', ne paliaujam,
Kol' tėviškę išgelbėsime. (1875)

CCCXLVI**).

Vai kad aš augau pas motinėlą,
Valios darbelius dirbau,
Kas diena balta, graži raudona —
Galvėlė sušukuota.
Vai aičiau, aičiau in Dunojėlį,
Pransčiau baltai burnelę;
Burnelę pransiau, rankas mazgojau,
Nuskandinau žiedelį;

*) Apie karias Mariampolės apigardėje slg.
Gustav Hermes. Geschichte der poln. Re-
volution in den Jahren 1830 und 1831. Berlin 1843.
S. S. 280, 373, 507.

**) Slg. n. CCCCVI.

Aš nuskandinau savo žiedelį
In Dunojaus dugnelį.
Aš paprašyčiau šeuraus vėjaliu,
Kad išpustų žiedelį,
Vai kad išpustų ir išliuluotų
Žiedelį in kraštelį.
Vėjalis putė prakalbėdamas:
„Keno pirktas žiedelis?
Jei tētuzėlio žiedelis pirktas,
Daužysu in vilnelę;
Jei brolužėlio žiedelis pirktas,
Liuliuosu in kraštelį,
O jei šio šelmio, šelmio bernelio —
Gramzdinsu in dugnelį.”
— Ant ko pažinai, šeurus vėjali,
Keno pirktas žiedelis?
„Ant to pažinau, jauna sesele,
Keno pirktas žiedelis:
Sidabro - baltas, aukso - geltonas,
Deimantžio - raudonas.
Tėvelio pirktas — tai sidabrėlio,
Brolelio — auksinėlis,
O šių vėl šelmių, šelmių bernelių —
Deimantužių raudonas. (1875)

CCCXLVII.

Vai kad aš ėjau, keliu vandravau,
Su nendruže švitavau.
Vai ir priėjau ir privandravau
Tą margą karčiamėlę.
Toj' karčiamėlėj', toje margoje
Trys gerovėliai gērė.
Vienas pragērė bėrą žirgelį,
Tas nieko neatbojo;
Antras pragērė tymo balnelį,
Tas nieko ne atbojo;
Trečias pragērė jauną mergele,
Tas verkė visą naktį:
„Parduočiau jaučius ir bėrus žirgus,
Vaduot' tave, mergele,

Iš margosios karčiamėlės.“

— Ne parduok' jaučius, ne bėrus žir gus,
Ne vaduok' mane jauną.

Išvaduos tėvas ir motinėlė,
Katrie mane augino,

Ant rankelių nešiojo —
Papils aukselio ir sidabrėlio.

(1875)

CCCXLVIII.

Vai kad aš gėriau per visą naktį,
Per visą naktį iki gaidužių,
Ne daug prašokau, ne daug pragėriau —
Bėrą žirgelį ir kamanužias.
Tėveli mano, mano širdele,
Aik', išvaduosi žirgą ir kamanužias.
— Suneli mano, mano jaunasis,
Ne pulk' teip jaunas in rupestužias:
Bėras žirgelis žirgų stonelėj',
O kamanėlės Vilniaus miestelij'.

* * *

Vai kad aš gėriau per visą naktį,
Per visą naktį iki gaidužių,
Ne daug pragėriau, ne daug prašokau —
Rutų vainiką ir aukso žiedužį.
Močiute mano, mano širdele,
Aik' išveduosi rutų vainiką ir aukso žiedelį.
— Dukrele mano, mano jaunoji,
Ne pulk' teip jauna in rupestužias:
Rutų vainikas rutų darželij',
Aukso žiedelis Vilniaus miestelij'.

(1876)

CCCXLIX*).

Vai kad aš gėriau
Per visą naktį
Protužio ne pragėriau.
Vai kad aš gėriau
Per visą naktį —

*) Dainuoja pasekėjai, atleidę marčią; slg. n.
CXI, CLI, CLXXX, CLXXVIII, CCCL.

Dukrelę pažadėjau.
Kaip išmiegojau,
Išsipagiriojau,
Dukrelės gailavoju.
Vai kad aš kėliau
Anksti rytelį
Gaideliamis ne giedojus.
Vai kad aš ėjau
Per visą dvarą
Pro rutelių darželį.
Yra rutelė,
Yr' lelijėlė,
N'ėra mano dukrelės.
Vai kad aš kėliau
Anksti rytelį
Gaideliamis ne giedojus,
Vai kad aš ėjau
Per didį dvarą
Pro žirgelių stonelę,
Žirgeliai žvengia,
Jauteliai baubia —
N'ėra mano dukrelės.
Vai kelkit', kelkit',
Mano suneliai,
Balnokite žirgelius;
Kaip pabalnosit',
Pakamanosit',
Vykite seserėlę.
Vai vykit', vykit'
Savo seselę
Per žaliąją girelę. —
Vai ir pavijo
Savo seselę
Pas žaliąją girelę.
„Vai gryžkie, gryžkie,
Mano sesele
Gražin' tave tėvelis,
Močiutė gailiai verkia.“
— Vai aš ne gryžsu,
Mano broleliai,

Gražinsu vaiņikēļi,
Vaiņikā žalių rutų. (1875)

CCCL*).

Vai kad aš gēriau,
Tai girta buvau —
Dukrelę pažadējau.
Kaip išmiegojau,
Išpagiriojau,
Dukrelēs gailavojau.
Aina močiutē
Per didį dvarą
In rutelių darželį.
Yra rutelē,
Yr' lelijēlē,
Tik n'ēr mano dukrelēs.
Aina močiatē
Per didį dvarą
In aukštājā klētelę.
Yra skrynelēs,
Plonos drobelēs —
N'ēra mano dukrelēs.
Aina močiutē
Naujōn seklyčion
Dukrelēs jieškodama.
Yra staklelēs,
Plonos drobelēs —
N'ēra mano dukrelēs.
N'ēra dukrelēs,
N'ēr lelijēlēs,
Drobelių audikēlēs.
Aina močiutē
Per didį dvarą
In žirgelių stoneļę.
Žvengia žirgeliai,
Baubia jauteliai, —
N'ēra mano dukrelēs.
„Kelkit', suneliai,

*) Slg. n. CCCXLIX.

Kelkit', jauniejai,
Balnokite žirgelius;
Kaip pabalnosit',
Pakamanosit'
Vykite seserėlę".
O ir pavijo
Jauną sesele
Vidur' žalios girelės.
— Sugryžk', sesele,
Žmonių martele,
Gražin' tave močiutė. —
— „Vai aš ne gryžsu,
Jauni broleliai,
Ne gražinsu skrinelių.
Jau aš prilygau
Marčių suoleį
Ir šilkų nuometėį." (1874)

CCCLI*),

Vai kad aš jojau per buko girele,
Garsiai žvengė žirgelis;
Žirgelis žvengė, brolis dainavo,
Kamanėlės skambėjo.
Vai kad prijojau vuošvės dvarelį,
Inšoviau in murelį.
Garsinau dvarelij', kad išeitų mergelė —
Ir išein' senoji vuošvelė.
Lab's ryt's, lab's vakar's, vuošve močiute,
Vai ar namie dukrelė?
— Mano dukrelė, tavo mergelė,
Tai labai darbininkė:
Ji vėlai gula ir anksti kelia
Ir šeimyną pribudin'." —
Vai liksi sveika, senoj' vuošvele,
Vuošvele motinėle,
Daugiaus ne jodysu, žirgo ne alsinsu,
Vuošvele ne vadinsu.

*) Dainuoja, jaunikiui atvykus pas mergą vuošvi.
jon, kada abudu pulku išvažiuoja šliubon.

Vai kad aš jojau per buko girelę,
Per baltą beržynėlį,
Žirgelis žvengė, brolis dainavo,
Kamanėlės skambėjo.
Vai ir sutinku jauną mergelę
Pagiružiais vaikščiojant:
Vai šausu, šausu tave, mergele,
Žudinsu jaunystėlę.
— „Vai ne šauk', ne šauk' mane, berneli,
Ne žudink' jaunystelės,
Mane nužudinsi, žirgą pragaišinsi,
Kelelio ne at'tiksi. (1875)

CCCLII*).

Vai kad aš jojau per žalią pušynėlį,
Per baltą beržynėlį,
Vai ir prijojau vuošvės dvarelį:
„Lab's ryt's, vuošve močiute,
Vai ar namie mergelė" ?
— Mano dukrelė, tavo mergelė,
Guli aukštoj' klėtėlėj',
Serga blogai, ne gali. —
„Vai vuošve, vuošve,
Vuošvuzėle močiute,
Duok' man aukso raktelius,
Aš aisu pas mergelę.
Duružias vėriau, už rankų stvėriau:
Ar pasveiksi, mergele,
Ar busi mano miela ?
— „Nė aš pasveiksu, nė tavo busu,
Aš aisu ing kalnelį,
Pas senąjį tėvelį.
Vai broli, broli, broleli mano,
Daryk' tu man grabelį,
Šėsių lentų butelį. —
„Aš padarysu savo mergelei
Zerkolinį grabelį

*) Dainuoja jaunikio pulkas pas vuošvį, jei mer-
ga bloga.

Ant varinių kojalių,
Aš pakavosu savo mergele
Bažnyčioj, tam' sklepelij'
Po margais vargonėliais."
Kunigai gieda, klapčiukai skambin',
Gailiai verkė bernelis,
Merguzės gailestavo:
„Aš atlankysu savo mergele
Kas šventą nedėlėlę,
Kas nedėlios dienele.
Aš pažiūrėsu savo mergelės
Ar da' skaistus veidelis,
Ar da' žalia rutelė,
Ar ne rudus žiedelis.
Jau nubliedęs skaistus veidelis,
Jau pavytus žalia rutelė,
Parudijęs žiedelis.
Devynias dienas žirgo ne šėriau,
O nė patsai ne valgiau —
Mergelės gailavojau. (1875)

CCCLIII.

Vai kad aš jojau viešu keleliu —
Štai randu mergele rutų darželij'.
Mergele mano, mano jaunoji,
Paduokie, mergele, baltą rankelę.
Vai kaip paduosi baltą rankelę,
Suskinkie, mergele, rutų kvietkele.
O kaip suskinsi rutų kvietkele,
Suriškies, mergele, žaliais sėreliais.
O kaip suriši žaliais sėreliais,
Užkiškies, mergele, už kepurėlės.
Vai kaip užkiši už kepurėlės,
Rodikie, mergele, viešą kelelį.
Kaip parodisi viešą kelelį,
Bėgs mano žirgelis nė ne valdomas.
O kaip prijosu margą karčiamą,
Stos mano žirgelis nė ne stabdomas.
Išeis šinkarka nė ne prošoma,
Išneš midučio — žalio vinelio.

Vai kad aš gēriau dienā ir naktī,
Da' savo galvelēj' ne jaučiu nieko.
Kad aš pragēriau šimtā šeštoku
Mitramjam žirgelij' besēdēdamas,
Bučīau pragērēs ir antrā šimtā
Su jauna mergele be kalbēdamas.
Linksmas žirgelis ne nustovējo,
Jaunoji mergelē miego norējo:
Miego norējo, kai linkte-linko,
Kaip žalia rutelē rasos lenkiama. (1899)

CCCLIV.

Vai kada tu numirsi, dieduli mano?
— Sereadoje, bobule, sereadoje širdele,
Sereadoje, karvelēli mano.
Kaip tu mane paliksi, dieduli mano?
— Su žmoniukēm', bobule, su žmoniukēm', širdele,
Su žmoniukēm', karvelēli mano.
Vai jos mane muš, dieduli mano.
— Atsiprašyk', bobule, atsiprašyk', širdele,
Atsiprašyk', karvelēli mano.
Kaip man jų prašytis, dieduli mano?
— Bučiuok' rankas, bobule, bučiuok' raukas, širdele,
Bučiuok' rankas, karvelēli mano.
Kur tave kavosim', dieduli mano?
— Žalioj' girioj', bobule, žalioj' girioj', širdele,
Žalioj' girioj', karvelēli mano.
Vai kas tau paskambins, dieduli mano?
— Visais varpais, bobule, visais varpais, širdele,
Visais varpais, karvelēli mano. (1899)

CCCLV.

Vai ką kalba zuikytēlis
Bēgiodamas po girelę:
„Aikit', grybai, vainon,
Grybužēliai vainon.“
Atsišaukē kazelēkas,
Vi-ų grybą pašlemēkas:
Tai aš n'eisu vainon,
Grybužēliai, vainon!
Atsišaukē raudonikis:
Aš da' dar asmiu jaunikis,
Tai aš n'eisu vainon,

Grybužėliai vainon.
Atsiliepė rudmėsaitė:
Aš asmiu jauna mergaitė,
Tai aš neisu ir t. t.
Atsiliepė umedaitė,
Aš asmiu jauna panaitė, tai aš ne'ei-
Atsišaukė lepšytaitė, [su etc.
Visų grybų anytaitė.
Atsišaukė baravykas,
Visų grybų pulkauninkas:
Tai aš aisu vainon,
Grybužėliai, vainon.
Visus grybus iškaposu,
O kelmučius išmindžiosu,
Tai aš aisu vainon,
Grybužėliai, vainon! (1867)

CCCLVI*).

Vai keno dvaras,
Tai gražus žalias,
Žalias višnių sodelis
Alyvėlėm sodintas?
NN....**) dvaras
Tai gražus žalias,
Žalias višnių sodelis
Alyvėlėm sodintas.
Tenai vaikščiojo
Jaunas bernelis NN.,
Vaikščiodamas virkavo,
Virkuodamas dusavo.
Vai ir išėjo
Senas tėvelis:
„Ko verki, suneli,
Ko teip jaunas gailauji.“
— Vai ką aš veiks

*) Dainuoja susirinkimas mergų po dovanų jauniko paskutinį vakarą, kaip parveža marčią, arba žentą.

**) Čion reik' pasakyti' dvaro vardą, kaip vadinasi.

CCCLVII.

Vaikinukai baltonplauki,
Ar iš girios, ar iš lauko,
Ar tu gero buro vaik's
Iš mandrumo biskį paik's?
— Jus unaro ne gadinkit',
Mane paiku ne vadinkit',
Aš bagoto buro vaik's
Iš mandrumo biskį paik's.
Turu žirgą obuoliuotą,
Tymo balną auksu klotą,
Rodo kelią kamanom',
Skilia ugnį patkavom'.
— „Vai, bernyti, ne buk' durnas,
Nesigyrkie tėvo turtais,
Tu parduosi žirgelį,
Man samdysi tarnelį;
Tymo balną parduosi,
Man suknelę steliuosi.“ (1899)

CCCLVIII*).

Vai kodėl, dėlko, mano, merguzėle,
Ne buvai jaunimėlij'?
— Darželyje buvau, rutelę skyniau,
Su rutele kalbėjau.
Kad aš pažiurau in tėvelio dvarą --
Pilnas dvaras svetelių.
— Vai kodėl, dėlko, mano dukružėle,
Bodiesi tu svetelių?
Vienam dovanokie, kitam persiprašykie,
Trečiam pasižadėkie. --
— Kinkykit', broliai, bėruosius žirgelius,
Važiuosu pas močiutę.
Važiavau lauką, važiavau ir antrą,
Privažiavau kalnelį.
Stabdinkit', broleliai, bėruosius žirgelius,
Aš aisu pas močiutę.

*) Dainuoja jaunikiai vuošvijon pribuvus prieš
šliubą, jei mergos motina numirus.

Vai da' ne inėjau in pusę kalnelio,
Parpuoliau ant rankelių:
Kelk', mano močiute, kelk', mano širdele,
Pažiurėkie pulkelio.

— Ne kelsu, dukrele, ne kelsu, jaunoji,
Ne žiurėsu pulkelio;

Maži jus' pulkeliai, maži jus' turteliai,
Maži jusų proteliai. —

- Vai kelk', močiute, vai kelkie, širdele,
Aš tau pasikloniosu. —

- Ne kelsu, dukrele, ne kelsu, jaunoji,
Gana man prisikloniojai,

Mano dukružėle, mano širdužėle,
Pakol mane išleidai

Su plonom' drobėlėm', su balta trunele*),
Su gailiom' ašarėlėm. (1876)

CCCLIX.

Vaikščiojo Adomas po žaliąjį gojų,

Po žaliąjį gojų, po aglynėlį,

Ir vaikščiodamas Jevos jieškojo.

Atrado Jevą aukštai obelėlėj':

„Aš turu grūšių ir obuolėlių,

Aik' šen, Adomėli, aš tau dovanosu.“

— Aš ne noru grūšių, nė obuolėlių,

Tik prašau, Jeva, lipk' iš obelėlės;

Nė jokio grieko mudu n'išpažinov',

Nog Dievo duotą vaisių pamėginov'. —

„Imk', Adome, žagrę, o aš prie vindelio,

Maitinsiva vaisių nog Dievulio duotą.

Kaip mudu abudu, taip ir visi žmonės,

Garbinsiva Dievą per visas dienas.

(1868)

CCCLX**).

Vaikščiojo mergelė po levandry daržą,

Vaikščiodama mergužėlė levandrėlius skaitė.

*) lenk. trumna, vok. sarg.

**) Dainuoja po nuėmimui vainiko, o uždėjimui nuometo.

Vai tu levandrėli, žalias žolinėli,
Ar ne matei to bernelio, kurio aš norėjau,
Kurio aš norėjau, širdelėj' turėjau,
O šę naktį per sapnelį su juomi kalbėjau?
Ir atjojo bernužėlis per lygų laukelį,
Ir pririšo bėrą žirgą prie levandry daržo.
Išėjo mergelė iš levandry daržo
Ir nukėlė tymo balną nuo bėro žirgelio.
— Mergužėle mano, balta lelijėle,
Kam nukėliai tymo balną, veskis ir žirgelį.
— „Bernužėli mano, baltas bobilėli,
Man ne reikia bėro žirgo, tik tymo balnelio”.
— Mergužėle mano, balta lelijėle,
Atduok', atduok tymo balną su meilum žode-
Pastos mano brolužėliai tau viešą kelelį.— [liu,
Išėjo mergelė iš levandry daržo —
Ir nukėlė vainikėlį nuo gluodnios galvelės.
— „Bernužėli mano, baltas doobilėli,
Kam nukėliai vainikėlį, imk' ir mane jauną”.
— Mergužėle mano, balta lelijėle,
Man ne reikia tavės jaunos, tik rutų vainiko.
— Bernužėli mano, baltas doobilėli,
Atduok', atduok' vainikėlį su meilum žodeliu,
Pastos mano seserėlės tau viešą kelelį”.
(1873 ir 1875)

CCCLXI.

Vaikščioj' katin's ant šėudų,
Jieškodamas sau naudų,
Ir pamatė ten peliukę
Siena bėgant mažteliukę —
Sugavo. (bis)
Katinėlis tupėjo,
Pusiaumerka žiurėjo,
O peliukės bėginėjo,
Pasistiebusios žiurėjo —
Ar miega? (bis)
Kad katinas užmigo,
Pelių pulkas subėgo:

Vienos sakē: reik' išvytie,
Antros sakē: uždusytie,
Trečios kalba, buntavojas,
Ant katino gatavojas —
Nunuodyt'.

Gaudė katin's, išdraikė,
Pelias visas išvaikė,
Gaudė kriokdam's, šurmavojo,
Pelės visos išs'kavojo
Šeudyne.

Išsklaidytos kalbėjo*),
Polengvėle šnabzdėjo,
Sakē: gromatą rašysim',
Visas žiurkias suprašysim'
Ant vainos.

(1866)

CCCLXII.

Vai kur josi, brolužėli,
Kam balnoji žirgužėli,
Ar in svečių šalužėlė,
Ar pas jauną mergužėlę?
— Nė in svečių šalužėlė,
Tik pas jauną mergužėlę. —
Išjoj' brolis dainuodamas,
Bėrą žirgą mandrindamas,
Parjo' brolis gailiai verkdam's,
Bėrą žirgą graudžiai bardam's.
Vai ko verki, bernužėli,
Kam gi bari žirgužėli,
Ir kas gi tau kenkia,
Tau, jaunam berneliui?
Ar n' užaugus mergužėlė,
Ar n' išmokus darbužėlių?
— Tai užaugus mergužėlė

*) Kitame, 1899 m. užrašytame, variante šitiedvi strophų skamba:

Visos pulkon triubavo,
O jau vieną sugavo.

Ir išmokus darbuželių,
Tik sukloro bėras žirgas
Ant vuošvelės didžio dvaro,
Išpurvino sermėgėlę —
Man padarė gėdužėlę. (1871)

CCCLXIII.

Vai liudna, liudna mano širdelė
Šį mielą rudenėlį,
Vai jeigu gausi, širdelė mano,
Tinginėlį bernelį.
Vai tingus, tingus mano bernelis
Sunkų darbelį dirbtie:
Sėjo rugelius, bet ne vagojo —
Vandenėliu apteko;
Sėjo purelius trejus metelius —
Nė vienas ne išdygo,
Tik' ten išdygo žal's aržuolėlis
Ant devynių šakelių.
Kiek ant šakelės po gegužėlę
Kas rytelį kukavo,
Kol' iškukavo, kol' išlingavo
Mano jaunas dienelias.
Vai aisu, aisu, aš čion ne busu,
Čion ne mano nameliai:
Čion juoda duona, ir tos ne duoda,
Sopa mano širdelę;
Ilgiaus pabusu labjaus sudžiusu,
Kaip nendrelė svyruosu.
Dirvos akmos, pievos kiesotos
Ne kaip mano močiutės.
Vilk', trauk' laivelį per Dunojėlį —
Aš čionai ne gyvensu.
Jei tu ne kelsi — pėkščia pareisu
Prie savo motinėlės.
Ačiu tėveliui, ačiu močiutei
Kad mane užaugino,
Tik' tam ne dėkui piršliui melagiui,
Kur's mane išviliojo
Už Jurių marių, už Dunojėlio,

In svetimą šalelę.
Svečių šalelėj' rustus žmoneliai,
Užsivērē jų malonis. (1875).

CCCLXIV.

Vai kitra, kitra paukštē lakštutē,
O da' kitresnē vuošvė močiuťė.
Vai ji ne rodē savo dukrelės,
Tik ji parodē kiemo mergele,
Ne audiejėlę, ne verpėjėlę,
Tik tarnaitėlę, kiemo mergele.
Ainu per kiemą, girdziu per sieną
Audžia, trinkina mano mergele;
Naujos staklaitės, šilkų nitaitės,
Geltonų nendrių naujas skietelis:
Vai praverk', praverk' stiklo langelį
Ir parodykie skaistų veidelį,
Ir baltų rankų spartų darbelį. (1899)

CCCLXV.

Vai ko liudi, putinėli, ko liudi?
Gražiai augai terp medelių,
Krovei žiedus terp šakelių —
Ko liudi?
— Vėjas pučia, šakas lanko,
Paukščiai geria vuogas mano,
Tai liudziu. —
Ko liudi, brolužėli, ko liudi?
Gražiai augai pas tėvelį,
Šėrei žirgą su broleliais,
Ko liudi?
— Mane jauną vinčevojo,
Pentinėlius turgavojo,
Tai liudziu.
Ko liudi, seserėle, ko liudi?
Gražiai augai pas močiuťę,
Krovei kraitį su sesutēm',

Ko liudi?
Mane jauną vinčevojo,
Vainikėlį turgavojo,
Tai liudziu. (1899)

CCCLXVI.

Vai kur buvai, dukterėle, vai kur vaikštinėjai,
Ar ne buvai ant ledelio, ar ne čiuzinėjai?
— Vai, močiute, vai širdele, darzelij' vaikščiojau,
Po darzelį vaikščiodama su ruta kalbėjau. —
Vai dukrele, dukterėle, tai ne tiesa yra,
Tai man sakė susiedėliai, kur tu vaikštinėjai:
Vai tu leidai, tu lydėjai bernelį per lauką:
— Vai močiute, vai širdele, tai ne tiesa yra,
Pavydėjo susiedėliai man jauno bernelio.

* * *

Vai kur buvai, sunužėli, vai kur vaikštinėjai,
Ar ne buvai ant ledelio, ar ne čiuzinėjai?
— Vai tėveli, vai širdele, stuonelėj' vaikščiojau,
Po stonelę vaikščiodamas su žirgu kalbėjau. —
Vai suneli, sunužėli, tai ne tiesa yra,
Tai man sakė susiedėliai, kur tu vaikštinėjai:
Vai tu leidai, tu lydėjai mergelę per lauką:
— Vai tėveli, vai širdele, tai ne tiesa yra,
Pavydėjo susiedėliai man jaunos mergelės.

(1899)

CCCXLVII.

Vai kur tu vaikčiojai, mano tētuzėli,
Kur teip ilgai užtrukai,
Mano senas tėveli?
— Giružėj' buvau, girioj' užtrukau,
Kirtau juodą šėkštelį,
Laiveliui antvožėlį.
Vai dar n'invazėvau in pusę kelelio,
Sutikau medinčiaus sunelį,
Atēmė žirgužėlį.

Duočiau šimteli, duočiau pusanthro

Kad a'duotų žirgelį,

Žirgelį juodbērėlį.

— „Ne duok' šimteli, ne duok' pusanthro,

Žadėk' jauniausiąją dukrele,

Dukrele lelijėle'.

Ten ant marelių, ant Mėlinųjų,

Grimst' juodasis laivelis

Su jaunu jaunimėliu;

Tame laivelij', tame juodamjam'

Sėdėjo jauna mergelė

Galvelę šukuodama.

Ji šukuodama, gailiai verkdama:

— Aš ne turu bernelio,

Žirgelio valdonėlio.

Akmuo be kraujo, vanduo be sparnų,

Papartėlis be žiedelio —

Aš jauna be bernelio.

Ir atsišaukė medinčiaus sunelis:

„Aš busu tau bernužėlis,

Žirgelių valdonėlis.”

(1899)

CCCLXVIII*).

Vai malun', malunuži,

Lėkk', pilkas karveluži,

Gerk' marių vandenužio,

Gerdamas paklausykė,

Ką mergelė kalbėjo

Patalėlį klodama

Ir seną guldydama:

„Gul' senas pataluose,

Kaip šiekštas rudynuose,

Aš jauna prie šalelės,

Kaip dilgė prie tvorelės.”

* * *

*) Slg. n. CCCXII, CCCXLIV.

Vai malun', malunuži,
Lekk', pilkas karveluži,
Gerk' marių vandenužio,
Gerdamas paklausykie,
Ką mergelė kalbėjo
Patalėlį klodama
Ir jauną guldydama:
„Gul' jaunas pataluose,
Kaip šilkas atlosuose,
Aš jauna prie šalelės,
Kaip ruta prie galvelės.” (1899)

CCCLXIX*).

Vai ne laikas vina gertie,
Visi bromai užsidarę
Anoj' pusėj' Dunojėlio.
Anoj' pusėj' Dunojėlio
Du broleliu kortoms ėjo,
Ne taip greitai kortoms ėjo,
Kol' tėvelį perkalbėjo.
Ne taip greitai perkalbėjo,
Jau dukrelę pažadėjo,
In karietą insodino;
Ne taip greitai insodino,
Šešis žirgus sukinkino;
Ne taip greitai sukinkino,
Vario vartus atrakino.
Ne taip greitai atrakino —
In Kedainius**) nudundino.
(1875)

CCLXX***).

Vai pakeleje, pavieškeleje
Ten linksma karčiamėlė,

*) S!g. n. XVI.

**) Kiti sako: „in Gardiną”, „in Varšavą”.

***) Dainuoja, kada merga buna parvežta pas
jaunikį, paskutinę naktį po uždėjimo nuometo.

Toj' karčiamėlėj', toje linksmoje
Sena močiutė gērė.
Ji be gerdama, ulevodama,
Dukrelę pažadėjo.
Kaip išmiegojo, išpagiriojo,
Dukrelės gailavojo:
„Dukrele mano, mano jaunoji,
Jau parduosu skrinėlias,
Parduosu skrinias ir plonas drobėlias
Vaduosu tave jauną.”
— Močiute mano, mano širdele,
Ne parduokie skrinėlių;
Ne parduok' skrinių, nė plonų drobių.
Ne vaduok' mane jauną;
Išvaduos mane mano bernelis
Kuris mane norėjo,
Vai išpirks mane mano bernelis
Ir margaisias skrinėlias;
Vai užtars, užtars mano bernelis
Nors meilųjį žodelį. —
— „Vai aš tau sakiau, mano dukrele,
Neik' per linų laukelį,
Nes užkris, užkris lino žiedelis
Už geltonos kaselės;
Vai pavirs, pavirs lino žiedelis
Ing baltą nuometėlį,
Reik's jį nešiotie ir pagodotie
Visą tavo amželį.” (1875)

CCCLXXI.*)

Vai Raulas arė ant aukšto kalno,
E-e! ok vei-vei! ant aukšto kalno.
Tenai vaikščiojo graži žydelka,
E-e! ok vei-vei! graži žydelka.
Graži žydelka, vardu Perlušė, E-e, ok. etc.

*) Slg. n. CCXCIV.

Atvaziuok', Raulai, subatos diena, E-e etc.
Subatos diena, kaip žydams šabas.
Atvaziuok', Raulai, per pačius pietus,
Per pačius pietus, kaip žydai miega.
Atvaziuok', Raulai, trimi vežimais:
In vieną dėsim' baltus patalus,
In antrą dėsim auksą, sidabrą,
In trečią dėsu ir pati sėsu.
Mudu vaziuosiv', kur tavo dvaras.
— Kur mano dvaras, ten' tav' bus galas.
Ir privaževo gilų Dunojų,
Raulas inmetė jauną Perlušę.
Perlušė skęsta, kaselės plaukia,
Jos čerevykai — ant vario tilto,
O jos mucelka — ant marių kranto. (1899)

CCCLXXII.

Vai skauda, skauda mergelei galvelę,
Vai nori, nori marių žolynėlių:
„Vai broli, broli, broli-berneli,
Likie, parneškie marių žolynėlių.”
Da' ne priroviau nė pusę saujalės,
Vai ir atlėkė raibas sakalėlis,
Vai ir atnešė margą gromatėlę,
Kad mano megelė už kito nuvėjo.
Vai mečiau, trenkiau marių žolynėlius,
Tai bėgau, vijau megelės pulkelį.
Vai ir pavijau megelės pulkelį,
Vai ir sustojau margoj' karčiamėlėj'.
— Jus pažaiškite, mieli dudorėliai,
Aš aisu šoktie su savo mergele. —
Emęs megelę in kairią rankelę,
Šviesų kardelį in tiesią rankelę;
Da' ne apsisuko ne pusią ailelės,
Jau ir nukirto mergelei galvelę. (1899)

CCCLXXIII.

Vai skurdu, liudna mano širdelei

Ši mielā rudenēļi,
Vai ir prijautē mano širdelē
Bernelī girtuoklēļi.
Vai namon, namon, šelmi berneli,
Ne karčiamēļj' gertie:
Laukas ne artas, šienas ne pjautas,
Žagruzē n'intaisyta.
— Tu nesirupink', mano mergele,
Mano sunkiais darbeliais,
Aš apsidirbsu savo darbelius
Ir be šventų dienelių;
Laukā užarsu, šieną nupjausu,
Žagruzę intaisysu.

* * *
Vai skurdu, liudna mano širdelei
Ši mielā rudenēļi,
Vai ir prijautē mano širdelē
Mergelē tinginēļē.
Vai tingi, tingi mano mergele
Sunkių darbelių dirbtie:
Linai ne verpti, drobēs ne austos,
Staklužēs n'intaisytos.
— Tu nesirupink', mano berneli,
Mano sunkiais darbeliais,
Aš apsidirbsu savo darbelius
Ir be šventų dienelių;
Linus suverpsu, drobias išausu,
Staklužias intaisysu. (1899)

CCCLXXIV.

Vai šeriau, šeriau žirgelī juodbērēļi,
Vai šveičiau, šveičiau vario pentinēlius.
Da' ne nušveičiau nē pusē pentinēlių,
Vai ir aš gavau margajā gromatēļē.
Da' ne perskaičiau margajā gromatēļē —
Vai reiks man jotie pas jaunā mergužēļē.
Da' ne nujojau nē in pusē kelelio,

Vai ir suklupo žirgelis ant kojalių.
Žvengė žirgelis ant kelių klupodamas,
Verkė brolelis jo balso klausydamas:
„O kad žinotų mano senas tėvelis,
Man permaintytų žirgelį juodbērėlį.
Vai bėda, vargas su tais senais tėveliais,
Jie ne velijo mergelės vargdienėlės,
Jie liepė imtie tą bagočiaus dukrelę.
Da' aš palaukčiau dvejus-trejus metelius,
Rasi išleistų bagočius tinginėle,
Rasi man tektų mergelę vargdienėlė.”
Pavieškelelėje naujas rutų darželis,
Tenai vaikščiojo mergelę vargdienėlė.
Vai ir atjoja tas bagočiaus sunelis,
Vai kalbin', šnekin' mergelę vargdienėlę:
„Vai atsitraukkie, tu bagočiaus suneli,
Ne naravokie mergelės vargdienėlės,
Nes aš ne turu aukselio, sidabrėlio,
Nes aš ne turu puikiųjų parėdėlių,
Aš ne pritiksi prie tavo giminėlių.”
— „Tu nusipirksi, mano jauna mergele,
Žada Dievulis duotie gerus metelius.
Mudu turesiv' aukselio, sidabrėlio —
Aš tau nupirksu puikiųjų parėdėlių,
Tai tu pritiksi prie mano giminėlių.” (1899)

CCCLXXV.

Vai šneka, žada tėvas dukrelę
Labai toli išleistie (bis).
Ir dasizinojo jauna mergelė,
Vis tėvėlių dukrelė (bis).
Vai prašė, meldė jauna mergelė
Kad toli ne išleistų (bis):
„Vai ne duok', ne leisk' mane, tėveli,
Už palaukių bernelio (bis);
Laukai kalnuoti, rugiai retuoti,
Palaukėm' rudynėliai;

Tik duok', tik leiskie mane, tėveli,
Už pagirių bernelio:

Laukeliai lygus, rugeliai tankus,
Palaukėm beržynėliai."

Per tą beržyną, per tą žaliąjį
Strovė-upė tekėjo,

Per tą upelę, per tą stroviają
Trys variniai tilteliai.

Ten atvažiuoja ir atliuliuoja
Trys šimteliai mergelių.

Su visom šokau, su visom gėriau,
Tik tą vieną milėjau;

Plaukai geltoni, veidai raudoni,
Liėmenužis patogus:

Kad aš žinočiau jos protuzelį,
Ne laukčiau rudenėlio.

(1873)

CCCLXXVI.

Vai tai ačiu, močiute,

Vai tai ačiu, širdele,

Ką mane užauginai,

Darbelių iszmokinai;

Tik ne ačiu, močiute,

Tik ne ačiu, širdele,

Ką mane pažadėjai

Girtuoklėliui berneliui.

Jis pragėrė namučius

Ir nuo lauko rugučius,

Jis pragers mane jauną

Ir nuo rankų žiedelius.

--- Gryžk, dukrele, atgalios,

Gryžk, jaunoji, atgalios,

Gražink' skrinias, drobužias

Ir pirmaisias dienužias. --

--- Vai ne gryžšu, močiute,

Vai ne grizšu, širdele,

Jau sudėtos baltos rankos,
Sumainyti ziedeliai. (1899)

CCCLXXVII.

Vai tėvai, tėvai, tėveli,
Kam daviai valią dukrelei,
Po baltu beržu*) stovėtie,
Su bernužėliu kalbėtie,
Rutų vainiką parduotie,
Aukso ziedelį mainytie. —
Subatos dieną po pietų
Tėvas dukrelę mokino,
In juodą laivą sodino,
In Dunojėlį skandino.
Nedėlios dieną po pietų
Ejo broleliai žvejotie,
Jaunos sesutės jieškotie.
Rado sesutę Dunojų'
Pilkais žvirgzdeliais apneštą,
Žalialis maureliais apvilktą.
— Vai tėvai, tėvai, tėveli,
Už ką trotijai dukrelę?
Jei už rutelių vainiką —
But' nusipirkus ir kitą;
Jei už aukselio ziedelį —
Bučiau pardavęs žirgelį,
Bučiau nupirkęs ziedelį. (1875)

CCCLXXVIII.

Vai tu berneli, šelmi nareli,
Išnaravojai mano budelį,
Ir išviliojai aukso ziedelį
Ir mane jauną nuo motinėlės.
Vai tu berneli, šelmi nareli,
Sakei, ne dirbsu sunkių darbelių,
Sakei, ne malsu žalių rugelių,

*) Kiti sako: „žalia liepa.“

Sakei ne gysu palšų jautelių.
Išginiau jaučius per augštus kalnus,
Per augštus kalnus, per kadugynus,
Ing lygias lankas, in dobilynus.
Kad aš parėjau vėlai vakarą:
„Aikie, martele, nors pasilsėsi,
Žalių rugelių nors pamolėsi”.
Vai užia, užia sieros girnelės,
Vai lamdo, dildo aukso žiedelį!
Pas motinėle vis dainuodama,
Pas anytėlę — gailiai verkdama.
Žydi dimjonas dimnais žiedeliais,
Verkia martelė gailiais žodeliais.

(1874)

CCCLXXIX.

Vai tu jieva, jieva, gražusis medeli,
Ketin tave kirstie du jaunu broleliu (bis).
O ką gi jus veiksit' iš mano šakelių,
Ką jus gi darysit' — lygaus liemenėlio? (bis)
Iš tavo šakelių bas marga vigelė,
Lygaus liemenėlio — naujoji lovele. (bis)
O ką jus viguosit' margojoj' vigelėj',
O ką jus guldysit' naujoj' lovelėj'?
In marga vigelę mergelę guldysu,
In naują lovele aš pats jaunas gulsu.
O aš išjodamas in didę vainele,
Palikau mergelę margojoj' vigelėj'.
O kaip aš parjojau iš didės vainelės,
Štai randu mergelę už naujo vindelio.
Mergužėle mano, balta lelijėle,
Vai kas tau nupirko naująjį vindelį?,
„Brolelis nupirko man naują vindelį,
Sesutė supašė šilkelių knodelį”.
O aš išjodamas, aš iškeliaudamas,
Palikau mergelę už naujo vindelio,
O aš parjodamas, aš parkeliaudamas,
Štai randu mergelę naujose staklelėse:

*) Slg; n CCCLXXXII

Mergužēle mano, balta lelijēle,
O kas tau intaisē naujāsias staklelias,
O kas tau inrēdē plonaisias drobēlias?
„Močiutē intaisē naujāsias staklelias,
Seselē inrēdē plonaisias drobēlias. (1899)

CCCLXXX*).

Vai tu, kasele,
Šilku saujale,
 Ne ilgai driksosi
 Per liemenēli.
Šī vakarēli,
Per vakarēli,
 Rytoj' ryteli
 Ik pusrytēliu.
Ketin' močiutē
Plotkele pirktie,
 O anytēle —
 Šilku čepčiukā.
Tas čepčiukēlis,
Tas šilkinēlis
 Jis suvytino
 Žalia rutelē.
Ta skepetēle,
Toji baltoji,
 Ji priplēkino
 Geltonā kasele. (1875)

CCCLXXXI**).

Vai tu kleveli, žalias medeli,
 Ne stovēkie šale kelio.
Susikalbējo jauni broleliai
 Tave žalia pakirstie.
Kā jus veiksīt' mano šakelēms
 Ir lygium' liemenēliu?
Tavo šakeliu, tavo tankiju
 Bus mums jauniems irklelis,

*) Dainuoja mergos vakarynose.

***) Dainuoja pasekėjai, palydėdami marčią ing
anytos dvara.

To liemenēlio, to lygausiaus
 Bus mums jauniems laivelis.
Plauksim, plauksim per Jurias marias—
 Ir priplaukēm kraštelī
Ir naujajī dvarelī.
 Vartai užkelti, langai užverti,
Čion n'ēra mus' seseleš.
 Plauksim, plauksim per Jurias ma-
Ir priplauksim kraštelī, [rias
 Antrā naujā dvarelī.
Vartai atkelti, langai atverti —
 Laukia jaunū sveteliū.
Vai ir išeina jauna sesele
 Iš aukštosios klētelēs
Gailiai verkdama, dusaudama,
 Rankelias laužydama.
Vai kodēl, dēlko, jauna sesele,
 Be rutū vainikēlio?
Ar pabrango darže rutelē,
 Ruteliū vainikēlis,
Ar atpigo krome plotkelē,
 Baltiejai nuometēliai?
— Tai ir atpigo krome plotkelē,
 Baltiejai nuometēliai. (1876)

CCCLXXXII*).

Vai tu, kleveli, žaliasis medeli,
Ketin' tave kirstie šitā rudenēlī,
Ketin' da' parvežtie kitā rudenēlī.
O kā jus veiksīt' iš mano šakeliū,
O kā jus dirbdinsīt' lygaus liemenēlio?
Iš tavo šakeliū bus marga vigelē,
Lygaus liemenēlio baltoji lovele.
O kā jus viguosīt' margojoj' vigelēj',
O kā jus guldysīt' margojoj' lovelej'?
In margā vigelē mergelē viguosu,
In baltā lovele aš pats jaunas gulsu.
Ne tiesa, berneli, tai ne tikri žodžiai,

*) Slg. n. CCCLXXIX.

Mane užvigiauo sena motinėlė,
Dieną ant rankelių, naktįje vigelėj',
Kukau' kaip gegelė prie mano šalelės. (1899)

CCCLXXXIII.

Vai tu, mano mielas*), kur tu pasidėjai,
Kur tie tavo žodžiai, ką tu man kalbėjai?
Nuėjai nuo manęs n'ant vienos adynos —
Akys mano verkia dėl tavęs, vaikina!*)
Kas tai dar per čėsai, kas tai per gadynė,
Kad žmonių liežuviai meilę pagadina!
Gyvenant ant svieto man be tavęs sunku,
Numirčiau nors šendien' — bet ant tavo rankų!
Ainu in laukelį — niekas man ne miela,
Ir aš kaip avelė klaidinėju viena.
Užeičiau ant kalno, toli**) pamatyčiau,
O savo mieliausią pas save vadyčiau.
O aš bevelyčiau augštus kalnus kastie,
Nė kaip savo mielą milėjus***) pamestie.
Kad ir kalnus kasčiau, kasus****) pasilsėčiau,
Kad tik savo mielą*****) po akių turėčiau.
Vai kas man iš turtų, kas iš bagotysčių,
Turtingesnė bučiau, kad tave turėčiau†);
Kad šendieną mirčiau, tavęs ne užmirščiau,
Nors kalne*†) gulėčiau, bet tave milėčiau!
Žaselių pulkelis Dunojėliu**†) plaukia —
O tavo mieliausia ašarėlias braukia.
Po tavo nuo manęs atsitolinimo***†),
Kad aš ne su tavim †), liudnum's mane ima.
Be tavęs, jaunasai††), ilgus čėsas matos,
Kiekviena adyna man rodosi metas.
Kad in žalią pievą ainu grėbtie šieno,
Daug matau jaunųjų, n'ėra tavęs vieno!

*) Virai, dainuodami, sako: „miela“ ir „mergina.“

**) kiti sako: „rasi pamatyčiau“.

***) „milėjęs“, kasęs“.

****) varijantas: „bet kad savo mielą“.

†) Variante šita stropa stovi: „Aš nė jokių turtų daugiaus ne norėčiau, kad savo mieliausį pas save turėčiau.“

*†) „nors kape“.

**†) „Nemunėliu“.

***†) „Po tavo buvimui, atsitolinimui.“

†) „Kaip tavęs ne matau.“

††) „Be tavęs, mieliausias.“

Vai kur tos adynos, kur tos brangios dienos,
Kaip rutų darželij' tu su manim vienas
Buvai rutų skyntie; aš vainiką pyniau,
Ant galvėlės dėjau, lelijoms dabinau.
Kad augštam' svirnelij' abudu sėdėjov',
Ir meiliais žodeliais tarp savęs kalbėjov'*),
Tariai, jog „man yra daug mergų ant svieto,
Bet širdyje mano tau yr' vienai vieta.”
Jei tie tavo žodžiai visi tikri buvo,
Sugryžk' tu pas mane, tegul jie ne žuva.
Sugryžk' pas tą, kuri ne perstos milėjus,
Ne perstos, kol' gyva, širdyje turėjus. (1868)

CCCLXXXIV**).

Vai tu mergele, sesele,
Tu ilgai rengiesi, rėdaisi,
Ne nulaiko broleliai žirgelių,
Jau nutraukė šilkų kamanėlias,
Jau nuveržė broleliam rankelias,
Jau suskaldė sierąją žemelę,
Jau sumynė žaliają rutele.
Prašė, meldė mergelė brolelių,
Kad ne lėktų, kaip bitės per lauką,
Ne daužytų kaustytų skrinelių,
Ne taškytų sėrųjų suknelių,
Ne barstytų žaliosios rutelės:
Vai tai brangiai rutelė auginta,
Iš Varšavos sėklelė parnešta,
Iš Gardyno sėjėja samdyta. (1876)

CCCLXXXV***).

Vai tu rugeli (2 kartu), tu žiemkentėli,
Tu ne bijojai šaltos žiemelės,
Tik pabijojai (2 kartu) jaunų brolelių,
Jaunų brolelių, plieno dalgelio.
Aš pareinu ant dvaro ir sutinku močiutę
Su dviem šviesiom žvakelėm,
Su dviem šviesiom žvakelėm ir su balta duonele:
„Dukrele mano, ar viena keliuėjai”?

*) „Kad mudu svirnelij' abudu sėdėjov', meiliai susiėmę su savim' kalbėjov'.”

**) Vedžiai dainuoja, išvažiuodami atgal.

***) Dainuoja per rugėpjutę.

- Ne viena keliu ėjau, broliai mane lydėjo
Ir už rankelių jie pavidėjo.
„Dukrele mano, mano mėloji, ne viena keliu ėjai,
Su bernužėliais tu keliu ėjai.
Tave jaunas bernelis keleliu palydėjo,
O lydedamas už rankų pavidėjo”. (1874)

CCCLXXXVI*).

Vai tu sakal', sakalėli,
Ar buvai ši rytą girelėj',
Ar tupėjai sadulos krumelij',
Ar žiurėjai per žalius lapelius,
Ar matei antelę ant marių,
Pirma savęs vilnelę mušančią**),
Šale savęs maurelius varančią?
— Vai tai buvau ši rytą girelėj',
Tai tupėjau sadulos krumelij',
Tai žiurėjau pro žalius lapelius,
Tai mačiau antelę ant marių,
Pirma savęs vilnelę mušančią**),
Šale savęs maurelius varančią.

* * *

Vai berne, berneli,
Ar buvai ši rytą vuošvijo',
Ar sėdėjai už balto stalelio,
Ar žiurėjai per stiklo langelį,
Ar matei mergelę ant dvaro,
Pirma savęs žiedelį ritančią,
Šale savęs skepetėlę nešančią?
— Tai buvau šitą rytą vuošvijo',
Tai sėdėjau už balto stalelio,
Tai žiurėjau per stiklo langelį,
Tai mačiau mergelę ant dvaro,
Pirma savęs žiedelį ritančią,
Šale savęs skepetėlę nešančią. (1876)

*) Dainuoja, po šliubui, jainikio pulkas važiuo-
damas namon.

**) Rankraštijoje stovi: „mušantę.”

CCCLXXXVII*).

Vai tu sakal', sakalėli,
Ką aukštai lekiuji,
Lekiodamas po svietelį
Naujienas nešioji,
Vai parneškie, sakalėli,
Ir man naujienėlę.
— Kad parnešu, apsakysu —
Ne nusimink', berneli,
O jau tavo mergužėlė
Šendien' šliubą ima.
Balnok, tarne, bėrą žirgą,
Josu pažiurėtie,
Kad nujojau pas bažnyčią,
Vargonėliai užia,
Kad inainu in bažnyčią,
Daug yra bernelių,
Klupo mano mergužėlė
Trečiamjam' pulkelij'.
O štai aina vienas pulkas,
N'ėr mano mergelės,
O štai aina antras pulkas,
N'ėr mano mergelės.
O štai aina trečias pulkas,
Štai mano mergelė.
— Atsigryžkie, mergužėle,
Štai tavo pirmasis.
— „Atsitraukkie, bernuželi,
Naunas narovėli,
Naravojai mane gana
Pakol' jauna buvau.
Išviliojai šilkų skepetėlę
Ir aukso ziedelį,

*) Jaunikio pulkas dainuoja, kaip atvyksta
vuošvijon, išvažiuojant in šliubą; slg. n. CCCLXXX-
VIII.

Nori mane išviliotie
Nuo senų tėvelių.

(1875)

CCCLXXXVIII*).

Vai tu sakal', sakalėli, tu aukštai lekioji,
Tu nuo vieno o pas kitą naujienas nešioji.
Vai ar buvai toj' šalelėj', kur mano mergelė,
Ar parnešiai naujenėlę nuo mano mergelės?
Vai tai buvau toj' šalelėj', kur' tavo mergelė,
Tai parnešiau naujenėlę nuo tavo mergelės,
Kad jau tavo mergužėlė šendien' šliubą ima.
Balnok^o, tarne, bėrą žirgą, josu pažiurėtie,
Vai ar grazi mergužėlė, gražiai pasirėdžius?
Vai tai grazi mergužėlė, gražiai pasirėdžius,
Sėrų širas ik' žemelei, vainik's žalių rutų.
Uztekėjo mėnesėlis terp dviejų zvaigždelių,
Klupo mano mergužėlė terp dviejų brolių.
Atsigryžkie, mergužėle, štai tavo pirmasis.
— Atsitraukkie, bernužėli, ne rustink' širdelę,
Gana mane naravojai iš mažų dienelių,
Išviliojai aukso žiedą nuo baltų rankelių,
O jau butum išviliojęs ir nuo motinėlės. (1899)

CCCLXXXIX**).

Vai tu strazde, strazdeli,
Tu raibasis paukšteli,
Vai ko tu čiulbėjai lazdelių krumelij?
Ar lazdelę auginai,
Ar riešutus brandinai,
Ar kalvelėj' tu vuogelę brandinai?
— Ne lazdelę auginau,
Ne riešutį brandinau,
Tik tam kalne aš vuogelę nokinau.

* * *

*) Slg. n. CCCLXXXVII.

**) Slg. n. CCCXC.

Vai tu berne, berneli,
Tu jaunasis broleli,
Vai ko tu rymojai stonioj' ant žirgelio?
Ar žirgelį mokinai,
Ar suknelias vėdinai,
Ar kaimelij' sau mergelę auginai?
— Ne žirgelį mokinau,
Ne suknelias vėdinau,
Tik tam' kaimė sau mergelę auginau.

(1875)

CCCXC*).

Vai tu strazde, strazdeli,
Tu mažasis paukšteli,
Ko liudi, ko liudi po lazdynų krumelį.
Ar lazdynus augini,
Ar riešutus brandini,
Ar kalnelij' zemvuogėlias nokini?
— Nė lazdynus auginu,
Ne riešutus brandinu,
Tik kalnelij' zemvuogėlias nokinu.
Vai berneli, berneli,
Berneli dobilėli,
Ko liudi, ko liudi po žirgelių stonelę:
Ar žirgelį šukavai,
Ar balnelį dabinau,
Ar kaimelij' sau mergelę auginai?
— Nė žirgelį šukavau,
Ne balnelį dabinau,
Tik kaimelij' sau mergelę auginau.
Vai mergele, mergele,
Mergele lelijėle,
Ko liudi, ko liudi pas rutelių darželį.
Ar rutelę sau skyniai,
Ar vainikėlį pyniai,
Ar kaimelij' sau bernelį auginai?

*) Slg. n. CCCLXXXIX.

— Nē ruteļē sau skyniau,
Ne vainikēļ pyniau,
Tik kaimelij' sau bernēļ auginau. (1899)

CCCXCI.

Vai tēvai, tēveli,
Šerk' man bēra žirgelj:
Vai kaip nušersi bēra žirgelj,
Vaziuok in Vilniaus miestelj.
Nupirk' man trubelias
Aukseliu paauksuotas,
Deimantu išvingiuotas.
Aš užtrubysu pirmā trubeļē
Nuo tēvelio jodamas,
Tēvelius virkdindamas.
Aš užtrubysu antrā trubeļē,
Per kaimelj jodamas,
Mergelias virkdindamas.
Aš užtrubysu trečią trubeļē
In vainelē jodamas,
In rindelē stodamas.
Vai džiaugsis karaliunas
Ant manęs žiurēdamas,
Ant mano protelio,
Ant veido skaistumēlio:
Vai gražus, dailus
Tēvelio sunelis,
Tai gražiai užaugintas,
Protingai išmokintas. (1875)

CCCXCII.

Vai tu višnia, višnele žalioji,
Ko ne žydi rudenio dieneļē?
— Vai mergele, mergele jaunoji,
Kaip tau sunku už našlelio aitie,
Teip man sunku rudenij' žydētie. —
Vai, oi, oi, oi Dievulēliau mano,

Ne užaugo dėl manęs bernelis,
Ne nušėrė juodbėro žirgelio,
Ne atjojo pas mane mergelę,
Tik užaugo dėl manęs našlelis,
Tik atjojo pas mane našlelis. (1899)

CCCXCIII*).

Vai už azeraičių, vai už Dunojaičio
Trys aukšti kalneliai, trys višnių sodeliai.
Vai tenai vaikščiojo jaunoji mergelė,
Vaikščiodama kalba su žalia rutele:
Vai ruta, rutuze, rutele žalioji,
Jau daugiau ne sėsu nuo šios vasarėlės,
Daugiau ne nešiosu nuo šio rudenėlio,
Aš tiktai nešiosu sėrų muturėlį,
Aš tiktai dėvėsu aukso pabriuvėlius.

* * *
Vai už azeraičių, vai už Dunojaičio
Trys aukšti kalneliai, trys višnių sodeliai.
Vai tenai vaikščiojo jaunasis bernelis,
Vaikščiodamas kalba su bėru žirgeliu:
Vai žirge, žirge, žirgeli juodbērėli,
Jau daugiau ne šersu nuo šios vasarėlės,
Jau daugiau ne jodysu nuo šio rudenėlio.
Aš tiktai nešiosu aukso pentinėlius,
Aš tiktai dėvėsu sidabro žiedelį. (1876)

CCCXCIV.

Vai užia, gaudžia
Girios medeliai —
Mazi mano broleliai.
Vai užaugš, užaugš
Mano broleliai,
Iškirs žalią girelę,

*) Dainuoja, vedžiams parvežus marčią pas anytą, arba žentą vuošvijon, prieš nuėmimą vainiko, o uždėjimą nuometo.

Statys naują dvarelį.
Girioje kirto,
Pagirij' tašė,
Statė naują dvarelį
Ant aštuonių kampelių,
O kas kampelis —
Žaliaus medelis —
Kukau' raiba gegutė. (1875)

CCCXCV.

Vai varė, varė mus tris brolelius
Ing svetimą šalelę,
Ing Turkijos žemele.
Vai verkė, verkė tėvas, močiutė,
Broliai, seselės ir visa giminėlė.
O ne tiek verkė tėvas, močiutė,
Broliai, ne seselės, ką jauna mergelė.
Vai cit', ne verkkie, jauna mergele,
Aš parašysu tau gromatėlę,
Aukselio literėlėms, ant baltos popierėlės.
Tu prisimuši, mano mergele,
Prie skrinios antvoželio,
Vai tu vartysi margąją skrinele
Kas šventą nedėlėlę.
Gromatėlę skaitysi,
Mane jauną minavosi.
„Aš randu vardelį ir pravardėlę,
Tik n'era bernelio širdelės ramintojėlio. (1875)

CCCXCVI.

Vai žali, žali aržuolai,
Pilki, pilki karvelėliai,
Kad bernelis pas mergelę
Gromatužėlę rašė:
Mergužele, skaisti lelijėle,
Ko aš tavęs klausu,

Ar dar' mudu ženysivos,
Ar rudens mes lauksiv'.
— Buvo tau, bernužėli,
Seniai apsiženyt,
Kaip ant marių Melinųjų
Kukaliai žydėjo,
Kaip malune ant akmens
Kvieteliai žaliavo.
O man jaunai mergužėlei
Tada ištekėtie,
Kaip naujamjam' darželij'
Rutelė pražysta.
O tu mano motinėle,
Močiute širdėle,
Karčiamėlėj' begerdama
Mane pažadėjai,
Tu išrinkai man vietelę
Kaip girioj' lauželij,
O tą jauną bernužėlį,
Kaip girioj' kelmelij.
Da' tik buvau be išdygus,
Kaip darže rutelė,
Tik ką buvau be išsprogus,
Kaip kalne vuogelė;
Tik ką buvau be išaugus
Kresną stuomenėlį,
Tik ką buvau be prilygus
Jauną jaunimėlį,
Ir išvedė mane jauną
Iš pulko seselij,
Kaip ir baltą lelijėlę
Iš lelijų krumelio.
Ir nuėmė vainikėlį
Kaip ryto raseļ,
Ir uždėjo nuometėlį
Kaip tamsią nakteļ.
Dievas duotų menkus metus,

Ne piktą bernelį, —
Menki metai visam svietui,
Bernelis man vienai.
Rugiai, miežiai ne derėjo,
Vis svietas dejavo,
Kad bernelis mane barė,
Tik aš viena verkiau. (1875)

CCCXCVII.

Vai žaliøj', žaliøj' giruzėj'
Tamsus turmužis;
Vai sėdi, rymo mūsų sesuzė,
O ji ne žino — šalta žiemuzė,
Ji vis mislijo, kad vasaruzė.
Vai neščiau, skriesčiau sniego gniužtužę,
Kad ji žinotų šaltą žiemuzę.
Vai neščiau, skriesčiau mēruno kvietką,
Kad ji žinotų, kad vasaruzė.
Vai neščiau, skriesčia aukso žiedelį,
Bene išmuščiau turmo duružias,
Bene išeitų mūsų sesuzė.
Vai kad mes ėjom' per žalią girią,
Per žalią girią, per pušynuzį;
Vai mes sutikom' jauną ponaitį,
Jauną ponaitį, karaliunaitį,
O jis pakėlė mums kepuruzę,
O mes nulenkēm' gluodnias galvužias.
Vai rugoj', rugoj' jaun's karaliunaitis,
Kad mes ne lenkēm' jam vainikužio.
Tavo kepurėlė ant gatvės pirкта,
Mano vainikas iš aukšto kromo.
Tavo kepurėlė — du trečiokužiu,
Mano vainikas — šimt's dorelužių. (1870)

CCCXCVIII*).

Vai žydi, žydi mus' bijunėlis,

*) Dainuoja susirinkimas mergų, vedžiams parvežus marčią pas anytą ir suguldžius jaunuosius.

Ne teip gražiai žydėjo,
Kaip jis saldžiai kvepėjo.
Vai auga, auga kaime mergelė —
Aš ją tankiai lankyčiau
Ir širdelėj' laikyčiau.
Aš padarysu savo mergelei,
Aš padarysu savo jaunajai
Baltos liepos vygelę,
Ant jievaro kojalių,
Duosu lygiai tašytie
Ir margai išrašytie.
Aš inguldysu savo mergele,
Aš inguldysu savo jaunąją,
Aš pats savim' vyguosu,
Saldžiai miegotie duosu.
Aš pabudinsu savo mergele,
Aš pabudinsu savo jaunąją
Su dviem, trimi bubneliais,
Su garsiom' trimitėlėm'.
Vai kelkie, kelkie, mano mergele,
Vai kelkie, kelkie mano jaunoji,
Aik' ing rutų darželį,
Skinkie žalią rutelę.
Aš pavytojau savo mergele,
Aš pavytojau savo jaunąją
Su alum', su midučiu,
Su raudonu vinučiu. (1876)

CCCXCIX*).

Vai žydi, žydi šile putinėlis,
Tai gražiai žydi šile putinėlis;
Vai duzgia, duzgia sode bitinėlis,
Tai gražiai duzgia sode bitinėlis.
Vai joja, joja brolelių pulkelis,
Tai gražiai šoka juodbėri žirgeliai.

*) Dainuoja jaunikio pulkas in šliubą važiuojant.

Uzjokie, broleli, nors pas našlelę,
Nors pats ne josi, nor' pulkelį leiskie.
— Nė aš pats josu, nė pulkelio leisu,
Jaunos našlelės juodos rankelės,
Juodos rankelės, rustus žodeliai.

* * *

Vai žydi, žydi šile putinėlis,
Vai gražiai žydi šile putinėlis,
Vai duzgia, duzgia sode bitinėlis,
Tai gražiai duzgia sode bitinėlis.
Vai joja, joja brolelių pulkelis,
Tai gražiai šoka juodbėri žirgeliai.
Uzjok', broleli, nors pas mergele,
Nors pats ne josi, nor' pulkelį leiskie.
— Ir aš pats josu ir pulkelį leisu:
Jaunos mergelės baltos rankelės,
Baltos rankelės, meilus žodeliai. (1875)

CCCC

Vai žirgeli juodbėrėli,
Taisyk' kojas ir viekelį,
Taisyk' kojas ir viekelį,
Jau aš josu pas mergele.
Jojau lauką, jojau antrą
Ir prijojau žalią girią,
Klupo žirgas ant kojalių,
Išpurvino man suknele.
Vai žirgeli juodbėrėli,
Bėgk' tu vienas pas mergele,
Jau aš gryžsu pas tėvelį.
— Vai žirgelį juodbėrėli,
Kur padėjai bernūžėlį,
Ar numetei, ar nuskendo,
Ar su kita suderėjo?
— Ne numėčiau, ne nuskendo,
Nė su kita suderėjo:
Panedėlio vakarėlij'

Ateis tavo bernuzēlis,
Utarninke po pietelių
Statis judu prie grotelių. —
Mus' sesutę vinčiavojo,
Du klapčiuku slugavojo;
Vainik's vysta, širdis plyšta —
Reik' su kuningu kalbētie,
Reik sudētie baltas rankas,
Sumainytie aukso žiedus:
--- Velyt' bučiau numirusi
Nei bernelį sau gavusi,
Aukso žiedą permainiusi. (1874)

CCCCI*).

Vai vuošvi, vuošvi, vuošvi tėveli,
Jau, girdžiu, leisi savo dukrele.
— Vai žente, žente, žente suneli,
Tu n'uzmokēsi man už dukrele.
— „Vai vuošvi, vuošvi, vuošvi tėveli,
Tu atsineškie margus raštelius,
Tai aš užmokēsu tau už dukrele.
Kaip aš paklojau porą šimtelių:
— Da' man ne gana už dukrele.—
Tai aš paklojau trečią šimtelį:
— Tai dabar gana už dukrele.—
Vai vuošvi, vuošvi, vuošvi tėveli,
Išleisk dukrele nor ant dvarelio,
Vai tu parodyk' per stiklo langelį.
Kad aš pamačiau josios veidelį,
Aš mislijau — dangaus saulutē,
Kad aš pamačiau josios akelias,
Aš mislijau — dangaus žvaigždēlēs.
— Vai žente, žente, žente suneli,
Tu neišvežsi dukros kraitelį.
— „Vai vuošvi, vuošvi, vuošvi tėveli,
Aš pakinkysu šešis žirgelius,

*) Dainuoja, kaip vėdziai parveža žentą in vuošvija.

Tai aš išvežsu josios kraitelį".
— Vai zente, zente, zente suneli,
Tu ne išmieruosi plonas drobėlias. —
— „Vai vuošvi, vuošvi, vuošvi tėveli,
Aš atsivežsu savo sesele,
Tai ji išmatuos plonas drobėlias".

(1875)

CCCCII.

Vaikštinėjo meška pustynėj', pustynėj',
Klojosi patalą laužyne, laužyne,
Jau nelaimė ir patiko,
Naktij' pėdų ne užsnigo,
Žym's liko, žym's liko.
Ejo šauliai rytan nedėlios, nedėlios,
Radę pėdas meškos divijos, divijos:
Tai bus mūsų bičiulienė,
Kuri medų kopinėjo
Pėtnyčioj', pėtnyčioj'.
Panedėlio rytą žiniomis, žiniomis,
Apstojo jos dvarą tylomis, tylomis,
Šimtas šaulių susigavo,
Susirinko ant pagrabo
Prie gyvos, prie gyvos.
Ant patalo sėdint' rymojo, rymojo,
Apie šaulius div'nus dumojo, dumojo.
Atstumus šalin patalus,
Užsitraukė šaravarus
Ant kelių, ant kelių.
Jau aidama keliu ištyko, ištyko,
Ateinančius šaulius sutiko, sutiko.
Vienas šovė: „šaukit" tarė,
Antras šovė — ronas darė
Per širdį, per širdį.
Vai jus ponai šauliai be provos, be provos,
Iškėlėt' iš dvaro be stovos, be stovos*),
Iš nagų darykit' mierkas,
Prisipykit' sau arielkos —
Išgerkit', išgerkit'.

(1868)

*) Kiti sako: „išvarėt' jus mane be stovos".

CCCCIII.

Vakar buvo Danila ne valges, nė gėres,
O jau šendien' Danila int karą išjojo,
O jo miela motinėle per naktelę ne miegoj',
Per naktelę ne miego', gromatėlę rašė.
Ir nurašė gromatėlę pas sunų Danila:
„Sugryžk', suau Danila, iš karo atgalios —
Tavo pati Katarina visą valią emė,
Tavo jaučius bubonėlius šokije prašoko,
Tavo žirgus bėrunėlius pati pervažinėj',
Tavo suknius sėrunėlias pati pervilkėjo”.
Ir sugryžo Danila iš karo atgalios,
O jo pati Katarina davė baltą ranką,
Jis rankelės ne priėmė — galvelę nukirto.
Kaip nuaina ing stonią — bėri žirgai žvengia,
Kaip nuaina in staldą — palši jaučiai baubia,
Kaip nuaina in seklyčią — maži vaikai verkia.
— Tai tau, tai tau, motinėle, visi griekai tavo:
Pirmas griekas, motinėle — pati Katarina,
Antras griekas, motinėle — galvelė nukirsta,
Trečias griekas, motinėle — maži vaikai verkia,
Ketvirt's griekas, motinėle — bėri žirgai žvengia,
Penktas griekas, motinėle — palši jaučiai baubia,
Šeštas griekas, motinėle — sėros suknius kabo.

(1870)

CCCCIV.

Vakarynų vakarėlij'
Seklyčėlėj' žiburėlis,
Mergelė vakaravo,
Siuvėčiai suknią siuvo,
Auksoriai žiedus liejo.
— Jus siuvėčiai, broleliai,
Auksoriai dobilėliai,
Ne trumpinkit' suknelių,
Ne mažinkit' žiedelių.
Jei gerą virą gausu,
Parnešiosu suknelias,
Pardildinsu žiedelį,
Jei girtuoklį bernelį —
Pelys mano suknelės
Karčiamoj' ant vagelio,
Rudys aukso žiedeliai
Ant baltųjų rankelių.

(1899)

CCCCV*).

Vakarynų vėlai vakarėlij',
Prakalbėjo žalioji rutelė:
Dėlko mano sėjeja nuliudo,
Kur' mane darželij' pasėjo
Terpu dviejų, keturių roželių,
Diemedėlių kuoleliais apsmagė,
Baltų gulbių sparneliais apdangstė,
Žaliu vinu rutelę palaistė. (1875)

CCCCVI**).

Valiužėj' angau, valią turėjau,
Valios darbelius dirbau:
Kas dieną balta, kasdien' raudona,
Galvelė sušukuota.
Vai aičiau, aičiau Juresn' marelesn',
Praučiau baltai burnelę.
Burnelę prausiau, rankas mazgojau,
Nuskandinau žiedelį.
Aš nuskandinau savo žiedelį
In maružių dugnelį.
Aš paprašyčiau šeuraus vėjaliu
Kad išpustų žiedelį;
Vai kad išpustų, kad išliuliuotų
Žiedelį in kraštelį.
Vėjalis putė prakalbėdamas:
Keno pirktas žiedelis?
Jei brolužėlio žiedelis pirktas,
Daužysu in vilnelę;
Jei tētužėlio žiedelis pirktas,
Plakdinsu in kraštelį.
O jei šio šelmio, šelmio bernelio
Gramzdinsu int dugnelį.
— Ant ko pažinai, šeurus vėjali,
Keno pirktas žiedelis,
— Sidabro baltas, aukso geltonas,
Deimantužio raudonas. (1874)

*) Dainuoja mergos vakarynose.

***) Slg. n. CCCXLVI.

CCCCVII.

Vanda buvo graži pana Lenkų karalaitė,
Kuri niekad ne norėjo milėt' jaunikaitį,
O kad' jį čion ant svieto gyvent' ne tropi jo,
Tiktai savo jaunas dienas tuščiai natroti jo.
Dėlto Dievo kožnas žmogus ant svieto sutvertas,
Kad jo širdis brangiai meilei ne būtų užverta*.)
Leista kožnai vienai dušiai, kaip sau nor' ji butie**)—
Kam kentėtie, kam dusautie. kam čion liudnai žu-
Kad' but' Dievas dėl Adomo ne pridavęs Jievos, [tie?
Adom's Jievai but' at'davęs visas rojaus pievas.
Kas puikybė rojaus yra, kad gyvenim's liudnas,
Kas dėl savęs ne tur' draugo, to stonas akrutnas.
Rojaus daržas yr' — ant svieto mergelių kvietkelės,
Čionais ir ant kožnos vietos gražios lelijelės.
Kas po daržą vaikščiodamas, ar aidam's per girią
Ne nulaužė tos šakelės, tas gyvas, ne miręs.
Norint' yra tas priežodis: vai ne kušink' — žiurėk',
Tai ne kožnam vienam užkenks -- jei nutvėriai, tu-
Kokia kančia sutvėrimui regint norėt' gautie,***) [rėk'!
Kokia gėda pradėt' vestie, pradėjus ne gautie.
Visi žvėrys, orų paukščiai tur' porą dėl savęs,
Tu neturi viena draugo — pasigailėk' manęs.
Atein' ruduo, lapai krinta, visos žolės džiusta —
Pereis tavo jaunos dienos, ar vis busi rusta?
Dėl-to myli tave svietas, kad tu mylėtumei,
Tu ne myli pati savęs, kad nog svieto stumi****).
Širdį gerą Diev's tau davė ir veido skaistumą,
Tu prie savęs visus trauki per savo gražumą.
Ne sekk' ir tu Vandos budą, ne buk tokia kieta,
Gyvensiva abu poroj', taisyk' širdij' vietą.
O kaip gražu poroj' butie, sau draugą turėtie!
Milėk' mane, o aš tave — mokėsiv' gyventie. (1871)

CCCCVIII.

Vargdienė mergelė rutelę sėjo,
Bagočiaus dukrelė dar tik žadėjo;
Vargdienė mergelė rutą ravėjo,
Bagočiaus dukrelė dar tiktai sėjo.

*) Toje pat' dainoje, 1875 m. užrašytoje, šita stropha skaitosi: „Dėlko kožnas vienas žmogus ant svieto sutvertas, širdij' ano brangios dienos ne gal' but' užvertos“.

**) „laimingai sau butie.“

***) „tekėt' norint gautie.“

****) „kad nog savęs stumi“.

V arg dienē mergelē rutelias skynē,
Bagočiaus dukrelē dar tik ravējo.
V arg dienē mergelē vainikā pynē,
Bagočiaus dukrelē dar tiktai skynē.
V arg dienē mergelē vis vainikuota,
Bagočiaus dukrelēs galva pukuota.
V arg dienē mergelē malus dainavo,
Bagočiaus dukrelē šokus dejavo. (1899)

CCCCIX.

Viena buvo Ona, antra Morijona,
O šī trečia kuo jauniausia vardu Magdalena.
Magdalena pana, vai ar busi mano —
Dovanosu bēra žirgā ir aukso žiedelį.
— Ne noru žiedelio, veskis ir žirgelį,
Jau aš turu bernuželį už tave gražesnį.
Bernelį gražesnį, žirgelį mudresnį,
Jisai yra šauliuželis, girios valdonėlis.
Išjos in girelę paukštelių šaudytie,
Ir nušovė jerubaitę iš aukštos liepaitės.
— Ne tiesa, mergele, ne teisus žodeliai,
Jisai yra žalnierėlis, vaisko valdonėlis.
Išjos in vaiskelį vaiskelio valdytie,
Šauksis tave paskui save žirgelio laikytie:
Palaikyky' žirgelį, kad ne šokinėtų,
Suimk' dručiai kamanėlias, kad nē ne skambėtų.
(1899)

CCCCX.

Vilkaviškij'*) pas Gopkų toj' aukštoj' karčia-
Vai tenai gērē trys jauni broleliai, [mėlēj'
Visi broliai kareivėliai.
Ir ateina mergaitē miesto vaito dukraitē,
Ji atsineša aukso kvietkelę
Žalių šilkų skuskelėj'.
Vienas jājā užkalbino, antras tuojau pasvei-
O šis trečias jaunas jenerolas: [kino,
„Aik, mergele, tu už manęs.“
— Atsitraukit' jus ponai, gražus ponai jenero-
Nes tu ne vertas manęs mergaitēs [lai,
Miesto vaito dukteraitēs.

*) Užrašyta nuo Magdės Besaspariutės nuo Vil-
kavirkio; slg. n. CXXII.

Mano tėvo didžiam' dvare vis variniai vartai,
Vai vis variniai, vai vis variniai vartai —
Kur man jaunai išvažiuotie? —
Sububnijo bubnuose ir sumušė katiluose —
Gersime, broliai, iš aukso skleinyčių
Karališkoje sveklyčioj'. (1899)

CCCCXI.

Visą amžį ulevojai,
Ant smerties ned'bojai,
Ir atėjo ta dienele, } bis.
Kada reik' numirtie. }
Daro grabą be durelių,
Viršuj' be langelių,
Kad vėjalis ne įpustų,
Saulelė n'ineitų.
Aušt' rušrelė, tek' saulelė
Per žalią girelę —
Mane tėvas, motinėlė
In grabą indėjo.
Kaip nuleido pas bažnyčią,
Varpais suskambino,
Kurie verkė ir raudėjo,
Visi persistojo.
Inneš' kuną int bažnyčią,
Uždeg' šešias žvakias,
Kunigėlis, vargamistras
Giedotie pradėjo.
O jus gentys, giminaitės,
Jus mano mieliausi,
Kaskit' mane vargdienėlę
In duobę giliausią.
O jus gentys, giminaitės
Kada jus atminsit',
Kada grabe kuną rasit'—
Manęs ne pažinsit'. (1871)

CCCCXII.

Žadu butie davatkėle,
Kad tik išnešiočiau,

Kad ir jaunas dar atjotų,
Nepasidabočiau.
Šoka kaime jaunimėlis
Didelis, ne mažas —
Ir atjoja bernužėlis
Jaunas, labai gražus;
Perkalbėjo mano širdį
Šelmis bernužėlis,
Pernakvojo vieną naktį
Šiltam' patalėlij'.
Penkis mastus drobės duočiau,
Kad jį man pripirštų,
Ir adyčias*) dar pridėčiau,
Kad ne užsimirštų. (1873)

CCCCXIII.

Žalioj' girioj', lygioj' lankoj'
Augo žalias aržuolėlis,
Po tuom' aržuolu, po žaliuoju
Stovi aukso kreselė.
Toj' kreselėj', toj' auksinėj'
Sėdi sena močiutė.
Sedėdama gailiai verkia:
Vai suneli, sunužėli,
Kam pavirtai in aržuolėli,
Bėrą žirgą — šeurum vėju,
Tymo balnas — akmenėliu,
Kamanėlės — lankužėle,
Kančiukėlis — žilvitėliu?
Tai tau, tai tau, sunužėli,
Saldus alus ir midutis,
Jaunos marčios, gražios mergos.
Jaunos marčios bemartauja,
Grazios mergos be mergauja."
— Vai močiute, motinėle,
Aš bijojau kareivėlių,
Tai pavirtau — aržuolėlin,
Bėrą žirgą — šeurum vėju,

*) „Vingus raštai," išsiuvas, vok. Stickerėi.

Tymo balnas — akmenėliu,
Kančiukėlis — žilvitėliu,
Kamanėlės — lankužele. (1875)

CCCCXIV.

Žalioj' girelėj', lygioj' lankelėj'
Stovė' sesių pulkelis —
Vai ir atjojo šelmis bernelis
Šaudyklą taisydamas:
— Vai skyrkis, skyrkis sesių pulkeli,
Šausu vargo mergelę,
Vai šausu, šausu tave, mergele,
Per girios gegužėlę.
— Vai ne šauk', ne šauk', šelmi berneli,
Nes nustosi žirgelio. —
— Šitą nostosu, kitą balnosu —
Šausu vargo mergelę.
Pirmą kart' šoviau — lapai mirgėjo,
Mergelė ne girdėjo;
Antrą kart' šoviau — žemė drebėjo,
Mergelė prakalbėjo:
— Vai ne šauk', ne šauk', šelmi bernuži,
Koros tave Dievulis,
Vai koros, koros Diev's — Dievulėlis,
Už vargdienę mergelę.
Vai kyla, kyla juod's debesėlis
Su dideliu griausmeliu:
Kylk', debesėli, mušk', Perkunėli,
Ing tą šelmį bernelį....
Vai ir užmušė šelmį bernelį
Už vargdienę mergelę. (1899)

CCCCXV.

Žaliojoj' girelėj' paukšteliai čiulbėjo,
O mano bernelis in vainelę jojo,
In vainelę jojo, su rankele mojo:
„Atsimink', mergele, kaip mudu gyvensiv',
Teip mudu gyvensiv', kaip karvelių pora,
O kas mus atskyrė, tą Dievas pakoros.“
Aičiau aš ant kalno šalij' vieškelėlio,

Rasi pamatyčiau aš savo bernelį.
Vai joja, vai joja dvylika skadronų,
O mano bernelio tik žirgelį veda.
Žirguželis širvas, žėlabnai užtiestas,
Galvelę nulenkęs labai liudnas aina,
O našlelė verkia, baltas rankas laužo.
Jenerolas jodam's, vineliu vitodams:
„Cit' ne verk', mergele, aš duosu šimtelį —
Išsirink' sau vieną iš viso pulkelio.“
— Kad ir išsirinkčiau nors iš šimto vieną,
Ne bus toksai gražus, kaip mano bernelis:
Plaukeliai geltoni, veideliai raudoni,
O jo išmintelė nž visų gražiause. (1899)

CCCCXVI.

Žalioj' girelėj'
Po aržuolėliu,
Ten jauna mergele } po 2 kartu.
Šieneli grėbė.
Atjoja bernelis
Per lygius laukus,
Mokindam's, mandrindam's
Bėrą žirgelį.
„Padėk' Diev's, mergele,
Ką tu čion veiki?
Padėsu, mergele,
Šienelį grėbtie.
Pas tavo tėvelį
Gėriau ir valgiau,
Ak, tave tėvelis
Man pažadėjo
Ir margas skrinelias
Užraštauvojo.“
— Ne tiesą, berneli,
Ne tiesą kalbi,
Ak mane tėvelis
Tau ne žadėjo,
Nė margų skrinelių
Ne raštavojo.
„Kas gi tau, mergele,

Kas tau pasakē" ?
— To kiemo broleliai
Tai man pasakē,
Star'polēs*) studentai
Gazietas raše. —
„To kiemo broleliai
Tau pavydējo,
Star'polēs studentai
Tavēs norējo.” (1868)

CCCCXVII.

Žalioj' girioj' lankelē, —
Augo žalia liepelē,
Pačioj' liepos viršūnēlēj'
Du paukšteliu čiulbējo.
Du paukšteliu čiulbējo,
Trys berneliai kalbējo,
Sus'kalbējo trys berneliai
Jot' pas vieną mergeļę.
Vienas sakē: mano bus,
Antras sakē: mano bus,
O šis trečias jauniasias,
Tai jis sakē: kaip Diev's duos.
Iki gaidzių miegojau,
Po gaidelių išjojan:
Lik' sveika, jauna mergele,
Aš jaunikis, tu našlē.
Našlē nieko ne veikē,
Tik po sodą vaikščiojo,
Tik po sodą vaikščiodama,
Sausos višnios jieškojo.
„Tu višnia, tu sausoji,
Bēda tau be lapelių,
Bēda tau be lapelių,
Man jaunai be bernelio.
Ir atjoja Lenkų pons,
Iki kelių jo žipons:
Padėkdiev's, jauna našlele,

*) „Starapolē,” „Mariampolē.”

Aš padēsu rutā sēt'.
— Jei padēsi, tai padēk',
Nepadēsi — nepadēk',
Aš turu nuog Dievo duotā,
Tai turu jo lauktie. (1899)

CCCCXVIII*).

Žydi, klesčia bijunēlis rutelių darželij',
Gailiai verkia sunužēlis žirgelių stonelėj':
„Kelk', tėveli, kelk', širdele, intaisyk' žagrele,
Intaisykie, tētuzēli, naująją žagrele.”
— Vai, suneli dobileli — intaisys vuošvelis,
Intaisys tau vuošvužēlis naująją žagrele.
„Vai vuošveli, vai širdele, intaisyk' žagrele.
Intaisyk' man, vuošvužēli, naująją žagrele.”
— Vai ženteli, vai suneli, ar tu girioj' augai,
Ar tai girioj' terp medelių, terp žalių lapelių?
„Vai vuošveli, vai širdele — vis pas tētuzēli,
Vis pas seną tētuzēli su jaunais broleliais.
Kaip tėvelis žagrę taisė, da' aš mažas buvau,
Kaip brolelis lauką arė, da' man nerupėjo.
Kaip vuošvelis žagrę taisė, ant žagrės rymoju,
Akt žagrelės rymodamas labai gailiai verkiau.

Žydi, klesčia lelijė^{*} rutelių darželij',
Gailiai verkia dukružėlė aukštojoj' klėtėlėj':
„Kelk', močiute, kelk', širdele, intaisyk' staklelias,
Intaisykie, motinėle, naujaisias staklelias.”
— Vai dukrele, lelijėle, intaisys anyta,
Intaisys tau anytėlė naujaisias staklelias. —
„Anytėle, širdužėle, intaisyk' staklelias,
Intaisyk' man, anytėle, naujaisias staklelias. —
— Vai martele, vai gulbele, ar tu girioj' augai,
Ar tai girioj' terp medelių, terp žalių lapelių?
„Anytėle širdužėle — vis pas motinėle,
Vis pas savo motinėle su jaunom seselėm.
Kaip močiutė staklias taisė, da' aš maža buvau,
Kaip seselė drobias audė, da man ne rupėjo.
Kaip anyta staklias taisė, ant staklių rymoju,
Ant staklelių rymodama labai gailiai verkiau.

(1899)

CCCCXIX*).

Žydi, klesčia bijunēlis

*) Slg. n. CCCCXIX.

*) Dainuoja pasekėjai, gryždami atgalios, palikę
marčią arba žentą; slg. n. CCCCXVIII.

Vidurij' darželio,
Krinta, byra jo lapeliai
Ant sieros žemelės,
O jau mano tētuzēlis
Aukštamjam' kalnelij'.
Kelk', tēveli, kelk', širdele,
Taisyk' man žagrele.
— Aš ne kelsu, nē aš aisu,
Nē aš tau taisysu,
Taisys tavi, sunužēli,
Senas vuošvužēlis. —
Kaip vuošvelis žagrę taisē,
Tai aš gailiai verkiau,
In žagrele žiurēdamas,
Ant jos rymodamas:
— „Vai suneli, vai ženteli,
Kiba girioj' augai.“ —
Vai tēveli, vai vuošveli —
Vis pas tētuzēlij,
Kaip tēvelis žagrę taisē,
Tai aš mažas buvau,
Kaip broleliai lauką arē,
Da' man ne rupėjo.

* * *
Žydi, klesčia lelijēlė
Vidurij' darželio,
Krinta, byra jos lapeliai
Ant sieros žemelės,
O jau mano motinėlė
Sierojoj' žemelėj'.
Kelk', močiute, kelk', širdele,
Taisyk' man staklelias.
— Nē aš kelsu, nē aš aisu,
Nē aš tau taisysu,
Taisys tavi, dukružēle,
Sena anytėlė. —
Kaip anyta staklias taisē,
Tai aš gailiai verkiau,
Ant staklelių rymodama,
Int jais žiurēdama.

— „Vai martele, vai gulbele,
Kiba girioj' augai.” —
Vai anytel', vai širdele —
Vis pas motinėlę:
Kaip močiutė staklias taisė,
Tai aš maža buvau,
Kaip seselės drobias audė,
Da' man ne rupėjo. (1875)

CCCCXX.

Žirgelis žvengė,
Seselė verkė:
„Tu jau ne gryžsi
Ink šę šalelę.”
— Ne verk', sesele,
Ne verk', jaunoji,
Skynk', pynk' vainiką
Savam broleliui. —
Verkė močiutė
Su seserėlėmis:
„Likk' sveik's, mielasis
Mano suneli.”
— Ne verkk', močiute,
Ne verkk', širdele,
Aik ink' darželį,
Ramink' dukrulę.
— „Suneli mano,
Mielasai mano,
Krito rutelė
Žaliam' darželij'.”
— Rytoj' rytelij'
Ankščiau saulelės
Jau iškeliausu
Ink kelionėlę.
Žirgą balnojant,
Atsisveikinant,
Byr' ašarėlės,
Kaip aguonėlės.
Keliavau dienas
Ir adynėlias

Per Jūrijas marjas,
Tamsias girelijas. --

Mielas mėnulis

Ir sietynėlis

Skyrė kelialį

Tėvo suneliui.

(1874)

PABAIGA.

R o d i n y s D a i n ų .

	Lakštas.
Močiute mano, mano širdele	3
Močiute mano miela	4
Močiute, noru miego	5
Mūsų martelė gera darbininkė	6
Našlės sunus kareivėlis	6
Ne apimsi Dievo sudą	6
Ne kentei, močiute	8
Ne laimingi mes berneliai, kur mes pasidėsim	8
Ne laimingi tie takeliai	9
Ne laimingos tos gatvelės	11
Ne vienoj' lankelėj' dobilas augo	11
Ne tik lankoje dobilėliai auga	12
Ne turu nieko, ne bijau nieko	14
Nieks ne žino, kas tai yra moteriške butie	14
N'iš bile krumo laužiau beržo rykštuzę	15
Nusišėriau sau žirgelį grynu abrakėliu	15
O ant tilto žolės žėlė	16
O aš išjodamas, aš iškeliaudamas	17
O kaip mes ėjom', kaip mes vandravom'	18
O kur josi, jaunas broleli, berneli?	19
O pakelėje, pavieškelėje stovi karčiama	20
O per Dunojėlį, o per upuzėlę	20
Ozė upelė, ozė upelė Dunojų priaidama	21
Padainuosim' gražią dainą, paukštukų veseilia	22
Padainuosim' gražią dainą, paukščių vainą	23
Padainuosu gražią dainą, paukščių vainą	25
Padorios mergos pagirij' avietias rinko	28
Pakelk' galvą, jau išaušo	28
Paklausykit' manęs jauno kalbančio	29
Palaiminkim' išrastoją arielkos žmogų	33
Palšais jaučiais dirvą ariant	35

Pasėjau rugelius, pasėjau miezelius	35
Pamarėlėms jojau, šile šėką pjoviau	36
Pasakykię, Raulai, kada tu numirsi	37
Pas motinėlę augau, didėj' valelėj' buvau	38
Pas močiutę augau, vargo n' išpažinau	38
Pas motinėlę valią turėjau	39
Pas motinėlę valna valelė	40
Pastačiau butelį ant marių krantelio	41
Pastačiau butelį ant marių krantelio	42
Patol' jauna buvau, pakol' ne ženota	43
Pavasario dienele, sėjau žalią rutelę	44
Per beržynėlius, per du upeliu	44
Per girelę jojau volungelę šoviau	45
Per šilą jojau, zolelias roviau	46
Per tiltą jojau, nuo žirgo puoliau	48
Po dvarelį vaikščiojau, aukso žiedą raičiojau	48
Ponia poną nudaigojo	49
Po stiklo langu bijunas žydi	50
Pralėkdamas bitinas pro sodą	51
Prancuzas mandras, ką jisai padarė	51
Pro manō tėvo naują dvarelį	52
Pro močiutės dvarą Dunojėlis teka	52
Putinų giraitėj', augo drebulaitė	53
Ramus, ramus ramunėlių krumelis	54
Renčiau stonuzę per nedėlužę	54
Rupinosi tētuzėlis, mano mielas širduzėlė	55
Saulutė leidžias', vakaras ne toli	56
Sėdi bernuzėlis aukštoj' karčiamėlėj'	56
Sėdi broleliai visi už stalo	57
Sėdi, geria trys broliai už stalelio	57
Sėd' sau kiškis pilkas paažėj'	58
Sėjau ručiukę savo žaliukę	59
Sėjau rutą, sėjau mėtą	59
Sėjau rutas, sėjau mėtas	60
Simeonas po dangumi Dievą garbino	61
Siuntė mane motinėlė in Dunojų vandenėlio	62
Siuntė mane motinėlė in Dunojų vandenėlio	63

Siuntė mane motinėle in Juruzias vandenelio	64
Siuntė mane motinėle in giruzę lapų	65
Skyniau, skyniau skynimėlį	66
Skyrkis ulyčia tu plačioji	68
Sprogo žalias arzuolėlis	68
Statyčiau tiltuzį per Dunojužį	69
Stovi žirgeliai širmi pabalnoti	70
Stovi žirgeliai širmi pabalnoti	70
Stov' žalnierius ant vaktos	71
Susirinko bajoraičiai karčiamuzėj' gertie	71
Suskambėjo langužiai, štai atėjo svetuziai	72
Sušvilpino kareivėliai ant tėvelio dvaro	73
Suvalkų miestelij' žydelka našlė	75
Šalij' kelio pavieškelij'	75
Šalije keluzėlio kanapėlė augo	76
Šaltas dienas apturėjom'	77
Šalta ziema šalin aina	78
Šaukia mano balsas, balsas	82
Šendien', broliai, liustą kelkim'	87
Šen nedėlėlę, per nedėlėlę	87
Šeriau sau žirgelį	88
Šeriau, šeriau sau širgelį	88
Šeriau žirgelį per nedėlėlę	89
Šeriau žirgelį sau juodbērėlį	90
Šermukšnėli, graitai augkie	91
Šile berzelis stovėjo	91
Šitai išrozijimas	92
Tai da' gražiai žydi šile putinėlis	99
Tai gerai butie pas motinėle	100
Tamsioji naktaitė, kadugių giraitė	101
Tarnauk, mergele, šen vasarėlę	102
Tasai išrozijimas	103
Tėvas sunelį labai barė	108
Tėveli mano, mano širdele	108
Tėveli mano, mano širdele	109
Tėveli, širdele, tu mano mielas	110
Toj' karčiamėlej', toj' liustaunojoj'	111

Trake berželis stovėjo	112
Trake berželis stovėjo	113
Tu, merguzėle jauna	114
Tu našleli, tu senasis	115
Turėjo bobelė žilą ozelį	116
Tu volungėle, maža paukštele	117
Tu, žirgeli juodbērėli	117
Už Jurelių, už marelių	118
Už Jurių, už marių	119
Už Jurių, už marių	120
Vai ašim', ašim', mes čion ne busim'	121
Vai ant kalnelio zalia liepelė	122
Vai ant kalno putinėlis augo	123
Vai ant kalno putinėlis augo	124
Vai ant tilto žolės auga	124
Vai arzuol', arzuol', arzuole zaliasis	125
Vai aš savo merguzėlę	126
Vai atvažiavo, vai atliuliavo iš Varšavo ponaičiai	128
Vai augin', augin' tėvas sunelį	129
Vai balnok', balnok', tėveli, žirgelį	130
Vai brolukai, dobilukai	131
Vai darė, darė brolis grėblelį	131
Vai dariau, dariau azelias	132
Vaji olia	133
Vai jojau, jojau, jodam's dumojau	134
Vai ir atlėkė sakalėlis	135
Vai jus mano Lenkai	135
Vai kad aš augau pas motinėlę	136
Vai kad aš ėjau, keliu vandravau	137
Vai kad aš gėriau per visą naktį	138
Vai kad aš gėriau per visą naktį	138
Vai kad aš gėriau, tai girta buvau	140
Vai kad aš jojau per buko girelę	141
Vai kad aš jojau per žalią pušynėlį	142
Vai kad aš jojau viešu keleliu	143
Vai kada tu numirsi, dieduli mano	144
Vai ką kalba zuikytėlis	144

Vai keno dvaras, tai gražus žalias	145
Vaikinukai baltonplauki	147
Vai kodėl, dėlko mano merguzėle	147
Vaikščiojo Adomas po žaliąjį gojų	148
Vaikščiojo mergelė po levandrų daržą	148
Vaikščioj' katin's ant šeuđų	149
Vai kur josi, brolužėli	150
Vai liudna, liudna mano širdele	151
Vai kitra, kitra paukštė lakštutė	152
Vai ko liudi putinėli, ko liudi	152
Vai kur buvai, dukterėle	153
Vai kur tu vaikščiojai, mano tėtuzėli	153
Vai malun', malunuži	154
Vai ne laikas viną gertie	155
Vai pakelėje, pavieškelėje	155
Vai Raulas arė ant aukšto kalno	156
Vai skauda, skauda mergelei galvelę	157
Vai skurdu, liudna mano širdelei	157
Vai šeriau, šeriau žirgelių juodbėrėli	158
Vai šneka, žada tėvas dukrelę	159
Vai tai ačiu, močiuote	160
Vai tai tėvai, tėvai, tėveli	161
Vai tu berneli, šelmi nareli	161
Vai tu jieva, jieva, gražusis medeli	162
Vai tu kasele	163
Vai tu kleveli, žalias medeli	163
Vai tu kleveli, žaliasis medeli	164
Vai tu, mano mielas, kur tu pasidėjai	165
Vai tu mergele, sesele	166
Vai tu rugeli, tu žiemkentėli	166
Vai tu sakal', sakalėli	167
Vai tu sakal', sakalėli	168
Vai tu sakal', sakalėli	169
Vai tu strazde, strazdeli	169
Vai tu strazde, strazdeli	170
Vai tėvai, tėveli	171
Vai tu višnia, višnele zalioji	171

Vai už azeraičių, vai už Dunojaičio	172
Vai užia, gaudžia girios medeliai	172
Vai varė, varė mus tris brolelius	173
Vai žali, žali arzuolai	173
Vai žalioj', žalioj' giružėj'	175
Vai žydi, žydi mus' bijunėlis	175
Vai žydi, žydi šile putinėlis	176
Vai žirgeli juodbėrėli	177
Vai vuošvi, vuošvi, vuošvi tėveli	178
Vaikštinėjo meška pustynėj'	179
Vakar buvo Danila ne valgęs, nė gėręs	180
Vakarynų vakarėlij'	180
Vakarynų vėlai vakarėlij'	181
Valiužėj' augau, valią turėjau	181
Vanda buvo graži pana	182
Vargdienė mergelė rutelę sėjo	182
Viena buvo Ona, antra Marijona	183
Vilkaviškij' pas Gopkų	183
Visą amžį ulevojau	184
Žadu butie davatkėle	184
Žalioj' girioj', lygioj' lankoj'	185
Žalioj' girelėj', lygioj' lankelėj'.	186
Žaliojoj' girelėj' paukšteliai čiulbėjo	186
Žaliojoj' girelėj' po arzuolėliu	187
Žalioj' girioj' lankelė	188
Žydi, klesčia bijunėlis rutelių darzelij'	189
Žydi klesčia bijunėlis vidurij darzelio	189
Žirgelis žvengia, seselė verkia	191

Klaidų pataisymas I dalies.

lapas,	ailia no viršaus:	atspaudinta	—	tur stovėt:
VI	22	persiimsim		priimsim
VII	33	detaiškai		detailiškai
VIII	14	liudoja		liudija
IX	4	musikališkų		musikališkų
„	7	karšte		krašte
„	11	seniosos		senosios
X	23	Sagutę		Saputę
XI	12	kurias		karias
XI	20	Yliadoje		Iliadoje
XIII	12	studijomis		studijoms
11	11	Pvusus		Prusus
12	12	likybės		tikybės
13	11 ir kitur	tave		tavę
„	12	sugyžsi		sugryžsi
15	12	sumudžino		sumudrino
25	32	teečia		trečia
28	14 ir kitur	mane, save		manę, savę
37	27 ir kitur	į		in
40	17	žiuriau		žiurau
47	25	rinską		rinską.
50	6	gražiau		gražiai
52	1		Ir prijėjo pilnas dva-
62	31	žylutė		zylutė [ras
81	33	žomčėnias		žomčėnias
92	13	juodereli		juodberėli
94	13	susitaike		susilaikė
115	14	pjatie		pjautie
137	6	aukuštojoj		aukštojoj
145	1	merguežle		merguželė
156	30	velkias		pelkias
161	3	šaus		išaus
165	1	jauna me....		mergelė
173	3	agilių		aglių.